

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Yalova'nın 25 Yıllık Gelecek Perspektifi

Şubat
2021

İşbu rapor TR42/20/TD/0031 numaralı Teknik Desteği kapsamında

tarafından hazırlanmıştır.

Başvuru Sahibi: Yalova İl Özel İdaresi

Yüklenici Adı: DETA Danışmanlık Eğitim Tan. ve Org. Tic. Ltd. Şti.

Hazırlayanlar: Dr. Ramazan ATASOY, Mustafa OĞUZ

Fizibilite Hazırlama Dönemi/Tarih: 2021

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yalova nüfusunun, 2025 yılında 305.628'e, 2035'te 345.660'a ve 2045 yılında 409.762'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu araştırmada Yalova gibi göç alan ve kozmopolit bir nüfus yapısına sahip bir ilin 2045 yılı gibi uzun dönemli nüfus tahminleri için daha doğru sonuçlar veren Kuşak-Bileşen Yöntemi kullanılmıştır. Bununla birlikte bir fikir vermesi ve farklı projeksiyon yöntemleri arasındaki farkın ortaya konulabilmesi açısından ekstrapolasyon yöntemle de Yalova ilinin 2045 nüfus tahmini yapılmıştır. Bu kapsamda doğrusal (lineer) form itibarıyla Yalova'nın 2045 nüfusu 438.612, üstel form itibarıyla 614.765 olarak hesaplanmıştır.

Yalova'nın nüfus artışına bağlı olarak 2018 yılında 310 olan nüfus yoğunluğunun artarak 2045 yılında kilometrekare başına 484 kişiye ulaşacağı hesaplanmaktadır. 2018 yılı kadın nüfusu ile 2045 yılı kadın nüfusu tahmini karşılaştırıldığında, tüm yaş gruplarında artış beklenmektedir. Ancak beklenen bu artış, genç nüfusta daha azken, üst yaş gruplarında daha fazladır. Bu durum Yalova nüfusunun yaş ortalamasının yükselmesine yol açacaktır.

Yalova ilinin nüfus karakteristiği açısından çok heterojen bir yapısı vardır. Yalova halkı Türkiye'nin bir prototipi görünümündeki kentin bu heterojen nüfus yapısını özümseyebilmeyi başarmıştır.

Göç hızındaki son yıllardaki dalgalı seyir nüfus projeksiyonlarındaki farklılıkların temel belirleyicilerinden birisi ve en önemlisi olduğu görülmüştür. Yalova'nın göç gerçeği ve hızlı nüfus artışının birçok sorunu da beraberinde getirdiği anlaşılmaktadır. Bu sorunların başında imar sorunu, imar rantı, gettolaşma, eğitim ve sağlık sorunları sayılabilir.

Yalova nitelikli insan kaynağını çevre büyük illere verirken, çok geniş bir alandan mavi yakalı, kısmen nitelsiz göç almaktadır. Kentte sürdürülebilir bir gelişme için nitelikli insan göçüne gereksinim duyulmaktadır.

Yalova, yüzölçümü olarak küçük olmasına rağmen kentin doğal değerlerine, doğal güzelliklerine ve termal kaynaklarına dayalı turizm potansiyeli yüksek bir ildir. Ancak bu potansiyelini yeterince açığa çıkartamamaktadır.

Nüfus hareketlerindeki bu heterojen yapının oluşmasında Yalova'nın son on yıllarda aşırı göç alması, nüfus artışı hızı, coğrafi konumu, ulaşılabilirlik ve lojistik merkezlere yakınlığı, turizm zenginlikleri, özellikle yükselen değer tersane tesisleri gibi katma değeri yüksek sanayi sektörlerinin gelişmişliği, tarımsal potansiyeli ve üretkenliği etkili olmuştur.

Yalova'nın 2045 nüfus projeksiyonunda yaş ortalamasının yükselmesi beklenmektedir. Bu durum okul çağı yaş gruplarının tüm kademelerinde öğrenci sayılarının nüfusa oranının azalmasına yol açacaktır. Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenen okullaşma oranlarına ulaşabilmek için en fazla yatırım yapılması gereken yaş grubu 3-5 yaş grubu, yani okul öncesi eğitimidir. Onu sırayla orta öğretim ve temel eğitim takip etmektedir.

Yalova konumu, iklimi, doğal güzellikleri, güvenli ve huzurlu bir kent oluşu, insanlar arası olumlu ilişkileri, organik bağları, kültürel zenginlikleri saygı ve tolerans kültürü ile yaşanabilir bir kenttir. Kolay ulaşılabilirliği, jeopolitik konumu, butik bir il oluşu, lojistik avantajları, gelişmiş büyük sanayi merkezlerine yakınlığı, sektörlerinde marka haline gelen sanayi tesisleri gereği insanlar için tercih edilen bir şehir olması, yatırımcılar ve OSB'leri için bir cazibe merkezidir.

Yalova dinamik ve görece eğitilmiş bir nüfusa sahip olması, yerel karar alma süreç ve mekanizmalarındaki etkililiği, siyasi savunuculuk bakımında güçlü bir pozisyonu ve farklı kültürlerle toleranslılığı ile öne çıkmaktadır.

Deprem kuşağı bölgesinde oluşu, nüfusun yaşlanması, genç ve eğitilmiş nüfusun bölgedeki büyük illere göç etmesi, imalat sektörü için kalifiye eleman sıkıntısı, sanayi ve turizm sektörü için yetişmiş iş gücü eksikliği tarımsal alanlarda çalışan nüfusun azalmaya başlaması, yeni yatırımlar için tarımsal ve sanayi tarla/arsa fiyatların yüksekliği, Ar-Ge yatırımlarındaki sınırlılıklar, kamudan alınan desteğin yetersizliği, orta ölçekli firma sayısının azlığı, sektörlerle yönelik reklam ve tanıtım hizmetlerindeki eksiklikler, eğitim ve insan kaynaklarına ayrılan bütçenin sınırlılıkları yeni girişimcileri etkileme potansiyeli taşımaktadır.

Sektörel gelişmeleri ve trendleri yakından izlemedeki gecikmeler, iş süreçlerindeki koordinasyon ve iletişim eksikliği, idari karar süreçlerindeki bürokratik engeller ve kısmen hantal hiyerarşik yapı yatırım ortamını olumsuz etkileme potansiyeli taşımaktadır.

Tarım sektörü için zayıf alan tek yıllık sebze ve süs bitkileri üretimlerindeki yıllara göre değişkenliklerin pazar hâkimiyeti konusunda dezavantaj oluşturmaktadır.

Toptan balık satış hali bulunmadığından avlanan balıkların diğer illerdeki balık hallerine gönderildikten sonra satış için tekrar Yalova'ya gelmesi, tatlı su kaynağının yetiştiricilik açısından yeterli düzeyde bulunmaması balıkçılık sektörünü olumsuz etkilemektedir.

Yalova ilinin jeostratejik konumunun ve doğal güzelliklerinin yatırımcıların dikkatini çekebilecek niteliktedir. Kentin kolay ulaşılabilirliği ve lojistik avantajları, güçlü sanayi kentlerine yakınlığı, TOGG gibi büyük ölçekli yatırım alanlarının yakınında kurulması yatırımcılar için cazibe merkezi olabilir. OSB'lerin önümüzdeki dönem oluşturacağı katkıların da iş ve istihdam açısından önemli fırsatlar sunması beklenmektedir.

Tarım sektörü açısından ilin verimli toprakları, lojistik avantajları, sanayi sektörü, süs bitkileri ve alternatif ürünler üretimi için yeni fırsat kapıları açma potansiyeli taşımaktadır.

Turizm sektörü açısından şehrin yeşil alan miktarının ve denize kıyı uzunluğunun fazla olması ve kaplıca ve sağlık turizmi potansiyeli yeni yatırım fırsatları sunabilir.

Nüfus artışı da kentte ekonomik canlılığı destekleyerek özellikle hizmet sektörü için yeni fırsatlar sunabilir. Hayat boyu öğrenme kapsamına giren nüfus artacağından, bu nüfusa sunulan eğitim fırsatları çeşitlendirilip, zenginleştirilip, eğitime erişim kolaylaştırılırsa topyekûn toplumsal kalkınmada bir araç olabilir.

Sınırlı verimli topraklara sahip olması, var olan toprakların %60'ının orman alanı olması, imar rantı ve çarpık kentleşme sorunlarını tetikleme potansiyeli taşımaktadır. Yoğun iç ve dış göçten dolayı eğitim, sağlık, güvenlik gibi kamu hizmetlerinde artan talebin istendik düzeyde karşılanamaması riski vardır.

Yaşlı nüfusun artışı beraberinde yaşam boyu öğrenme taleplerinde artışı ve sosyal harcamalarda baskıyı arttıracaktır. Bu durum hayat boyu öğrenme etkinliklerinin, eğitim bütçesinden alacağı payın artmasına yol açabileceğinden, örgün eğitimi olumsuz etkileyebilecektir. Öğrenciler iyi eğitim alabilirler, ancak bu eğitime uygun iş imkânları Yalova'da sınırlıdır.

Sanayi sektöründe tersaneler gerek ülke ekonomisine, gerekse Yalova ekonomisine ve istihdama büyük katkı sağlamaktadır. Bakanlıkça tescil edilen ve kurulma çalışmaları devam eden Organize Sanayi Bölgeleri Yalova'nın gelecek dönemlerde imalat sanayinde ciddi bir üretim potansiyeli taşıması beklenmektedir. Sanayi sektörü için diğer bir önemli değer ise Akkök Holding bünyesinde üretilmeye başlanan ve stratejik öneme sahip bir ürün olan karbon elyaf üretimidir. OSB'lerin faaliyete geçmesiyle birlikte Yalova'da yüksek katma değerli sektörlerin hayata geçmesi, sanayi sektörünün güçleneceği beklentisi hâkimdir.

Yalova Türkiye'nin çiçek ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yere sahiptir. Bu yönü ile Yalova'nın marka şehir olmasına katkı sağlayacak en önemli sektör olarak süs bitkileri ve çiçekçilik ile yüksek katma değer sağlayan kivi ve elma gibi meyve üreticiliği sektörüdür.

İstanbul, Bursa ve Kocaeli gibi yaklaşık 21 milyon nüfusun yaşadığı büyük illerin hemen yanı başında olan Yalova, turizm potansiyeli yüksek bir il olarak karakterize edilmektedir. Bununla birlikte, deniz turizmine, sağlık turizmine ve kültür turizmine uygun Yalova ilinde, tesis sayısının artırılmasına ve reklam ve tanıtımının daha iyi yapılmasına gereksinim bulunmaktadır.

Bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelere paralel olarak sadece kamu hizmetlerinin sunulma biçimi değil, ticareti de büyük ölçüde değiştirmiştir. Yalova ilinin inovasyon ve teknoloji boyutu ayağı kamu ve özel sektörlerde sınırlı bir çerçevede hareket etmektedir. Bu bağlamda, değişim ve dönüşümlere önderlik edecek bir model geliştirilmesi ya da izlenmesi önerilmektedir. Yalova'nın Türkiye'de akıllı şehirleşme bağlamında e-belediye uygulamasında pilot illerden bir tanesidir, ancak sonraki süreçte bu vizyon devam ettirilememiştir.

Kentsel dönüşüm ada bazlı olarak tüm imkânlar seferber edilerek bir an önce başlatılması deprem bölgesi bir kent için öncelikli bir alandır.

Yalova ilinde küresel eğilimleri de dikkate alarak tüm sektörlerin ürettiği mal ve hizmetlerin katma değerini artırmaya yönelik inovasyon, tasarım ve marka odaklı girişimler, bilgilendirici her türlü çalışmalar desteklenebilir. İlgili sektör temsilcilerine ve aktif çalışan personele küreselleşme, bilgi ekonomisi, entelektüel sermaye ve girişimcilik

gibi konularda farkındalık oluşturacak çalışmalara yer verilebilir, bu bağlamda işbirlikçi bir ekosistem oluşumu ve gelişimi için ortamlar sunulabilir.

Firmaların inovasyon yönetimi yetkinliğinin sürdürülebilir şekilde arttırmalarını sağlayıcı, inovasyon yönetimi altyapısı oluşturulabilir, inovasyon yetkinlikleri ödüllendirilebilir, desteklenebilir. İmalat sanayiine yönelik mesleki eğitimin yenilikçi bir perspektifle kurgulanmasını sağlamak ve mevcut mesleki eğitimin sektörel bağlantısının geliştirilmesi için yaklaşımlar politikalar üretilebilir. Bu hedef doğrultusunda Mesleki Eğitim Kurumlarının altyapısı güçlendirilebilir ve Mesleki Eğitim Organizasyonları etkinliklerine yer verilebilir.

Destinasyon bazlı işbirliği faaliyetleri düzenlenebilir. Yurt içi ve yurt dışı turizm fuarlarına etkin katılım sağlanarak uluslararası arenada Yalova'nın doğal güzellikleri tanıtılabilir. Tanıtım ve reklam için yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılabilir. Bu bağlamda, resim, müzik ve Yalova içerikli tanıtıcı filmler gibi tanıtım enstrümanlarını kullanarak tanıtım içerikleri çeşitlendirilebilir. Turizmde sezon süresini uzatacak, turist profilini genişletecek, kişi başı harcama tutarını ve çeşitliliğini artıracak bir yapılanma oluşturulabilir. Kentin var olan turizm potansiyelini artırıcı kaynaklara odaklanılabilir ve turist ağırlama kapasitesini nüfus dinamiklerini ve yabancı turist profili projeksiyonlarıyla bütünleştirilebilir.

Değişim ve dönüşümlere önderlik edecek bir model geliştirilmesi ya da izlenmesi önerilmektedir. Bu sınırlılık eğitimle, insan kaynağının nitelikli hale dönüştürülmesi ile nitelikli göç politikaları ile ve özellikle de idari yapıda iletişim ve koordinasyon bütünlüğünün uyumlandırılması ile mümkün olabileceği ortaya konulmuştur.

Özellikle süs bitkilerinde başladığı zaman kazanılan değerle kıyaslandığında, [kentin turizm sektöründe yaşandığı gibi] elde edilen başarıların hızla kayıp etme durumu ile karşı karşıya olunduğunun altını çizmektedir.

Uzun vadede eğitimde alt yapı sorunları görece olarak daha az yer tutacağından, eğitimin niteliğinin geliştirilmesine odaklanılmalıdır.

Mustafa OĞUZ
Yönetim Danışmanı
DETA Danışmanlık

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLoların LİSTESİ	ix
ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xi
SUNUŞ.....	1
1.0 YALOVA İLİNE GENEL BAKIŞ	3
1.1 Tarihsel Bakış.....	3
1.2 Coğrafi Konumu	3
1.3 İdari Bölünme.....	3
1.4 İklim ve Bitki Örtüsü	4
1.5 Jeo-Stratejik Lokasyon	4
2.0 MEVCUT DURUM ANALİZİ.....	5
2.1 Nüfus Dinamikleri.....	5
2.1.1 Yalova Nüfus Hareketleri.....	6
2.1.1.1 Yalova İl/İlçe Merkezi, Belde/Köy Nüfusu ve Yıllık Nüfus Artış Hızı	7
2.1.1.2 Cinsiyete Göre İl Nüfusu	8
2.1.1.3 Nüfus artış Hızı	9
2.1.1.4 Nüfus Yoğunluğu	10
2.1.1.5 Kaba Doğum ve Ölüm Oranları.....	10
2.1.1.6 Doğurganlık Hızı.....	11
2.1.1.7 Kaba Evlenme ve Boşanma Oranları.....	12
2.1.1.8 Doğuştan Beklenen Yaşam Süresi	13
2.1.1.9 Yaş Grupları ve Bağımlılık Durumları	14
2.1.1.10 Cinsiyete Göre Ortanca Yaş Oranları	15
2.1.1.11 Yalova ili Göç Alma ve Göç Verme Oranları	16
2.1.1.12 Yalova İlının Eğitim ve Nüfus Yapısı	17
2.2 Ekonomik Yapı.....	18
2.2.1 Yalova Ekonomisi Genel Görünüm	19
2.2.2 Yalova Ekonomisi Sektörel Görünüm	21
2.2.3 Sanayi Sektörü	21
2.2.4 Tarım ve Hayvancılık Sektörü.....	21
2.2.5 Turizm ve Hizmet Sektörü.....	22
3.0 YÖNTEM.....	23
3.1 Nitel Yöntem.....	23

3.1.1 Çalışma Grubu	23
3.1.2 Veri Toplama Aracı	23
3.1.3 Veri Analizi	24
3.2 Nicel Yöntem	25
4.0 YALOVA 2045 PROJEKSİYONU	27
4.1 NİTEL BULGULAR	28
4.2 NİCEL BULGULAR	45
4.2.1 2045 Yalova Nüfus Projeksiyonu	45
4.2.2 2045 Projeksiyonu Demografik Göstergeler	48
4.2.3 2045 Projeksiyonunda Nüfus ve Eğitim	52
4.2.4. Okul Çağı Nüfusundaki Gelişme ve Eğilimler	52
4.2.5 Eğitime Katılımdaki Gelişme ve Eğilimler	55
4.2.6. 2045 Projeksiyonunda Ekonomik Sektörler	57
4.2.7. 2045 Projeksiyonunda Sosyal Yapı	59
4.3 SONUÇLAR	62
4.3.1 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Sonuçlar	62
4.3.2 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Demografik Eğilimler	63
4.3.3 Yalova İl Algısına İlişkin Sonuçlar	64
4.3.4 Yalova Nüfus ve Eğitime İlişkin Sonuçlar	65
4.3.5 Yalova İlının Güçlü Yönlerine İlişkin Sonuçlar	65
4.3.6 Yalova İlının Zayıf Yönlerine İlişkin Sonuçlar	66
4.3.7 Fırsatlar	67
4.3.8 Riskler	68
4.3.9 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Sektörel Eğilimler	68
4.3.10 Değişim ve Dönüşüm	69
4.4 ÖNERİLER	70
EKLER	72
KAYNAKÇA	73

TABLULARIN LİSTESİ

Tablo 1. Yalova İl, İlçe, Belde/Köy Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı	7
Tablo 2. Nitel Görüşme İçerik Analizi Frekans Dağılımı	28
Tablo 3. Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonu.....	45
Tablo 4. Yalova'nın 2018-2045 Yılları Arası Hesaplanan Nüfus Yoğunlukları	45
Tablo 5. Yalova İli Kadın Nüfusunun Yaş Grubuna Göre Dağılımı (2018-2045).....	46
Tablo 6. Yalova İli Erkek Nüfusunun Yaş Grubuna Göre Dağılımı (2018-2045).....	47
Tablo 7. Yıllara Göre Bebek Ölüm Oranı Tahmini (2018-2045)	48
Tablo 8. Yıllara Göre Doğuştan Hayatta Kalma Ümidi Tahmini (2018-2045)	49
Tablo 9. Yıllara Göre Toplam Doğurganlık Oranı Tahmini (2018-2045).....	49
Tablo 10. Yıllara Göre Kaba Doğum, Kaba Ölüm Ve Net Göç Hızı (2018-2045).....	49
Tablo 11. Yaş Gruplarının Toplam Nüfus İçindeki Oranları (%).....	51
Tablo 12. 2018-2045 Yalova İli Bağımlılık Oranları	52
Tablo 13. Yaşa Göre Yalova Uzun Vadeli Okul Çağı Nüfusundaki Eğilimler (2018-2045).....	53
Tablo 14. Genç Nüfusun Aktif Nüfusa Oranı (2018-2045).....	54
Tablo 15. Yalova İli Okullaşma Oranı (%)	55
Tablo 16. 2045 Yılı İçin Hesaplanan Okul İhtiyacı	56
Tablo 17. Türkiye ve Yalova, Farklı Eğitim Kademeleri İçin 30'dan Fazla Mevcudu Olan Şube Oranı.....	56

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 1. Yalova İli İdari Yapısı	4
Şekil 2: Yalova İl Nüfusu	6
Şekil 3. Yalova İl Nüfusu	7
Şekil 4. Yıllara göre Yalova il nüfusu Dağılımı	7
Şekil 5. Yalova İli Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı	8
Şekil 6. Yalova ili 2019 yılı cinsiyet-yaş piramidi	9
Şekil 7. Nüfus Artış Hızı	9
Şekil 8. Yalova il nüfus Yoğunluğu	10
Şekil 9. Kaba Doğum ve Ölüm Oranları	11
Şekil 10. Doğurganlık Hızı	11
Şekil 11. Kaba evlenme ve Boşanma Oranları	12
Şekil 12. Yalova ili doğuştan beklenen Yaşam süresi	13
Şekil 13. Yaş Grupları İle Bağımlı Çocuk ve 65 Yaş ve Üstü Bağımlı Nüfus Sayıları	14
Şekil 14. Yalova İli Cinsiyete Göre Ortanca Yaşı	15
Şekil 15. Yalova İli Göç Alma ve Göç Verme Durumu	16
Şekil 16. Bitirilen Eğitim Durumu ve Nüfus	17
Şekil 17. Göç Alan Nüfusun Eğitim Durumu	18
Şekil 18. Yalova İli Gayri Safi Milli Hâsıla Oranları	19
Şekil 19. Yalova İthalat ve İhracat Rakamları	20
Şekil 20. Yalova Girişim	20
Şekil 21. Nitel Analiz Basamakları	24
Şekil 22. Yalova İlının 2018-2045 Yılları Arası Nüfus Değişimi Tahmini	47
Şekil 23. Yalova İlının 2018-2045 Yılları Arasında Nüfus Büyüme Hız Tahmini	48
Şekil 24. Kaba Doğum, Ölüm Hızı ve Göç Hızı Tahmini	50
Şekil 25. 2018-2030-2045 Yıllarına Ait Yaş Grubu-Cinsiyet Grafikleri	51
Şekil 26. Yalova Nüfusundaki Değişim Tahminleri (2018-2045)	53
Şekil 27. Yalova Okul Çağı Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı (%)	54
Şekil 27. Yalova Yükseköğrenim Sahibi Kişileri Cinsiyete Göre Dağılımı (2009-2019)	60
Şekil 28. Yalova Boşanma Hızı (binde) 2001-2020	61

KISALTMALAR

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

TAKBİS: Tapu Kayıt Bilgi Sistemine

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TOGG: Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

DAPPS: Demographic Analysis and Population Projection System

Demografik faktörler, geleceğin inşasında bölgenin ekonomik, sosyal ve çevresel izdüşümlerindeki değişimlerin yönünü, nedenlerini ve yanıtlarını anlamada politika yapıcılara, stratejik planlama yapan uzmanlara ve ilgili kurum ve kuruluşlara önemli veriler ve kılavuzluk edici ipuçları sunan temel dinamiklerdir. Bölge nüfusuna ilişkin demografik veriler sayıların ötesinde daha derin bilgi ve bakış açıları sunar. Bu, sayısal ifadelerin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel bağlamlarla ilişkilendirilerek geçmişe, yaşanan zamana ve geleceğe dönük olguları anlama ve geliştirme çabasıdır. Diğer bir ifade ile geçmişi anlama, olguları yorumlama ve değerlendirme ve geleceğe yön verme girişimidir.

SUNUŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ve küreselleşme demografik hareketliliğin değişimlerin, yönelimlerin ve eğilimlerin yönünü değiştirdi. Nüfus hareketleri ekonomik ve sosyal alanda kaydedilen gelişmeler bireylerin yaşam seviyelerinin yanında, mekânsal dağılımlarını etkilemektedir. Mevcut madde ve insan kaynaklarının düzenli, etkili, verimli ve sürdürülebilir kullanımı ve kentsel/kırsal alanların gelecek dönemdeki ihtiyaçlara cevap verebilmenin en kısa, güvenilir ve kolay bir göstergesi gelecek yıllara ait nüfus senaryolarının olası gerçeğe yakın bir şekilde hesaplanmasına bağlıdır.

Nüfus hareketleri uzak ve yakın geçmişle ilgili anlamak istediğimiz ya da öğrenmek istediğimiz şeylerle ilişkili sosyal bir olgudur. Tarihsel süreç içerisinde nüfusa ilişkin algı ve anlayışlarda farklı bakış açılarının egemen olduğu bilinmektedir. İnsanlığın bilinen ilk tarihinden sanayi toplumuna kadarki modernite öncesi toplumlarda gücün, hâkimiyetin, sosyal yapıların ve ekonomik performansın göstergesi olarak nüfus büyüklüğü en önemli bir bileşen olarak algılandı. Köyler ve kasabalardaki nüfus dağılımı, ortak bir sosyal kimliğin oluşturulmasında ve emek ve ticaretin bölünme ölçeğinin yansıtılmasında bir araç olarak görüldü (Scheidel, 2010). Günümüzde nüfus verileri insan kaynağının niceliğinden ziyade niteliği ile daha çok ilişkilendirilmektedir.

Nüfus hareketleri yaşanan coğrafyanın topografik özelliklerinden, bölgenin jeopolitik ve stratejik,

konumundan, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısından, her türlü krizlerden ve politik istikrarsızlıktan, doğal afetler, iklim ve iklim değişikliklerinden, enerji, su, gıda ve doğal güzelliklerinden, kutsal değerlerinden ve mekânlarından, yerel ve milli kaynaklarından bağımsız düşünülemez. Dahası, mevcut her türlü kaynaklarını sunabilecek bir kurumsal yapılardan, geleneksel ile moderniteyi bütünleştirebilecek bir idari yapıdan bağımsız değildir.

Yalova'nın son yıllardaki nüfus yapısı, nitelikleri ve mekânsal alanlarına olan ilgideki değişimler, ulaşılabilirlik kentin nüfus artış hızını önemli ölçüde diğer illerden ve Türkiye ortalamasından belirgin bir şekilde ayıştırmıştır. Ancak, kentin demografik göstergelerindeki bu hızlı nüfus hareketliliği ve aşırı göç alma potansiyeli gelecek yıllara ilişkin birçok parametrenin planlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Sürdürülebilir bir gelecek için, Yalova'nın 2045 projeksiyonu nüfusa bağlı zorlayıcı güçlüklerin üstesinden gelebilmek bu bağlamda faydalı olacaktır. Yalova ilinin mevcut durumunun ve 2045 yılı senaryolarına ilişkin nüfusun büyüklüğünün, artış hızının, dağılımının ve niteliklerini etkileyen dolaylı ve dolaysız önlemlerin ve politikaların ortaya konulduğu bu araştırma, yeşil ve mavinin tonlarıyla çevrili bu güzel kentin gelecek kuşaklar için daha yaşanabilir bir yaşam alanı sunmasına katkı sağlamasına hizmet etmesi beklenmektedir. Bu bağlamda, eğitimden, ulaşım; ekonomiden sektörel iş potansiyeline kadar birçok yapıyı ilgilendiren nüfus dinamiklerinin derin analizini önemsiyoruz.

1.0 YALOVA İLİNE GENEL BAKIŞ

1.1 Tarihsel Bakış

Yalova ili M.Ö. 2000’li yıllara kadar uzanan tarihi bir mirası üzerinde taşımaktadır. Yalova yöresinde yerleşim çok eski tarihlere kadar gider. Arkeolojik çalışmalarda kesin olarak bilinmemekle birlikte (M.Ö. 8000-5500) neolitik çağa ve Prehistorik döneme (M.Ö. 3000) ilişkin bulguların izlerine rastlanmıştır (Hasluck, 1910). Bölge, M.Ö. 1200 yılında Frigler, M.Ö. 700 yıllarında da Bithynialılar tarafından yerleşim alanı olarak kullanılmıştır. Daha sonra bölge, M.Ö.230-182 yılları arasında Makedonya’nın, M.Ö.74 yılında Roma İmparatorluğu’nun, M.S.39 yılında ise Bizans İmparatorluğu’nun egemenliğine geçmiştir. Selçuklulara da ev sahipliği yapan bölge 1337 yılında Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmiştir. Yalova, 1530 yılında İzmit vilayetine bağlı bir kasaba iken, 1867 yılında Bursa merkez sancağına, 1901 yılında ise bağımsız İzmit sancağına bağlanmıştır. 1929 yılında İstanbul iline bağlanan Yalova, 6 Haziran 1995 tarihinde ise il statüsüne kavuşmuştur.

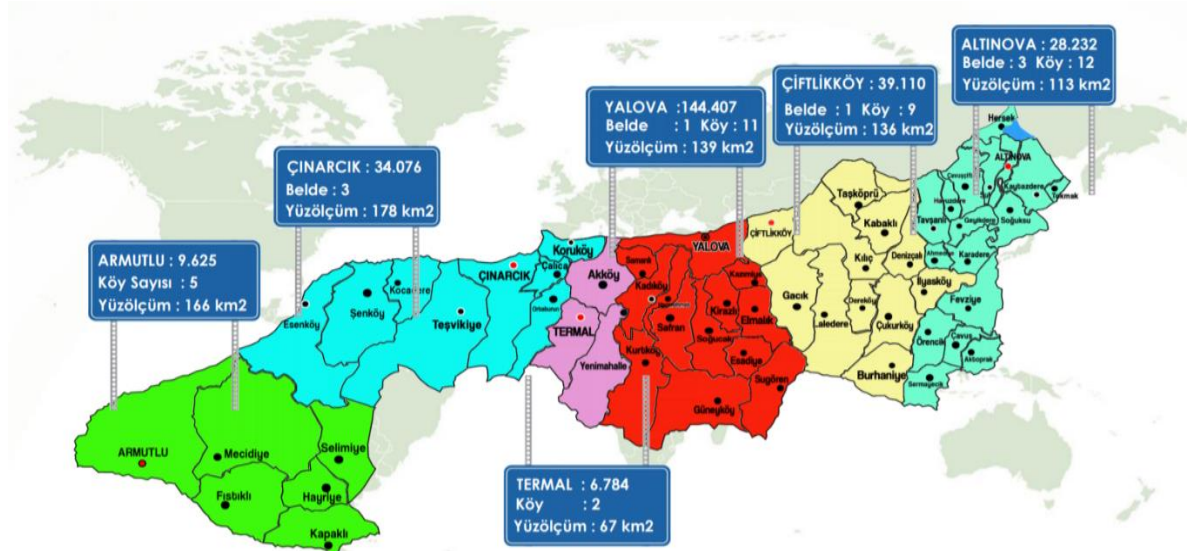
1.2 Coğrafi Konumu

Yalova ili coğrafi konum olarak 39–40 Kuzey enlemi, 29–61 Doğu boylamları arasındadır. Kent, Armutlu Yarımadası’nın kuzey kıyısı ile Samanlı Dağları’nın kuzeyinde konumlanmış olup Türkiye’nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi’nin güneydoğu kesiminde yer almaktadır. İlin kuzeyinde ve batısında Marmara Denizi, doğusunda Kocaeli, güneyinde ise Bursa (Orhangazi-Gemlik) bulunmaktadır. Kentin denizden yüksekliği 2 metre olup en yüksek noktası 926 metredir. 847 km²’lik alanı ile ülke yüzölçümünün %0.11’lik bölümünü kaplayan kent bu yönü ile en küçük yüzölçümüne sahip il konumundadır. Yalova genellikle engebeli bir araziye sahip olup doğusunda kıyı ve delta ovaları ile çevrilidir. Bu toprak yapısına bağlı olarak, süs bitkisi ve çiçek yetiştiriciliği şehirde tarım ekonomisini canlı tutmaktadır.

1.3 İdari Bölünme

İl günümüzdeki mevcut idari bölünüşe göre merkez ilçe ile birlikte altı ilçeden oluşmaktadır (Şekil 1). Merkez ilçe dışında diğer ilçeler; Altınova, Armutlu, Çınarcık, Çiftlikköy ve Termal ilçeleridir. Yalova’da toplam 14 belediye vardır. Tüm ilçelerin denize kıyısı bulunmaktadır. Merkez ilçede 1 (Kadıköy), Altınova’da 3 (Kaytazdere, Subaşı ve

Tavşanlı), Çınarcık'ta 3 (Koruköy, Esenköy, Teşvikiye) ve Çiftlikköy'de 1 (Taşköprü) belde belediyesi vardır. Bu ilçelere bağlı köy sayısı ise 43'tür.

Şekil 1. Yalova İl İdari Yapısı

1.4 İklim ve Bitki Örtüsü

Karasal iklim özelliklerini taşıyan Yalova, iklim olarak, makro-klima iklim tipi olarak bilinen Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş niteliği taşımaktadır. Üç tür hava akımının geçiş arasında bulunan kentin sahip olduğu iklim nedeniyle yaz mevsimi sıcak ve kurak geçerken kış mevsimi ılık ve bol yağışlı geçmektedir. Yalova'da yıllık ortalama sıcaklık 14,6 °C'dir. En soğuk ay ortalama sıcaklığı 6,5 °C iken en sıcak ay ortalama sıcaklığı ise 23,7 °C olarak bilinmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı da 727,5 mm'dir. Kar yağışlı günlerin ortalama sayısı, 10,6, karla örtülü günlerin ortalama sayısı da 5,2'dir. İlde deniz suyu sıcaklığı, en yüksek olduğu Ağustos ayında 22,9 °C ve en düşük olduğu Şubat ayında da 7,4 °C'dir. İlin bitki örtüsü makiler ve ormanlardan oluşmaktadır. Bitki örtüsü olarak, Yalova'nın güneyindeki dik yamaçlar tümüyle gür bir orman örtüsü ile kaplıdır. Ormanlar il yüzölçümünün yaklaşık %58'ini oluşturur. Ormanlık alanlarda kayın, meşe, gürgen, kızılçık, kestane ve ıhlamur sıklıkla bulunur.

1.5 Jeo-Stratejik Lokasyon

Etrafında barındırdığı yoğun nüfusu ile kara, hava ve deniz ulaşımındaki köprü vazifesiyle ve İstanbul ile İzmir'i birbirine bağlayan Körfez Köprüsünün hizmete girmesiyle Türkiye'nin en önemli lojistik ve turizm merkezlerinden birisi olmaya aday bir konumdadır. Yalova hızla büyüyen nüfusu, doğal güzellikleri, plajları, kaplıcaları,

şehirleşmesi, sanayisi ve ekonomide lokomotif olabilecek yatırım olanaklarıyla dikkat çeken bir lokasyonda bulunmaktadır. İstanbul, Bursa ve İzmit gibi üç büyük yerleşim ağının kesişim noktasında yeşili ve mavisini ile bölgede yükselen bir değerdir.

2.0 MEVCUT DURUM ANALİZİ

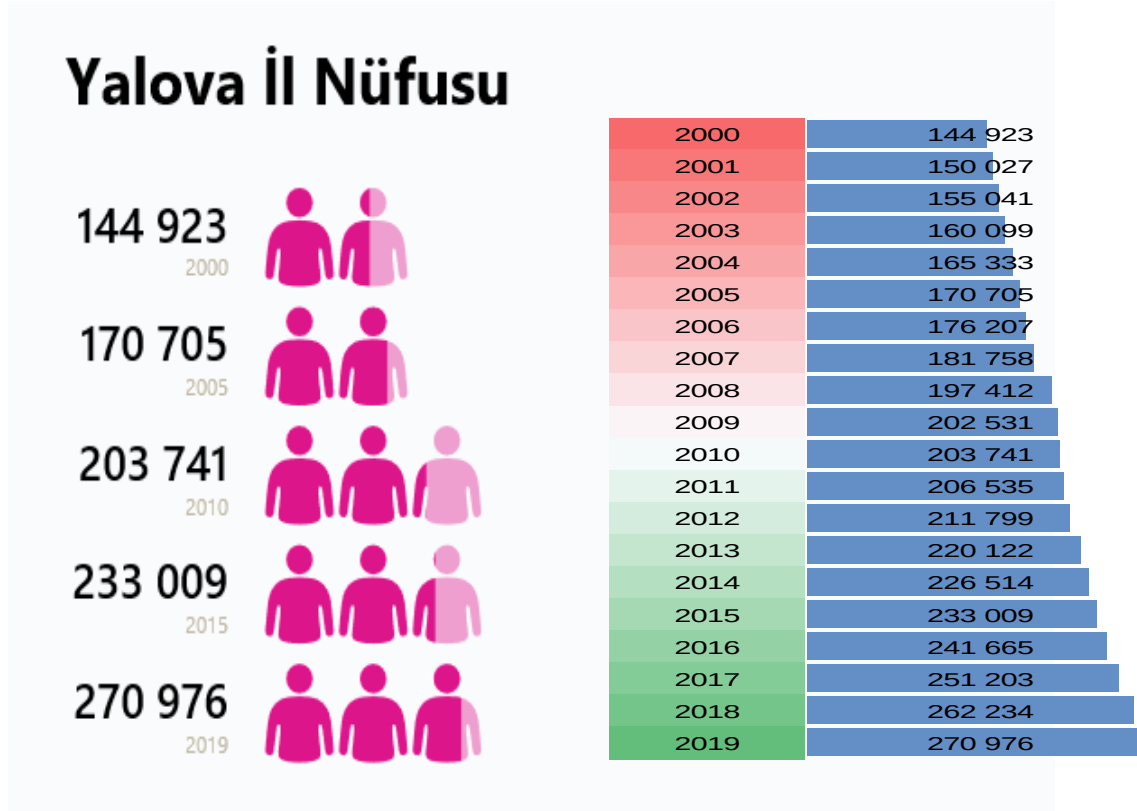
Demografik değişkenler geleceğin ekonomik, sosyal ve çevresel kestirimlerin oluşturulmasında, nedenlerinin ve alınacak önlemlerin alınmasında önemli araçsal katkılar sunan bileşenlerdir. Bu bölümde, mevcut nüfus dinamikleri çeşitli değişkenler bakımından ortaya konularak kentin 2045 izdüşümüne ışık tutacak bir perspektif sunulması amaçlanmıştır.

2.1 Nüfus Dinamikleri

Yalova Türkiye'nin en önemli sanayi, ulaşım ve turizm ağlarının yoğunlaştığı bir lokasyonda yer almaktadır. Kentin kıyı alanları ulaşım, sanayi, turizm, savunma ve tarımsal amaçlı olarak kullanılmaktadır (Gülbüz vd., 2004). Bu nedenle nüfus, göç ve yerleşme özellikleri bakımından oldukça ilgi çekici ve hareketlidir. Yalova, yerleşim yeri konumunun merkezliliği, yeşil ve mavinin tonlarını bünyesinde barındırması gibi kayda değer birçok faktöre bağlı olarak nüfus ve yerleşmede öncelikli tercih edilen iller sırasına geçmiştir. Bu durum, 1999 depreminin yaralarının sarılmasının ardından nüfus ve göç hareketlerinin de yoğunluk kazanmasına tetiklediği görülmektedir. Bu bağlamda Yalova ilinin nüfus büyüklüğü ve yıllara göre değişimi, nüfus yoğunluğu, nüfus artış hızı, doğurganlık hızı, ölüm hızı, kır/kent nüfus oranları, cinsiyet durumu, yaş yapısı, iç göç oranları, nüfusun eğitim durumu, istihdam edilen nüfusun dağılımı, nüfusun çalışma sektörüne göre dağılışı gibi nüfus parametrelerine yer verilmiştir.

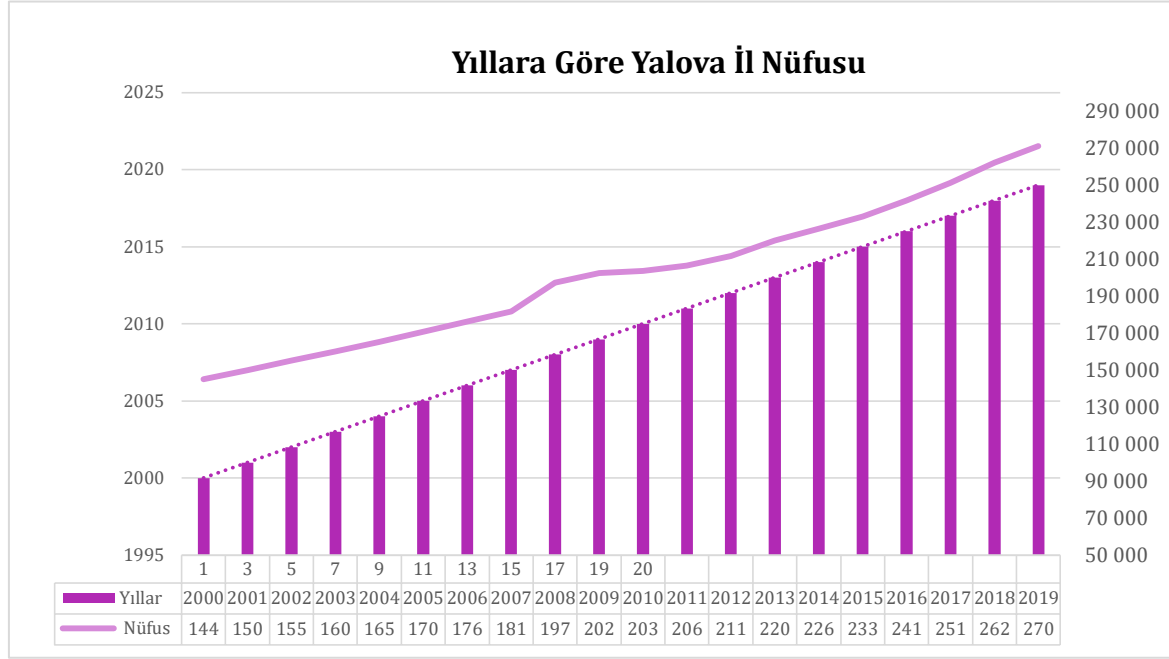
2.1.1 Yalova Nüfus Hareketleri

Şekil 2: Yalova İl Nüfusu

Yalova ili 2000 yılında 144.923 kişilik nüfusa sahip olup; 2019 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) TÜİK verilerine göre yaklaşık iki katına ulaşarak 270.976 kişi olmuştur. 1999 Marmara depremi ile nüfus artış hızında kısa süreli bir yavaşlamadan sonra son yıllarda Türkiye'nin en fazla nüfus artışının yaşandığı bir il (Şekil 2) durumuna gelmiştir.

Şekil 3. Yalova İl Nüfusu

Şekil 4. Yıllara göre Yalova il nüfusu Dağılımı

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2000-2019

Şekil 3'te de görüldüğü gibi, 1999 Yalova depremi sonrası ilk yıllarda nüfus artışı yavaş ilerlemiş olup, daha sonraki yıllarda kentte nüfus artışı ivme kazanmıştır. Bu artışta Yalova'nın jeopolitik konumunun etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Yalova'nın bitki örtüsü, yeşil ve mavinin bir arada bulunması, yumuşak iklimi, turizm potansiyelinin elverişliliği, önemli ulaşım güzergâhlarının merkezinde olması, eğitim oranının yüksekliği ve kültürel çeşitliliği, büyük şehirlere, sanayi ve ticaret merkezlerine yakınlığı ilin nüfusunu artıran sebeplerden bazılarıdır (Kazal, 2014).

2.1.1 Yalova İl/İlçe Merkezi, Belde/Köy Nüfusu ve Yıllık Nüfus Artış Hızı

Yalova il, ilçe ve belde/köy nüfusları ile nüfus artış hızları Tablo 1'de verilmiştir. Son yıllarda nüfus artış hızı Türkiye ortalamasından yüksek olmakla birlikte 2018-2019 yıllarına göre düşüş göstermiştir.

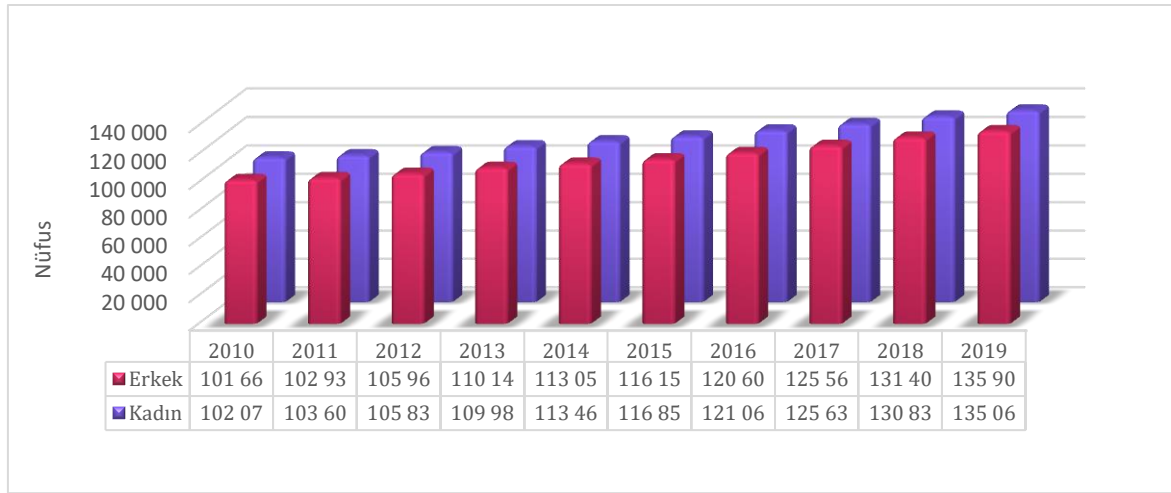
Tablo 1. Yalova İl, İlçe, Belde/Köy Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı

İl	Toplam		İl ve ilçe merkezleri		Belde ve köyler		Nüfus artış hızı (%)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2018-2019	2019-2020
Yalova	270 976	276 050	200 274	203 628	70 702	72 422	32,8	18,6

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2020

2.1.2 Cinsiyete Göre İl Nüfusu

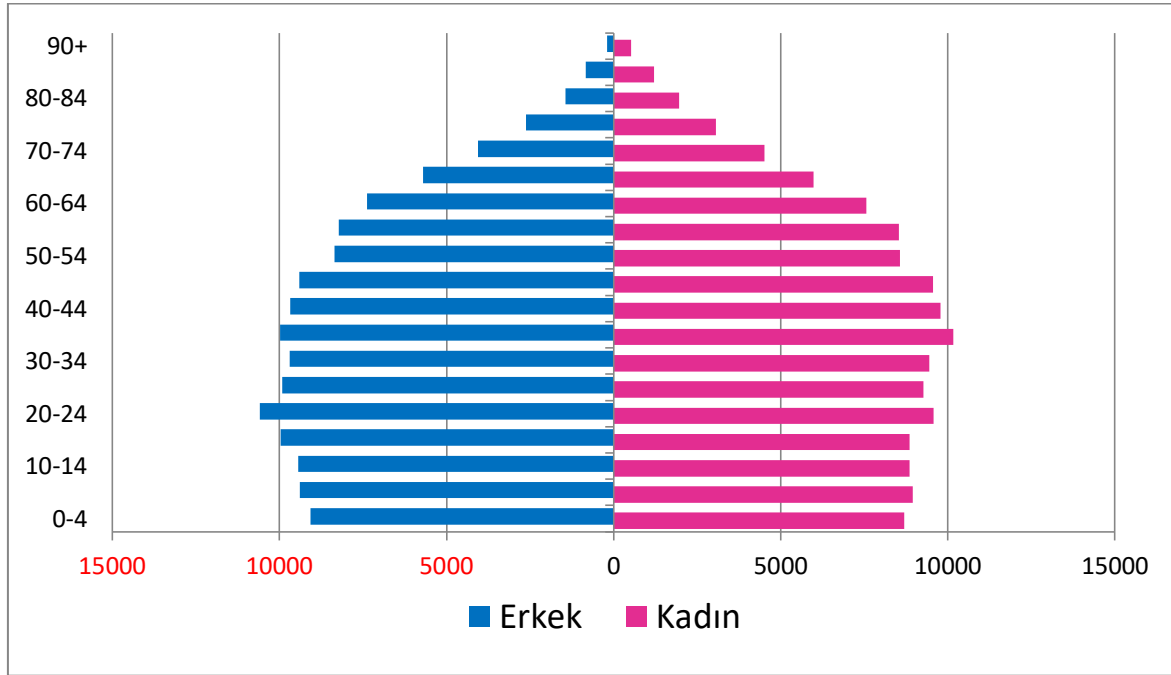
Yalova iline ilişkin cinsiyet dağılımının yıllara göre dengeli ve birbirine çok yakın değerlerde olduğu söylenebilir. Şekil 4'te görüleceği gibi 2010-2019 yılları arasında kentin nüfusunun çok az bir farkla kadınların lehine artmaktadır. 2010 yılında erkek nüfusu 10166 iken, 2019 yılında 13590'a ulaşmıştır. Benzer şekilde, 2010 yılında kadın nüfusu 10207 iken, 2019 yılında 13506 olmuştur (TÜİK, 2018).

Şekil 5. Yalova İli Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2019

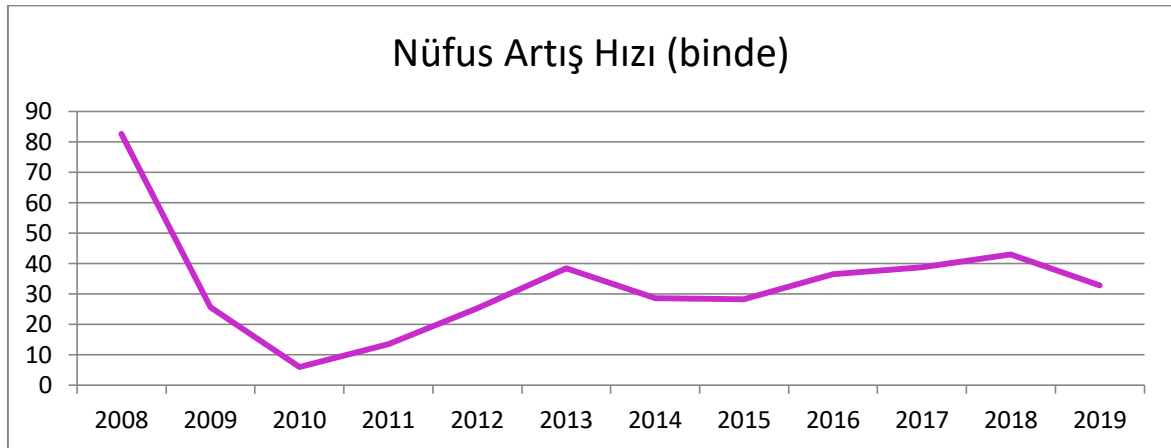
2019 yılı verileri kullanılarak oluşturulan nüfus piramidinde de (Şekil 5), yaş aralıkları ile kadın erkek nüfus oranları yaklaşık olarak aynı şekilde dağılım göstermiştir. 2010 yılında 0-4 yaş arasını tanımlayan satırında nispeten görülen daralma, 2017 yılındaki nüfus piramidinde görülmemektedir. Aksine 0-4 ve 5-9 yaş aralığında artış görülmektedir.

Şekil 6. Yalova ili 2019 yılı cinsiyet-yaş piramidi

2.1.3 Nüfus artış Hızı

Yalova nüfus artış hızı 1999 depremi sonrasında büyük bir artış göstermiştir. Yalova'nın yıllara göre nüfus artış hızı Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 7. Nüfus Artış Hızı

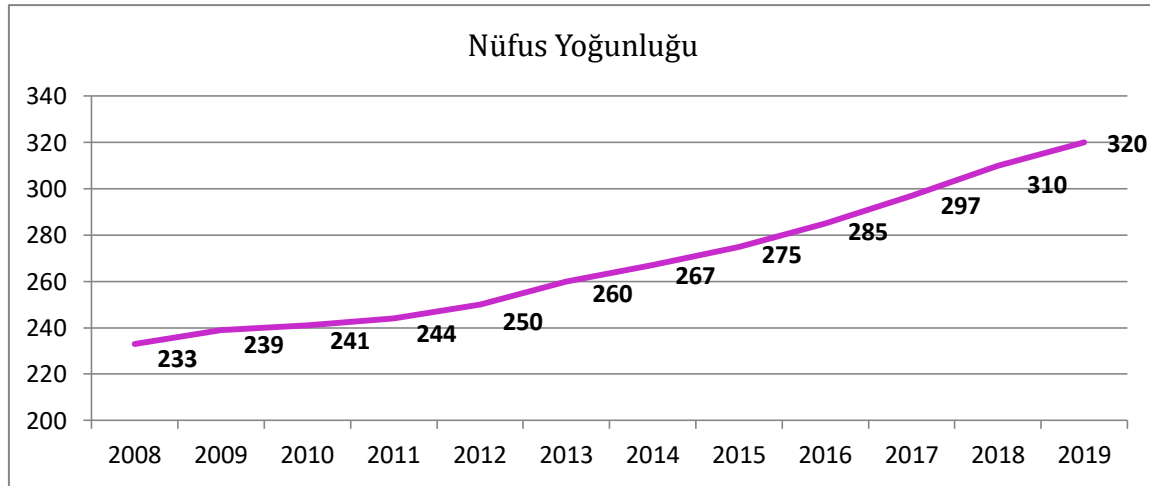
Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2008-2019

Şekil 6'da da görüldüğü gibi, 2008 yılında artış hızı tavan yapmıştır (%82.6). Bu yüksek artış hızı 2010-2012 yılları arasında 2008'e göre görece düşüş eğilimi göstermiştir. Ancak, nüfustaki artış hızı kısmi olarak devam etmiştir. 20012-2019 yılları arasında ise artış

hızının %25-38 bandına yerleşmiştir. Bu artış hızı oranları ile Yalova ili diğer illerden ve Türkiye ortalamasından belirgin bir şekilde ayrılmaktadır.

2.1.4 Nüfus Yoğunluğu

Yalova; topografya, iklim, toprak, bitki örtüsü, deniz ve ormanlar gibi doğal imkânları ve ulaşım kolaylıkları gibi fırsatları sunmasından dolayı yerleşmeye uygun ülkemizin ender yöreleri arasında yer alır. Ancak yerleşim alanları sınırlı bir bölgedir. 2008 yılı Yalova'nın nüfus yoğunluğu 233 kişiden, nüfusunun artışıyla paralel olarak, 2018 yılında 310 kişiye ve 2019 yılında ise 320 kişiye yükselmiştir (Şekil 7).

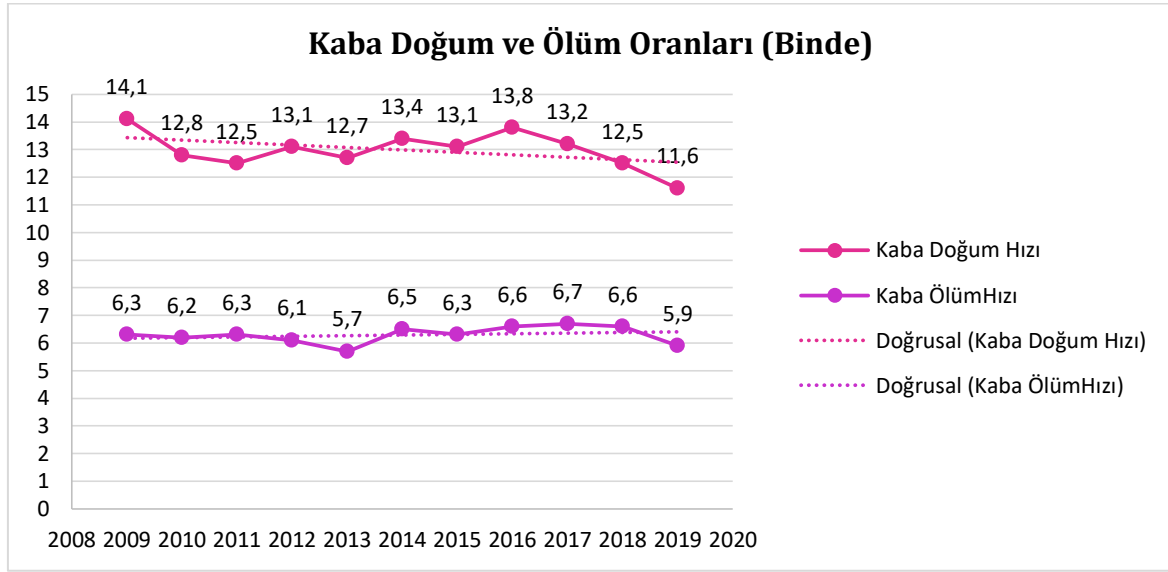

Şekil 8. Yalova il nüfus Yoğunluğu

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2008-2019

2.1.5 Kaba Doğum ve Ölüm Oranları

Nüfus artış parametrelerinden birisi de kaba doğum ve ölüm oranlarıdır. Yalova iline ilişkin kaba doğum ve ölüm oranları her iki parametre için de kısmi düşüş eğilimindedir. Şekil 8’de 2008-2019 tarihleri arasındaki kaba doğum ve ölüm oranları verilmiştir. 2008 yılında kaba doğum oranı (binde) 14,1 iken 2019 yılında 11,6’ya gerilemiştir. Diğer taraftan, 2008 yılında kaba ölüm oranı (binde) 6,3 iken 2019 yılında 5,9’a düşmüştür. Bu görece kısmi düşüşler Türkiye ortalamaları ile uyumludur ve kentin yüksek nüfus artış hızını açıklamada göç alma gibi başka parametrelerin de etkili olduğunu göstermektedir.

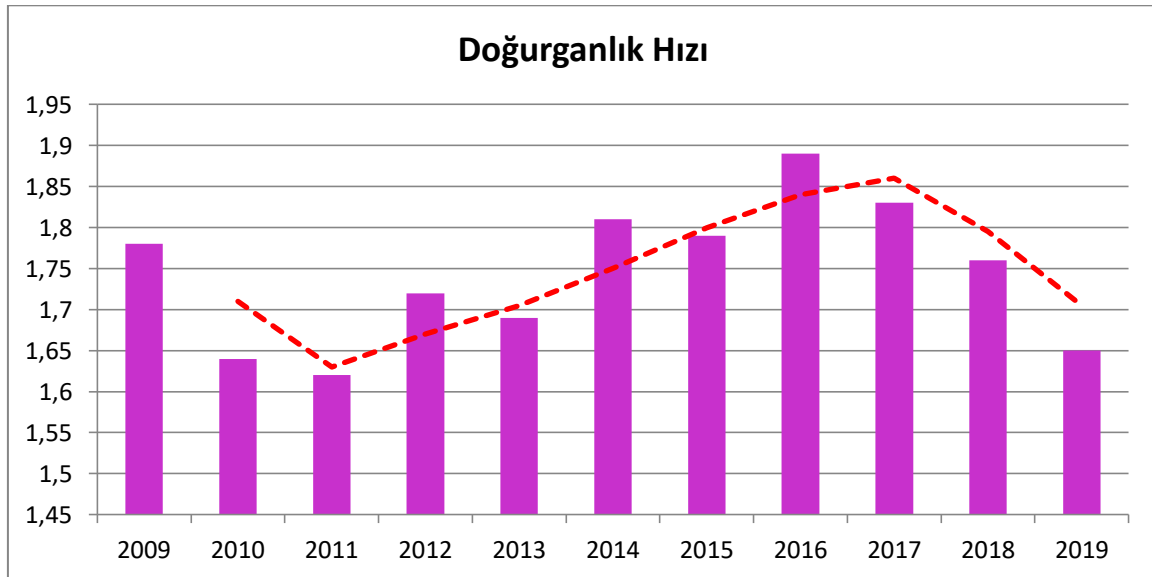

Şekil 9. Kaba Doğum ve Ölüm Oranları

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2008-2019

2.1.6 Doğurganlık Hızı

Çocuk sayısı oranı olarak da bilinen toplam doğurganlık oranlarında 2009 yılından 2019 yılına kadar ki eğilim incelendiğinde inişli çıkışlı hareketli bir ortalamanın olduğu görülmektedir. Şekil 9 incelendiğinde, 2016 yılında zirve yaptıktan sonra 2017, 2018 ve 2019 yıllarında trendin aşağı yönlü kırıldığı görülmektedir.

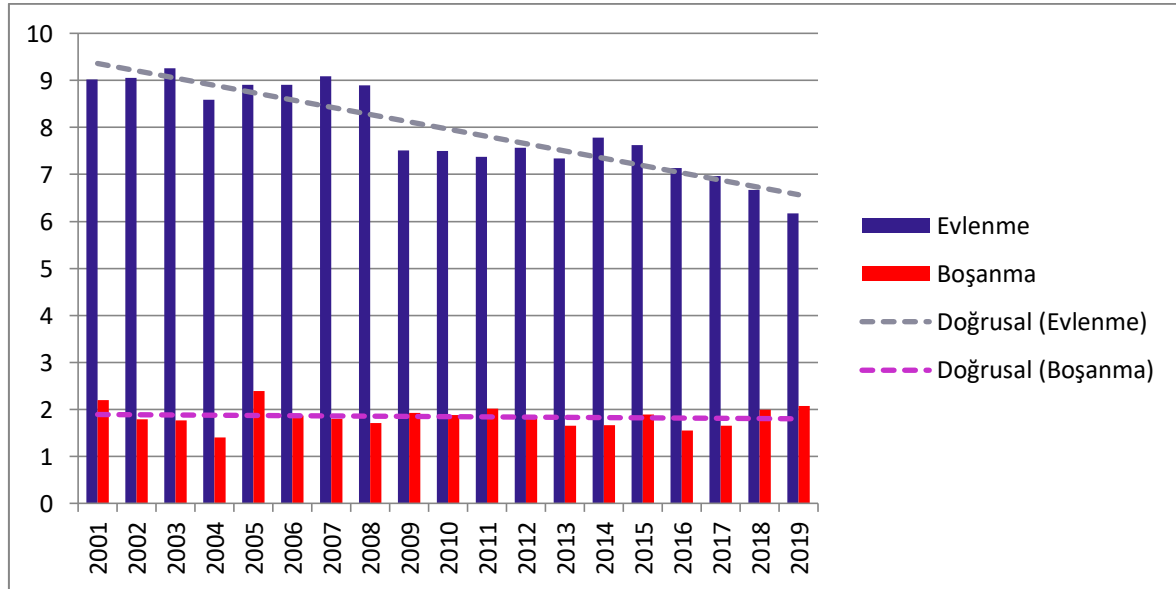

Şekil 10. Doğurganlık Hızı

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2008-2019

2.1.7 Kaba Evlenme ve Boşanma Oranları

Nüfus dinamiklerini açıklamada kullanılan bir diğer değişken de kaba evlenme ve boşanma hızıdır. Bu değişken nüfus hareketliliğinin ana bileşenidir. Yalova iline ilişkin kaba evlenme ve boşanma hızları gelecek nüfus iz düşümleri için anahtar bir değişkendir. Bu bağlamda Yalova ili evlenme ve boşanma oranları incelendiğinde 2001-2019 yılları arasında boşanma oranlarının yaklaşık doğrusal bir seyir izlediği söylenebilir [en yüksek: (‰) 2.39; en düşük: (‰) 1.55]. Buna karşın evlenme oranlarında son yirmi yıllık eğilim aşağı yönlü olduğu Şekil 10'dan anlaşılmaktadır. Bu oranlar nüfusu artırıcı etkenlerin azaldığını göstermektedir.

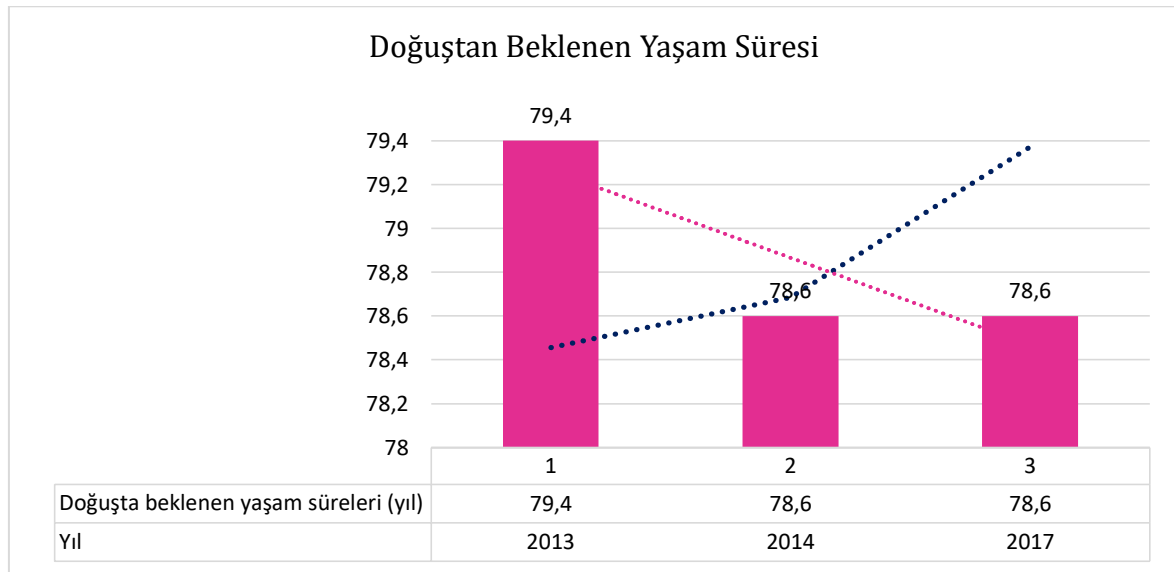

Şekil 11. Kaba evlenme ve Boşanma Oranları

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2001-2019

2.1.8 Doğuştan Beklenen Yaşam Süresi

Mandıracıoğlu (2010) doğuştan beklenen yaşam süresi değişkeni ile ölçülen parametrenin yeni doğmuş bireylerin tüm yaşamları boyunca doğum anındaki yaşam koşullarının aynı olduğu varsayımı altında beklenen ortalama yaşam süresi olarak açıklamaktadır. Bu cinsiyet ve bölge gibi faktörlerin dikkate alınmasını gerektirir. Diğer bir ifade ile bu ölçüt doğumda bireyin ortalama ne kadar yaşayabileceğini kestirmek için kullanılır. Bununla birlikte “Beklenen Yaşam Süresi” her yaş için de hesaplamak ve gelecek yaşam süresi beklentilerini güncellemek için de kullanılabilir. Yalova’nın 2013, 2014 ve 2017 yıllarına ilişkin doğuştan beklenen yaşam sürelerindeki değişim (79,4’ten 78,6’ya) Şekil 11’de verilmiştir. Bu, doğumdan beklenen yaşam süresinin yaklaşık 0.8 oranında bir düşüş beklentisi anlamına gelmektedir.

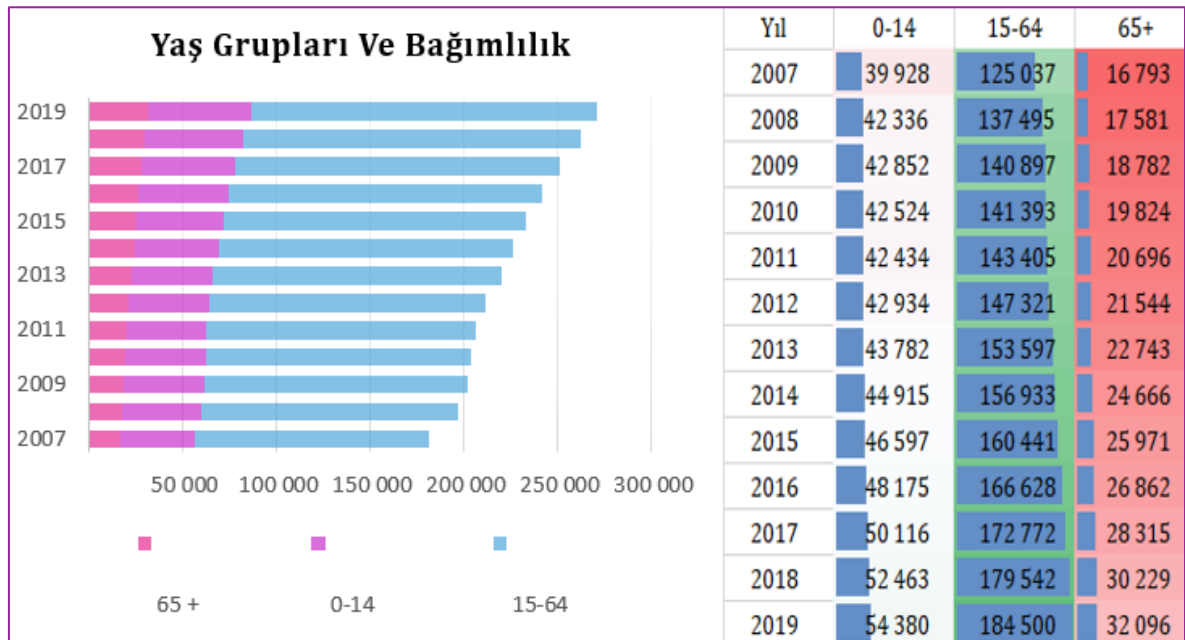

Şekil 12. Yalova ili doğuştan beklenen Yaşam süresi

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2013-2017

2.1.9 Yaş Grupları ve Bağımlılık Durumları

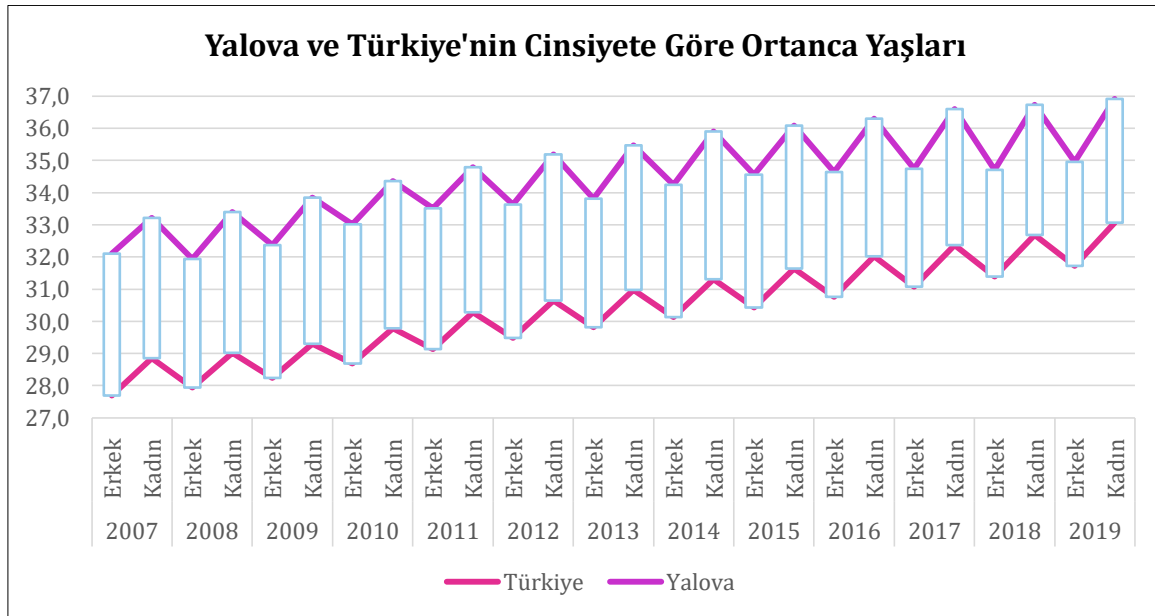
Nüfusun yaş yapısı yerleşim yerinin bugünkü nüfus eğilimlerini göstermekle birlikte, geçmiş ve gelecekteki nüfus dinamikleri hakkında da fikir verir. Yalova il statüsüne kavuştuğu yıldan itibaren düzenli olarak nüfus artışı yaşayan bir kenttir. Bu durum nüfustaki bağımlı çocuk sayıları ve 65 yaş üstü bireylerin sayısı ile istihdam edilebilir yaş grubu ilişkilerinin net bir şekilde ortaya konulmasını gerektirmektedir. Şekil 12’de, 0-14 yaş grubu bağımlı çocuk sayısı 2007 yılında 39928 iken, 2019 yılında bu sayı 54380’e yükselmiştir. 65 yaş ve üzeri bağımlı popülasyon aynı dönemde 16793’ten 32096’ya çıkmıştır. Diğer taraftan, 15-64 yaş istihdam edilebilir çağ nüfusunun aynı yıl aralığındaki sayısı ise 125037’den 184500’e (%62) ulaşmıştır. Burada dikkat çeken veri 65 ve üstü bağımlı nüfusun ilgili tarih aralığında iki kat artış göstermiş olması ve Yalova il nüfustaki bağımlı/yaşlı nüfusun artış eğiliminde (2019: % 2) olmasıdır.

Şekil 13. Yaş Grupları İle Bağımlı Çocuk ve 65 Yaş ve Üstü Bağımlı Nüfus Sayıları

2.1.10 Cinsiyete Göre Ortanca Yaş Oranları

Nüfus hareketlerindeki değişimlerin bir göstergesi de ortalama yaştır. Ortanca yaş oranları nüfusa konu olan yerleşim yerindeki bireylerin yaşlarının küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortadaki (medyan) sayıdır ve bireylerin yaşam sürelerine ilişkin ipuçları verir. Diğer bir ifade ile ortalama yaş her hangi bir nüfusu sayısal olarak iki eşit gruba bölen yaştır. Yalova ve Türkiye geneli için Şekil 13'te cinsiyete göre ortalama değerler verilmiştir. Buna göre, Yalova ilinin ortalama yaşı Türkiye genelinden yüksektir ve 2007 yılından itibaren 2019 yılına kadar her iki grupta da kadınlar lehine sürekli artış göstermektedir.

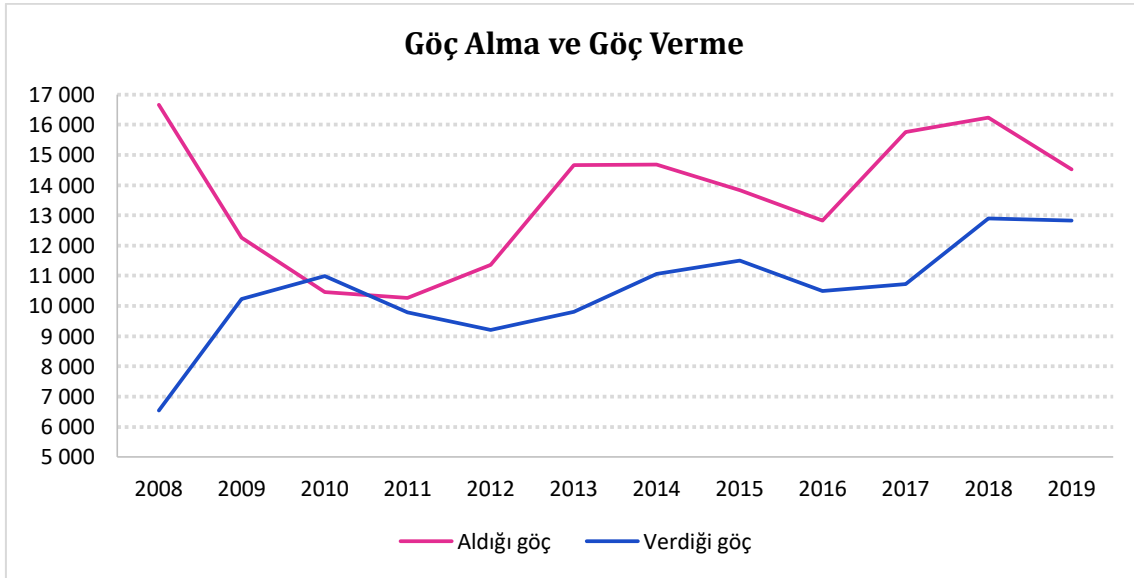

Şekil 14. Yalova İli Cinsiyete Göre Ortanca Yaşı

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2013-2017

2.1.11 Yalova ili Göç Alma ve Göç Verme Oranları

Bu bölümde, Yalova ilinin kendi sınırları içindeki yerleşim yerleri arasındaki göç dâhil edilmeden iller arasında göç eden nüfusun boyutlarının zaman içindeki değişimi incelenmiştir (Şekil 14). Yalova ili 2008-2019 yılları arasında göç alma oranları göç verme oranlarından daha yüksek gerçekleşmiştir. Özellikle 2008 yılında göç alma ve verme oranları arasındaki makas oldukça açıktır. 2009-2010 yılında yaklaşık olarak dengeli bir dağılım gösteren göç hareketleri 2011 yılından itibaren kısmi olarak göç alma oranlarının lehine artış göstermiştir. Bununla birlikte, 2019 yılında her iki değişken arasındaki farkın azaldığı söylenebilir. Diğer bir ifade ile 2008 yılında net göç hızı % 52,8'den (10114 kişi) 2019 yılında bu oran % 6,3'e (1707 kişi) düşmüştür.

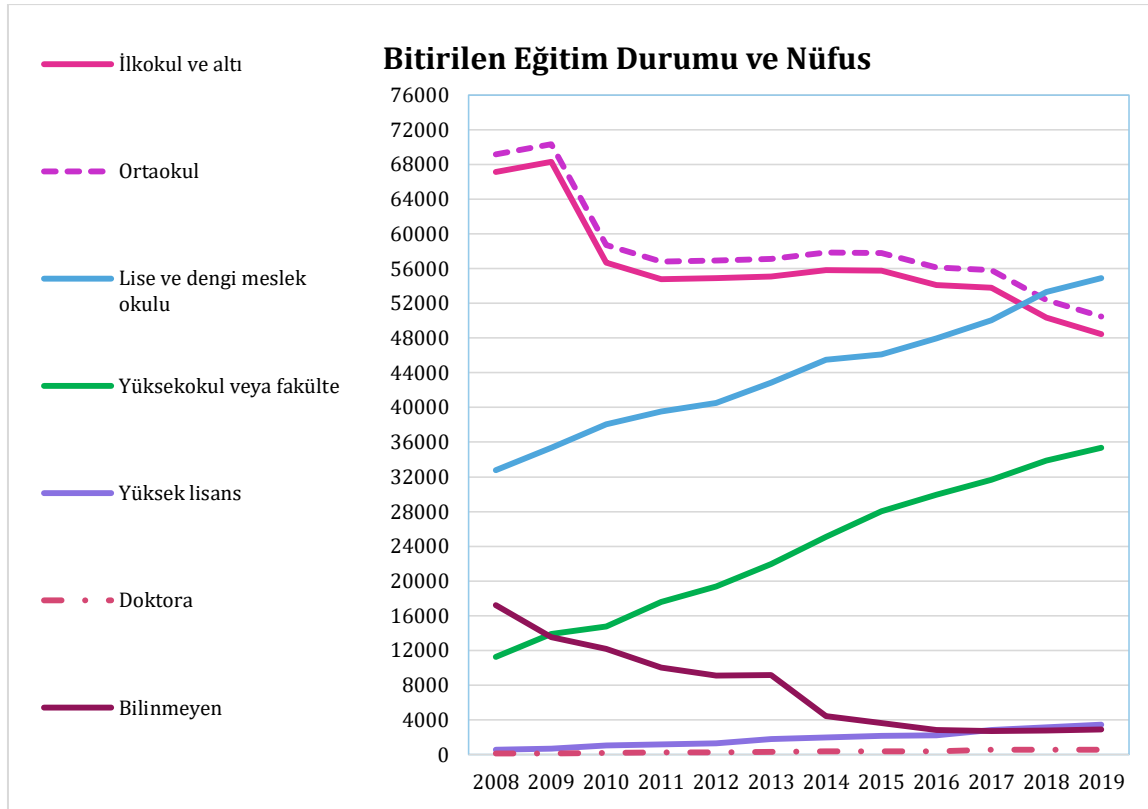

Şekil 15. Yalova İli Göç Alma ve Göç Verme Durumu

Kaynak: TÜİK, (2019), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2013-2017

2.1.1 Yalova İlinin Eğitim ve Nüfus Yapısı

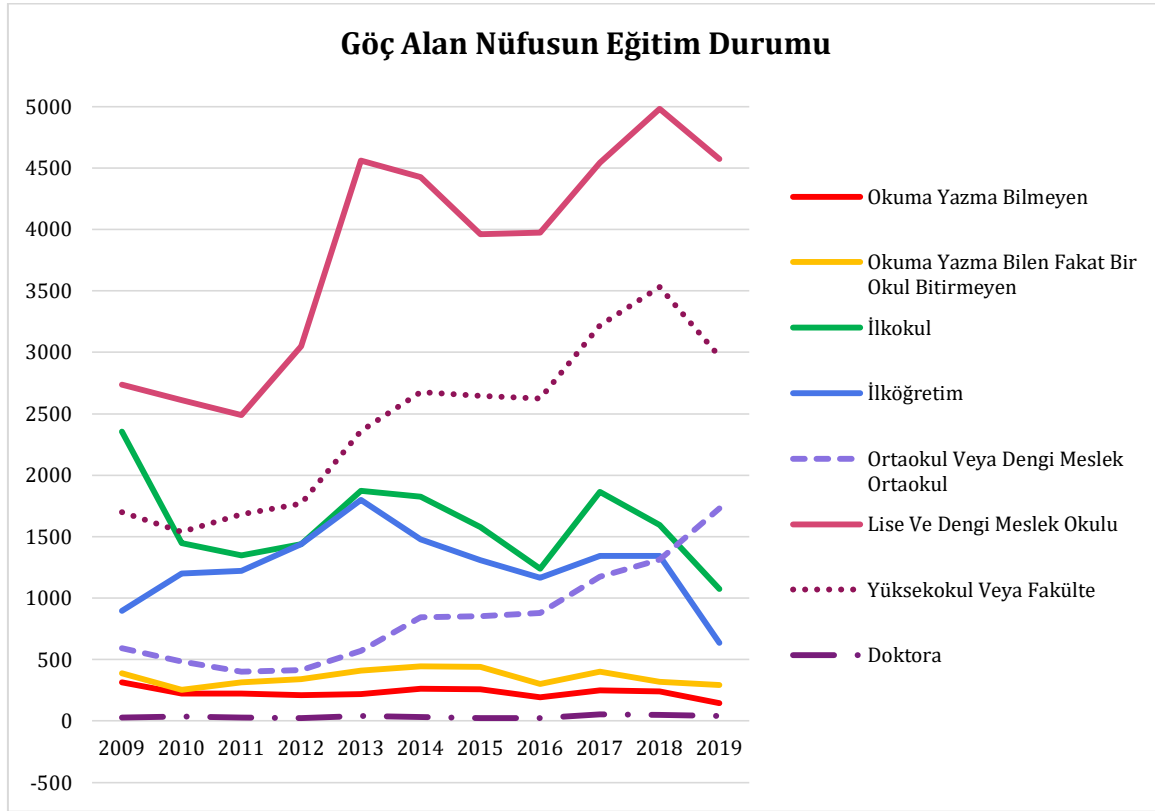
Sanayi devrimi ile başlayan beşeri sermayeye olan ihtiyaç, nitelikli insan gücü nüfusuna olan ilgi ve önemi artırmıştır. Bu eğilimi tetikleyen diğer bir unsur da eğitim ile ekonomik büyüme arasında çok sayıda ampirik çalışmaların bulunmasıdır.

Şekil 16. Bitirilen Eğitim Durumu ve Nüfus

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2008-2019

Şekil 15'te, Yalova iline ilişkin bireylerin bitirmiş oldukları eğitim durumu nüfus sayıları verilmiştir. Buna göre, 2008-2019 yılları arasında ilköğretim ve altı ille bilinmeyen kategorisinde yer alan nüfusun azaldığı buna karşın, lise ve üniversite mezunu bireylerin arttığı görülmektedir. Yüksek lisans ve doktoralı nüfus sayılarında çok az da olsa artış olduğu söylenebilir.

Şekil 17. Göç Alan Nüfusun Eğitim Durumu

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2009-2019

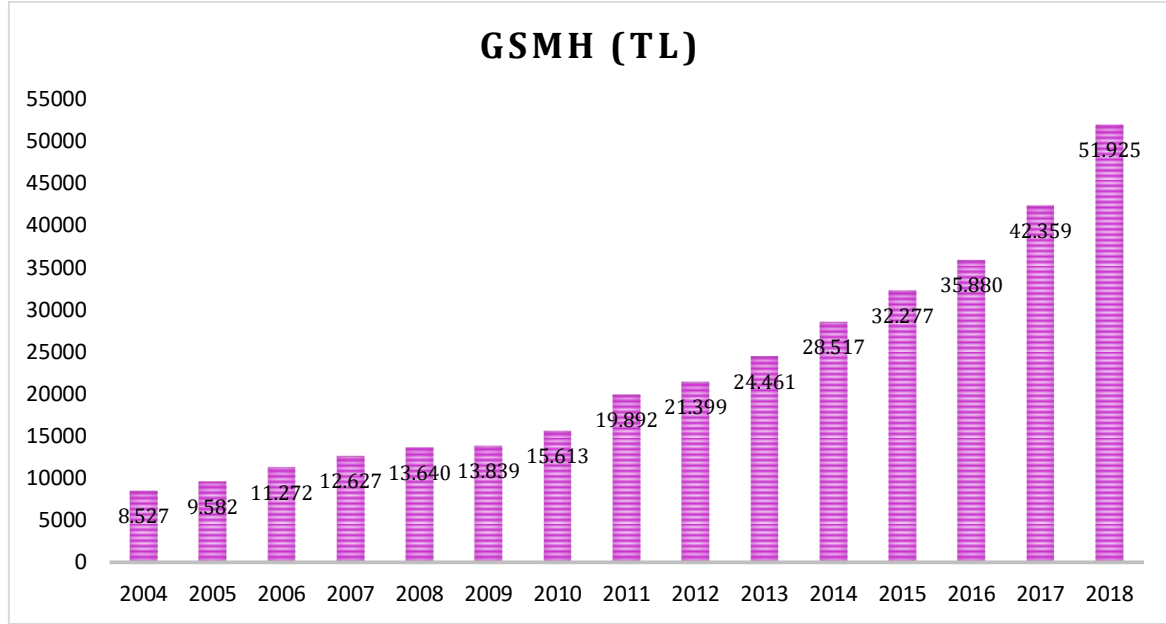
Şekil 16’da görüldüğü gibi kente göç eden bireylerin eğitim durumları (2009-2019) lise ve meslek lisesi mezunları ile yüksekokul ve üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Bu iki grup göç nüfusu için kentte sektörlerin hem nitelikli iş gücüne hem de rutin işlerde istihdam edilme olanaklarının olduğuna işaret etmektedir.

2.2 Ekonomik Yapı

Yalova, kuzey batısında Türkiye ekonomisinin lokomotifi olan İstanbul, doğusunda gelişmiş bir sanayi kenti Kocaeli ve güney batısında yine bir büyük sanayi kenti Bursa ile çevrilidir. Kent, jeopolitik ve stratejik konumu olan sanayi, tarım ve ticaret ağırlıklı bu gelişmişlik üçgenin tam ortasında konumlanmıştır. Yalova Düzey 2 (TR-42- Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova) istatistiki bölgede yer almaktadır.

2.2.1 Yalova Ekonomisi Genel Görünüm

Ekonomik görünümdeki olumlu sinyaller son yıllarda kentin kişi başına düşen milli gelirine de yansımaktadır. Yalova ilinde 2004-2019 yılları arasında kişi başına düşen milli gelir [8527/51925] sürekli artış göstermiştir (Şekil 17). Bu hatırı sayılır bir ekonomik büyümeye ve bireylerin satın alma güçlerindeki artışa işaret etmektedir.

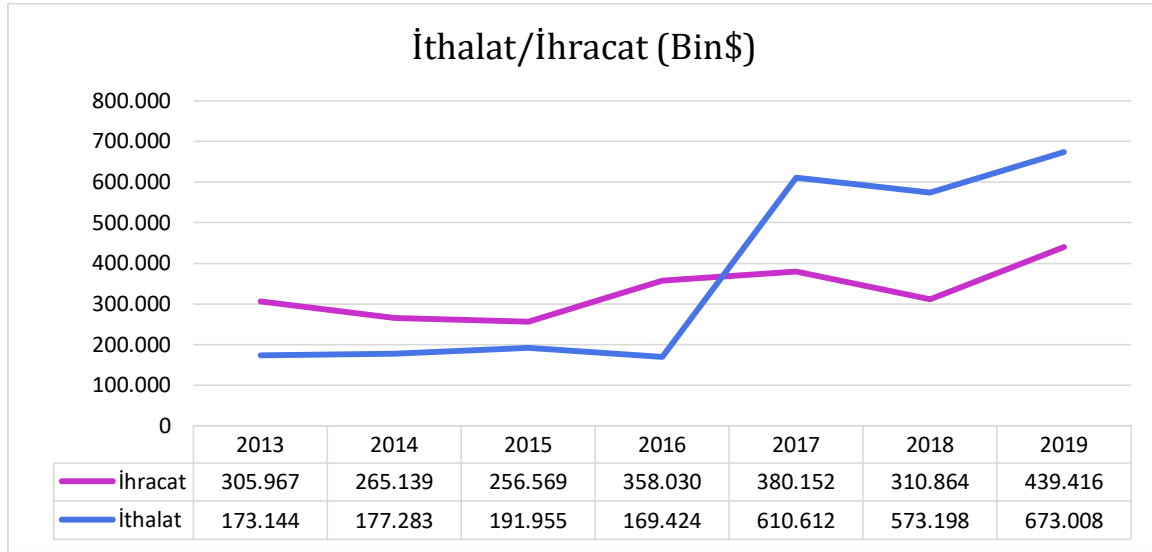

Şekil 18. Yalova İli Gayri Safi Milli Hâsıla Oranları

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2004-2018

Yalova ilinde yıllara göre üretim hacmindeki artışlara paralel olarak bireylerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'dan aldıkları pay Şekil 17'de verilmiştir. Bu durum, kentin yaşam standartlarına da yansımaktadır.

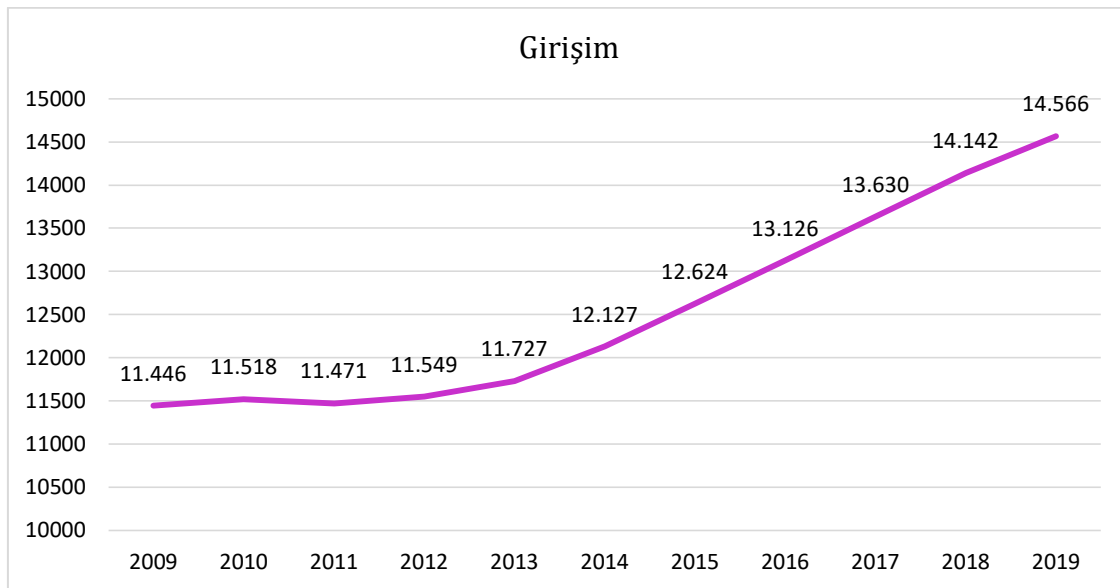
Ekonomik görünümünü anlamada ihracat ve ithalat rakamları (Şekil 18) da önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir.

Şekil 19. Yalova İthalat ve İhracat Rakamları

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2013-2019

Bir ilin gelişmişlik düzeyi göstergelerinden birisi de yeni girişimlerle ilişkilidir. Yalova ilinde son on yıldaki yeni girişimlerdeki değişimler (Şekil 19) açıklayıcı olabilir.

Şekil 20. Yalova Girişim

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2009-2019

Şekil 18 ve 19’da görüldüğü gibi Yalova ili sürekli büyüyen ve gelişen bir ekonomik performans göstermektedir. Kentte son on yılda açılan iş yerleri ve ihracatta görülen yukarı yönlü ivme ekonomik görünüm açısından olumlu olduğu söylenebilir. Özellikle gemi inşaatını, tekstil, kimya ve kâğıt sektörlerindeki olumlu ekonomik göstergeler kentin ihracatına büyük katkı sunmaktadır. Bu ekonomik büyümenin sektörel analizi bu noktada önemlidir.

2.2.2 Yalova Ekonomisi Sektörel Görünüm

Yalova ekonomisi sektörel görünümü sanayi, tarım ve hayvancılık, turizm ve hizmet sektörü olmak üzere dört temel üzerine kuruludur. Bu sektörler arasında sanayi sektörü ve tarım sektörü önemli bir yer tutar. Turizm sektörü de kente özgü doğal güzelliklerinden ve şifalı termal kaynaklarından dolayı sürekli gelişen diğer bir sektördür. Bu üç sektörün oluşturduğu sinerjiye, artan nüfusa ve ekonomik performansa bağlı olarak gelişen bir sektör de hizmet sektörüdür. Bu sektörünün gelişmesinde 2008 yılında açılan üniversite de etkili olmuştur.

2.2.3 Sanayi Sektörü

Yalova ekonomisinin sanayi sektörleri arasında orta ve büyük ölçekli gemi sanayini kapsayan ulaşım araçları imalatı sektörü [gerek üretilen bilanço, gerekse bu sektörde faaliyet gösteren işletme sayısı ve bu sektördeki kayıtlı istihdam açısından] öne çıkmaktadır. Sanayi sektöründe gemi inşaatını, suni elyaf imalatı sektörü, tekstil, kimya ve kâğıt sektörleri, gıda ürünleri içecek ve tütün imalatı izlemektedir.

2.2.4 Tarım ve Hayvancılık Sektörü

Tarım sektöründe ise, çiçekçilik ve seracılık gibi alanlar öne çıkan başlıca sektörlerdendir. Seracılık ve süs bitkileri üretimi; kapsadığı alan bakımından küçük paya sahip olmakla birlikte; tarımsal üretimde sağladığı ekonomik katma değer bakımından yüksek bir paya sahiptir. İklim ve toprak yapısının tarımsal üretime elverişli ve verimli olması nedeniyle, Yalova'da tarımsal ürün çeşitliliği fazladır. Ekonomik değer olarak öne çıkan tarımsal ürünlere salon ve süs bitkileri yetiştiriciliği, bahçe ve çevre düzenleme bitkileri, kesme çiçek üretimi, örtü altı sebze üretimi, organik tarım faaliyetleri, kültür mantarı üreticiliği ve kivi üretimi önemli tarımsal faaliyetlerden bazılarıdır. Diğer taraftan, yüzölçümünün küçüklüğü hem tüm endüstriyel sektörler için sınırlayıcı olmaktadır, hem de verimli tarım alanlarının imara açılması gibi çevresel ekoloji sorunlarını sürekli gündeme taşımaktadır. Buna ilaveten, hayvancılık ve su ürünleri üreticiliği de revaçta olan sektörlerdir.

2.2.5 Turizm ve Hizmet Sektörü

İlin ekonomisine katkı sağlayan diğer bir sektör ise turizm ve hizmet sektörüdür. Hizmet sektörünün toplam sektörler içinde kapladığı yerin büyüklüğü ülkelerin gelişmişlik düzeyini göstermede önemli bir değer olarak görülmektedir. Yalova’da özellikle turizm sektörünün ağırlığını hissedebiliriz. Kentin doğal kaynaklarındaki zenginlik turizm sektörünü canlı tutmaktadır. Turizm sektörü içinde “çevre bilinci yüksek, yerel halkın refahını gözeten, doğal alanlara karşı duyarlı seyahat” olarak tanımlanan ekoturizm ise Yalova için biçilmiş bir kaftan olarak durmaktadır. Termal kaynaklar başta olmak üzere doğa turizminin her çeşidine açık olan Yalova bu yönüyle önemli bir turizm kenti olmaya namzettir. Bu nedenle özellikle son yıllarda konaklama tesislerinin artmaktadır. Bu bağlamda tüm ilçelerin deniz kıyı şeridinde olması, geleneksel turizm için deniz, kum ve güneş imkânlarının bulunması, mavi bayraklı plajları, ulaşımındaki merkezi konumu, eşsiz doğal ve coğrafi özelliği olan alanları bölgeye olan rağbeti artırmaktadır. Buna ilaveten, bölgeye özgü termal kaplıcalar, termomineral su banyo alanları, içme, inhalasyon, çamur banyosu gibi çeşitli türdeki doğal yöntemler turistlerin ilgisini çekmektedir. Çeşitli kürler, fizik tedavi ve iyileştirme merkezleri, yaşlı ve engelli turizmi gibi sağlık destek tedavisi amaçlı turizmde potansiyel gelişme gösteren alanlardır. Bu termal ve sağlık turizminin sıklıkla yapıldığı yerleşim alanları olarak Yalova, Armutlu ve Termal turizm merkezleri öne çıkmaktadır.

3.0 YÖNTEM

Bu araştırma karma modelde tasarlanmıştır. Karma araştırma modelleri nitel ve nicel araştırma modellerinin birlikte kullanıldığı modellerdir (Tashakkori ve Teddlie 2003). Karma yöntem desenine göre yapılandırılan bir araştırmada araştırmacı, araştırılan konunun bütünleştirilmesini ve birleştirilmesini amaçlar (Creswell, 2003; Greene, 2007 ve Sandelowski, 2000) Bu araştırmada nicel ve nitel veriler birlikte analiz edildiğinden sıralı karma model deseni kullanılmıştır.

3.1 Nitel Yöntem

Bu araştırmanın nitel yöntemi Yalova ilinin nüfus projeksiyon olgusunu incelemeyi hedeflediğinden olgubilim deseninde ve görüşme tekniğinde gerçekleştirilmiştir (Patton, 2015). Araştırmanın nitel desende tasarlanmasındaki amaç Yalova ilinin 2045 yılı nüfus projeksiyonu kapsamında ilin kurumsal ve sektörel sorunlarına odaklanmak, nüfus parametrelerine göre ilin gelecek tasavvuruna ışık tutmaktır ve bu bağlamda üst düzey kamu ve sektör temsilcileri tarafından nasıl algılandığının derinlemesine analiz etmektir. Görüşme tekniği ise, insanların bakış açılarını, deneyimlerini, duygularını, değerlerini ve algılarını ortaya koymada kullanılan güçlü bir teknik olarak kabul görmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3.1.1 Çalışma Grubu

Bu araştırmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmış olup, çalışma grubu üst düzey kamu, özel kuruluş ve sektör yöneticileridir.

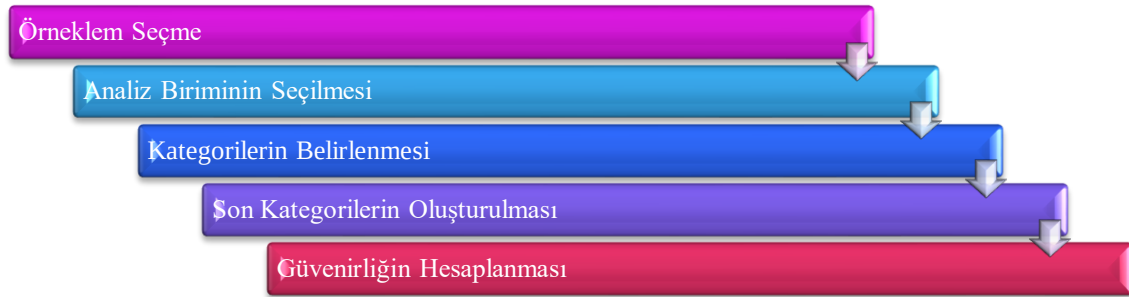
3.1.2 Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun geliştirme sürecinde Yalova ile ilgili yazılı kaynaklardan yararlanılmıştır. Belirlenen il projeksiyonu hedeflerine göre madde havuzu hazırlanmış ve ilgili uzmanların görüşlerinden destek alınmıştır. Elde edilen görüşme formu iki öğretim elemanı, bir dil uzmanı ve bir ölçme ve değerlendirme uzmanı tarafından incelenmiştir ve iki çalışanla pilot görüşme uygulanarak son hali verilmiştir. Görüşme formu altı maddeden oluşmaktadır. Görüşmeler öncesinde katılımcılardan randevu talep edilmiş olup görüşmeler çevirim içi olarak görüşme tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcılara araştırmanın içeriği hakkında bilgi

verilmiş ve onam formu doldurtulmuştur. Katılımcılardan ayrıca yazılı olarak da soruları yanıtlamaları istenmiştir. Görüşmeler süresince katılımcılara hiçbir yönlendirme veya etkileme yapılmamış, katılımcıların düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmeleri sağlanmıştır. Görüşmeler yaklaşık 45 dakika ile 1 saat 30 dakika arasında sürmüştür. Görüşmelerde veri kaybını önlemek için not alma stratejisinden ve ses kayıt cihazından yararlanılmıştır. Toplanan veriler araştırmacı tarafından yazılı ortama aktarılmıştır.

3.1.3 Veri Analizi

Görüşme verileri Nvivo 11 nitel veri analizi yazılımı aracılığıyla analiz edilmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde, görüşme metninin içindeki belli kelimeler veya kavramlar öncelikle belirlenmeye çalışılır. Bu kelimeler veya kavramların anlamları analiz edilir ve metinde verilmek istenen mesaja yönelik çıkarımlarda bulunulur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgun, Karadeniz ve Demirel, 2012; Watling ve James, 2012). Şekil 20’de araştırmada izlenen işlem basamaklarına yer verilmiştir.

Şekil 21. Nitel Analiz Basamakları

Araştırmada katılımcıların kimliklerini gizli tutmak için “K” kodu kullanılmış ve her bir yönetici için de bir sayı kodu verilmiştir. Kodlamada kullanılan sayısal değerler katılımcıların pozisyonları ile ilişkili değildir. Ayrıca Tablolarda yer alan “n” sayısı, ilgili tema ve kodlar için görüş bildiren katılımcı sayısını temsil etmektedir.

Verilerin güvenilirliği ses kaydı ve not alma tekniği ile de sağlanmıştır. Bu araştırmada, görüşme belgeleri iki hafta ara ile araştırmacının kendisi tarafından iç tutarlılığı sağlamak için iki kez kodlanmıştır. Ayrıca araştırmacı, iki akademisyene daha kontrol amaçlı kodlama yaptırmıştır. İkinci aşamada farklı görülen kodlamalar eğitim yönetimi alanında akademisyen olan araştırmacı ile birlikte değerlendirilerek son şekli verilmiştir. Kodlama güvenilirliği ve uyum yüzdesi indeksi $[Güvenirlik = \frac{uzlaş}{uzlaş + fikir ayrılığı} \times 100]$ formülü yoluyla 0.86 olarak bulunmuştur. Araştırmacıların bulguları birlikte

değerlendirilmiş olup benzer ve farklı kodlamalar tespit edilmiştir uzlaşa ile nihai karar verilmiştir. (Yıldırım & Şimşek, 2018).

3.2 Nicel Yöntem

Yalova ilinin 2045 nüfus projeksiyonunun yapılabilmesi için Kuşak-Bileşen Yöntemi (Cohort Component Model) kullanılmıştır. Bu yöntem 1974 yılında Shorter ve Pasta tarafından ortaya konulmuş olan ve ayrıntılı nüfus projeksiyonlarında yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Yöntemin isminde belirtilen kuşaklar beş yıllık doğum kuşaklarını, bileşenler ise doğum, ölüm ve göçleri ifade etmektedir. Bu yöntem, projeksiyonu yapılan yöreye ait, yeterince hayat tablosu bulunamadığı durumlarda, model hayat tabloları kullanılarak nüfus projeksiyonu yapmaya olanak sağlamaktadır (Coale, Demeny ve Vaughan, 1983).

Nicel verilerin analizinde nüfus projeksiyonunda uygulanan Kuşak-Bileşen Yöntemi, DAPPS (Demographic Analysis and Population Projection System) yazılımı yoluyla gerçekleştirilmiştir. Nüfus verileri, Türkiye İstatistik Kurumu'nun resmi internet adresinden (<https://tuikweb.tuik.gov.tr>) alınarak analizler yapılmıştır. DAPPS yazılım programı, A.B.D Nüfus İdaresi tarafından, RUP (Rural-Urban Projection Program, Köy-Kent Nüfus Projeksiyon Programı) kapsamında 2013 yılında geliştirilmiş, ayrıntılı projeksiyon yapmaya imkan veren bir yazılımdır. Bu yazılım ile nüfus projeksiyonu yapılabilmesi için zorunlu olan veriler şunlardır;

- ✓ Baz alınan yılın yaş ve cinsiyete göre nüfus dağılımı
- ✓ Yaş ve cinsiyete göre ölüm sayılarının dağılımı
- ✓ Anne yaş gruplarına göre doğurganlık oranları

Ayrıca zorunlu olmasa da Yalova gibi göç alan yöreler için cinsiyet ve yaşa göre göç verilerinin de yazılıma eklenmesi de programın sağlıklı sonuçlar verebilmesi için gereklidir. Yalova ilinin 2045 projeksiyonunun yapılabilmesi için TÜİK veri tabanından alınarak kullanılan veriler aşağıda belirtilmiştir;

Baz Alınan Yıl Nüfus

Baz alınan yıl olarak 2018 yılı seçilmiştir, çünkü DAPPS programının çalışabilmesi için baz alınan yıldan bir önceki ve bir sonraki yılların hayat tablolarının bulunması gereklidir. TÜİK veri tabanındaki en güncel hayat tablosu 2019 yılına ait olduğundan, 2018 yılı cinsiyete ve beşerli yaş gruplarına göre Yalova nüfusu baz nüfus olarak kabul edilmiştir. Nüfusta en üst yaş sınırı kategorisi “90 ve üstü” olarak belirlenmiştir.

Hayat Tabloları ile Yaş ve Cinsiyete Göre Ölüm Sayıları

Yalova iline ait hem erkek hem de kadın için hayat tabloları ve 2009-2019 yılları arası yaş-cinsiyet gruplarına göre ölüm sayıları kullanılmıştır. Yaş gruplarına göre ölüm sayılarında, 0-1 yaş grubu yeni doğan ölümlerini göstermesi açısından ilk kategori, 1-4 yaş arası ikinci kategori olarak belirlenmiş, geri kalan yaşlarsa beşerli yaş aralıklarıyla gruplandırılmıştır.

Doğurganlık

Yalova iline ait 2009-2019 yılları arası annenin beşerli yaş gruplarına ve bebeğin cinsiyetine göre doğum sayıları kullanılmıştır. Projeksiyon yönteminde doğumda cinsiyet oranı 100 kadına, 105 erkek olarak varsayılmıştır.

Göç

Projeksiyonda sadece yurt içi göçler dikkate alınmış, yurt dışı göçler dikkate alınmamıştır. Yurt içi göçlere değerlendirilirken, cinsiyete ve beşerli yaş gruplarına göre net göç sayıları kullanılmıştır.

4.0 YALOVA 2045 PROJEKSİYONU

Tüm Dünyada olduğu gibi ülkemizde de planlı bir kalkınma programı hazırlanabilmesi ve gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçların önceden ön görülebilmesi için nüfus projeksiyonları yapılmaktadır. Tüm yurt çapında gerçekleştirilen nüfus projeksiyonları belli aralıklarla TÜİK tarafından yapılmaktadır. TÜİK'in gerçekleştirdiği projeksiyonlarda da bu çalışmadaki gibi Kuşak-bileşen yöntemi kullanılmaktadır.

Yalova ilinin 2045 yılına gelindiğinde nasıl bir nüfus dağılımına, demografik özelliklere ve iş gücüne sahip olacağını tahmin etmeye yönelik projeksiyonda hem nitel hem de nicel verilerden yararlanılmıştır. Bu kapsamda doğum, ölüm ve göç gibi nicel veriler kullanılarak matematiksel algoritmalar yoluyla nüfusun ne kadar ve nasıl bir demografik yapıya sahip olacağına yönelik tahminler yapılırken, toplumun farklı kesimlerinden çevrimiçi görüşme yoluyla toplanan nitel veriler ile de bu değişim sürecinde farklı alanlarda şehrin hangi özelliklerinin öne çıkacağı yordanmaya çalışılmıştır.

2045 yılına gelindiğinde Yalova ilinde sosyal, kültürel ve ekonomik yapının nasıl şekilleneceğini belirleyen en önemli etmenlerden biri eğitimidir. Bileşmiş Milletler eğitimi hem toplumsal hem de insani gelişmenin temel gerekliliği olarak görmektedir (UN, 2004). Nüfus çalışmaları ile eğitim bir çok yönden karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir. Örneğin, eğitim seviyesinin yükselmesi doğurganlık oranlarının düşmesi, ömür uzunluğunda artış ve bebek ölüm oranlarında azalma gibi demografik bir değişimle ilişkilidir (McMahon, 2002). Öte yandan yüksek nitelikli bir eğitim, ekonomik büyümeyi, ekonomik büyüme de beraberinde göçü getirebilecektir. Sağlıklı bir nüfus planlaması olmadan, eğitimde ihtiyaç duyulan kaynaklar kestirilemeyeceğinden, iyi bir eğitim planlaması yapmak olanaksızdır. Tüm bu sebeplerle Yalova'nın 2045 projeksiyonunda nüfus ve eğitim konusuna da değinilecektir.

4.1 NİTEL BULGULAR

Yalova ili 2045 projeksiyonu bağlamında katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak ve yeni bir bakış açısı sunabilmek amacıyla görüşme tekniğine başvurulmuş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur.

Tablo 2. Nitel Görüşme İçerik Analizi Frekans Dağılımı

TEMA	KATEGORİLER	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	n	f
İL ALGISI	Yalova ili	1	3	0	3	1	1	0	0	1	0	1	7	9
NÜFUS VE GÖÇ	Yalova nüfusu	0	1	2	2	0	1	0	1	0	0	0	5	7
	Göç	1	2	1	0	1	1	1	0	1	1	1	9	10
GTZF PERSPEKTİFİ	Güçlü yönler	6	6	2	1	10	1	3	5	2	1	1	11	37
	Zayıf yönler	1	4	5	2	4	1	2	1	0	0	1	9	21
	Fırsatlar	1	3	1	2	2	0	0	0	1	1	1	8	12
	Tehditler	1	2	0	2	1	0	1	1	0	0	0	6	8
SEKTÖREL GÖRÜNÜM	Sanayi sektörü	2	2	5	0	0	2	2	1	1	2	1	9	18
	Tarım sektörü	1	1	2	1	9	0	1	2	0	1	1	9	19
	Turizm sektörü	1	1	2	2	0	1	1	2	1	0	0	8	11
	Hizmet sektörü	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	4	4
DEĞİŞİM, DÖNÜŞÜM VE EĞİTİM	Değişim/dönüşüm	0	0	0	3	0	0	2	4	1	0	0	4	10
	Eğitim/ üniversite	0	0	4	3	0	0	1	1	1	0	1	6	11
SORUN VE BEKLENTİ	Başlıca sorunlar	3	4	3	6	3	5	1	3	2	1	1	11	31
	Beklentiler	3	5	6	4	11	1	2	3	1	0	1	10	36

f: frekans; n: görüş bildiren katılımcı sayısı

Tablo 1’de görüldüğü gibi, katılımcılarla gerçekleştirilen mülakat verileri sonucu yapılan içerik analizi sonuçları altı temada toplanmıştır. Bu temalar sırasıyla il algısı, nüfus ve göç, GTZF perspektifi, sektörel görünüm, değişim/dönüşüm ve eğitim ile sorun ve beklentiler başlıklarında verilmiştir.

Katılımcıların Yalova iline ilişkin görüşlerinin ortaya konulduğu ilk tema *il algısı* [n: 7; f: 9] alt temasıdır. Katılımcılarda Yalova iline yönelik genel olarak olumlu bir algı hâkimdir.

“Yalova İstanbul’a bağlı bir ilçeyken, 25 yıldan bu yana da bir il. Yalova memleketin en küçük yüzölçümüne sahip ve bu yüzölçümünün de %60’ı orman, %40’ında da her şeyin olduğu bir il olmasına rağmen önemli ve değerli bir ilimiz. Yalova ne kadar önemli bir il dersiniz ihmal edildiği kadar önemli bir il”. “2000’li yılların başlarından itibaren bir toparlanma sürecine girdi. Bugün itibari ile de Yalova çok sektörlü bir gelişme stratejisi ile yoluna devam ediyor”.

Katılımcıların bu algısı Yalova'nın il statüsüne kavuşturulması, tarım, sanayi ve turizm açısından potansiyel olması coğrafi konumu, doğal ve tarihi güzellikleri, jeopolitik konumu ve ulaşım ağının merkezinde olması temeline dayanmaktadır. Yalova son yıllarda

“Yalova, Türkiye'nin gelecek vizyonunun ve sahip olduğu potansiyelin küçük bir prototipidir.”
“Cumhuriyetimizin yazlık başkenti olan, kuruluşunda önemli kararların alındığı Yalova, nüfus yoğunluğu ve nüfus artış hızı en yüksek illerimizden biridir” “İstanbul, Bursa, İzmit üçgeninde etrafındaki nüfus yoğunluğuna rağmen ne sanayide, ne de turizmde bir ilerleme kaydedemedik”

göç ve nüfus yoğunluğu ile dikkatleri üzerine çeken Türkiye'nin küçük bir prototip ili olarak görülmektedir. Diğer taraftan Yalova, sosyoekonomik yapısı ve coğrafi konumu, turizm ve sanayi sektörlerinin gelişmişliği yanında, tarımsal potansiyeli ve üretkenliği açısından da Türkiye genelinde adından söz ettiren bir il olarak algılanmaktadır. Bununla birlikte, bazı katılımcılar da olumsuz görüşler bildirmişlerdir. Bu

olumsuz görüşlerin odağını özetlemek gerekirse, Yalova il olduktan sonra hak ettiği yere hiçbir zaman gelemediği, gerekli devlet ve özel sektör yatırımlarını çekemediği ve küçük bir köy olarak kaldığı yönündedir.

Nüfus ve göç teması iki alt kategoride [*Yalova nüfusu*, n: 5, f: 7; *Göç*, n: 9, f: 10] ele alınmıştır. Yalova ilinin nüfusuna ve göç almasına ilişkin katılımcı görüşleri nüfusun artacağı şeklindedir. Ancak bu artış tahminleri arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Katılımcıların Yalova'nın 2045 nüfus beklentileri 600 binden, 1 milyonu aşan bir skalada değişkenlik göstermektedir. Bu beklentilerdeki değişkenlik yeni yatırım ve projelerin göçü hızlandıracağı projeksiyonu üzerine kuruludur. Katılımcılar bu artış beklentilerinin yanında, 1999 Yalova depreminde olduğu gibi bölgenin bir deprem gerçeğinin de olduğuna dikkat çekmekte ve bu parametrelere göre nüfus hareketlerinin şekilleneceğine vurgu yapmaktadırlar.

“OSB'lerin tamamlanması ile birlikte ciddi bir nüfus artışı yaşanması muhtemeldir.” “Nüfus artışı yatırımlara göre şekil alacaktır.” “Nüfus Yalova'da 750 bin olarak planlanıyorsa bununda bütün altyapısı halledilmesi gereken bir sorun” 2010'lu yıllardan itibaren tersane ve OSB'lerle birlikte bunlara bağlı yoğun bir iş gücü özellikle mavi yakalı dediğimiz bir göç yaşanmaktadır”.

Yalova'nın göç gerçeği birçok sorunu da gündeme getirdiği anlaşılmaktadır. Göç ile ilgili temel sıkıntı öncelikle imar alanında olacaktır. Katılımcılardan bazıları, nitelsiz göçün

“Türkiye’deki her bölgeden insan Yalova’da yaşıyor. Ama Yalova aldığı göçü kabullendi. Büyümek için göç almak gerekiyor. Çoğunlukla nitelikli göç tabi ki.” “Sonrasında civarımızdaki büyükşehirlerin bazı ilçelerinde olduğu gibi insanların burayı nasıl terk etsek diye düşündüğü bir yer haline getirmeyelim. Yalova’yı hep huzurlu sakin yaşamak için tercih edilebilen bir şehir olarak muhafaza edelim. Bu göç baskısının oluşturacağı imar rantı yönetimi problemi doğru formatlanması gerekir.”

Yalova için her zaman olumsuz bir gelişme olacağına işaret etmekte, kontrolsüz ve aşırı göçün kent nüfus yoğunluğuna sebep olacağına özellikle vurgu yapmaktadırlar. Bazı katılımcılar da gelişen bir Yalova için nitelikli insan göçüne gereksinim olduğuna değinmişlerdir.

Bu araştırmada, katılımcıların görüşlerine göre üçüncü tema olarak GTFZ analiz perspektifi ortaya çıkmıştır. Bu temanın alt

kategorilerinden birincisi *güçlü yönlerdir*[n: 11, f: 37]. Katılımcıların hepsi bu kategoride görüş bildirmiş olup aynı zamanda en çok frekansa sahip kategoridir. Bu kategoride katılımcı görüşlerinden öne çıkan bazı görüşleri şu şekilde özetlemek mümkündür. Katılımcılar, Yalova’da yatırım ile ilgili karşılaşılabilecek her hangi bir altyapı eksikliğinden kaynaklı sorun olmadığına, Yalova’nın konumu gereği OSB’lerini çok cazip hale getirdiğine, güvenli ve huzurlu bir kent olduğuna, insanlar arası olumlu ilişkilerine ve organik bağlarına, kültürel zenginliklere saygı ve tolerans kültürüne ve yaşanabilir bir kent olmasına vurgu yapmışlardır. Bölgede kişi başına düşen milli gelirin yüksek olması

GÜÇLÜ YÖNLER

- ✓ Dinamik ve görece eğitilmiş bir nüfusa sahip olması
- ✓ Yerel karar alma süreç ve mekanizmalarının etkinliği.
- ✓ Siyasi savunuculuk bakımında güçlü bir pozisyonu
- ✓ İlin gelişme planlarının hazır olması
- ✓ Jeopolitik Konumu, lojistik merkezi ve erişilebilirlik
- ✓ Turizm için elverişli olması
- ✓ STK ların faal görev yapması ve demokratik katılımçılık
- ✓ Sektörlerinde Dünya Markası Sanayi Tesisleri
- ✓ Butik bir il olması ve avantajlı lokasyonu
- ✓ İklim Koşulları ve doğa güzellikleri

ekonomik canlanmayı desteklediği, bereketli tarım topraklarının olması, pazarlamadaki avantajlı konumu, süslü bitkiler ve çiçek yetiştiriciliğinde öncü olması, tarım alanlarında genç nüfusun istihdam edilebilmesi, şifalı kaplıcaları ile fark oluşturabilecek bir kent olarak görülmektedir.

“Bunu şöyle somutlaştırayım; herhangi bir teknik yeterliliği olmayan belde belediyelerinin ki buradan Altınova ve Çiftlikköy 15-20 dk. uzaklıkta. Armutlu - Esenköy ise yarım saat mesafede. Bu kadar bütünleşik bir alanda belediye kanunu ile imar yetkisinin tamamına sahip ama bunu yönetecek teknik yeterliliği olmayan belde belediyeleri problemi var.” “Yalova’da beyaz yaka işsizlik daha ön plandadır.”

Araştırmada katılımcı görüşlerine göre GTZF perspektifi temasının bir diğer boyutu ise Yalova iline ilişkin *zayıf yönler* [n: 9, f: 21] kategorisidir. Bu zayıf yönlerin başında Yalova ilinin arazi varlığı bakımından Türkiye’nin en küçük vilayeti olmasına vurgu fazladır. Bu çerçevede yatırım yapılacak uygun arazi bulmak, bütün sektörler açısından en büyük güçlük olarak ifade edilebilir. Katılımcılar, yüzde 60’ının ormanlık alan, kalan yüzde

40’nın da sanayi de dâhil olmak üzere her şeyin olduğu bir ilin imar kararlarının alınmasındaki güçlüklerle dikkat çekmişlerdir. İmar konusunda bazı zorlukların üstesinden gelebilmek için uzlaşma kültürüne ve uygulama birliğinin sağlanmasının zorunlu olduğuna vurgu güçlü bulunmuştur. Bu konuda daha bütüncül bir perspektiften bakılarak uygulamalar yapılmasının gerekliliğinin altı çizilmiştir. Bölgenin jeopolitik avantajlarının yanında bir deprem fay hattının üstünde olması da katılımcıların üzerinde durduğu bir başka konudur.

Yalova ili arsalarının ekonomik değerlerinin yüksek oluşu başta tarım arazileri olmak üzere diğer sektörlerin de büyümesine engel olduğu ortaya konulmaktadır. Ayrıca, kamulaştırma işlemlerinin hukuki boyutunun uzun sürmesi ve sektörel büyümeyi destekleyici düzenlemelerin ya yavaş yapılması ya da yapılamamış olması da zayıf noktalar arasında olduğu belirtilmiştir.

Yalova iline ilişkin ortaya konulan bir diğer zayıf nokta ise yetişmiş insan kaynağının yetersizliğidir. Genç nüfusun tarım sektörü ya da sanayi sektörünün gereksinim duyduğu nitelikli işler yerine büyük kentlere göç etmesinin de engellenmesine, bu gençlerin ilgili

sektörlerde çalışmalarını destekleyecek politikalara gereksinim olduğu ifade edilmiştir. Yalova iline ilişkin katılımcıların belirttiği zayıf yönler maddeler halinde şu şekilde özetlenebilir:

ZAYIF YÖNLER

- Göç almaya uygun yapısı ve hızlı nüfus artışı
- Deprem bölgesinde oluşu
- Yeni yatırımlar için arsa fiyatların yüksekliği
- İmalat sektörü için kalifiye eleman sıkıntısı
- Kentsel Dönüşümün yapılamamış olması
- Nüfus yoğunluğunun fazlalaşması
- Tarımsal alanlarda çalışan nüfusun azalmaya başlaması
- Orta ölçekli firma sayısının azlığı
- AR-GE yatırımları olmaması
- Tersanecilik faaliyetlerinde izinlerin birçok kurumdan alınması
- Yetişmiş iş gücü eksikliği
- Yerel yönetim ve sektör temsilcilerinin vizyonu ve gündemlerinde turizmle ilgili dünyadaki gelişmelerden kopuk olmaları,
- Sektöre reklam, eğitim ve insan kaynaklarına yatırım yapmamaları
- Demiryolu bağlantısının olmaması
- Su problemi
- Arazi fiyatlarının sürekli artması
- Tarımsal işletmeler genellikle küçük aile işletmelerinde olması
- Tarım işletmelerinin küçük ölçekli olması.
- Tarımsal üretimdeki girdi maliyetlerinin yüksek olması.
- Kivide ilk bahçe tesis maliyetlerinin yüksek olması
- Özellikle tek yıllık sebze ve süs bitkileri üretimlerindeki yıllara göre değişkenliklerin pazar hâkimiyeti konusunda dezavantaj oluşturmaları.
- Tarımla uğraşan çiftçilerimizin yaş ortalamasının yüksek olması.
- Genç nüfusun tarım dışı alanlarda istihdam imkânının güçlü olması.
- Genç nüfus tarafından tarımsal faaliyetlerin tercih edilmemesi
- Çiftçiliğin bir meslek sınıfı olarak tanınmaması
- Köyde yaşayan tüm insanların çiftçi olarak değerlendirilmesinden kaynaklı sosyal statü çatışması
- Mera ve yem bitkisi ekiliş alanlarının az olması.
- Hayvancılığa ayrılan alanların azalması.
- Toptan balık satış hali bulunmadığından avlanan balıklar diğer illerdeki balık hallerine gönderildikten sonra satış için tekrar ilimize gelmesi
- Marmara denizi deniz trafiği açısından ve su değerleri bakımından, diğer denizlerimize kıyasla yetiştiricilik için uygun değildir.
- Tatlı su kaynağının yetiştiricilik açısından yeterli düzeyde bulunmaması
- Marmara denizine deşarj edilen sanayi ve evsel atıklar olması
- Balıkçı barınaklarının altyapı ve üstyapılarında eksiklik olması
- İş süreçlerindeki koordinasyon eksikliği

Araştırmada GTZF perspektifi temasına ilişkin ortaya çıkan bir diğer boyut ise *fırsatlar* [n: 8, f: 12] kategorisidir. Katılımcılar, fırsat penceresi olarak Yalova ilinin jeostratejik konumunun ve doğal güzelliklerinin yatırımcıların dikkatini çekebileceği görüşündedirler ve kentin kolay ulaşılabilirliği sayesinde gelecek on yıllarda daha çok ilgi odağı olacağı beklentisini taşımaktadırlar. Bazı katılımcılar ise, ilin verimli toprakları, lojistik avantajları, sanayi sektörü, süs bitkileri ve alternatif ürünler üretimi için yeni fırsat kapıları açma potansiyeli taşıdığına vurgu yapmışlardır. Turizm sektörü açısından şehrin yeşil alan miktarının ve denize kıyı uzunluğunun fazla olması ve kaplıca ve sağlık turizmi potansiyeli yeni yatırım fırsatları sunabileceği de ifade edilmiştir. OSB’lerin önümüzdeki dönem oluşturacağı katkılar da iş ve istihdam açısından önemli olarak algılanmıştır. Diğer taraftan, nüfus artışının da fırsat olarak görülebileceğine vurgu yapılmıştır.

“Nüfusun artması yeni yatırımları, yeni iş ve istihdam imkânlarını beraberinde getirmektedir.” “Süs bitkileri üretimi başta olmak üzere yüksek katma değerli tarımsal üretim de kent ekonomisinde önemli bir paya sahiptir. 25 yıllık sürede yaşanan gelişmeler, ciddi yatırım yapılmasını gerekli kılmıştır.”

Araştırmada GTZF perspektifi temasına ilişkin ortaya çıkan son bir boyut ise *tehditler* [n: 6, f: 8] kategorisidir. Bu kategoriyle ilişkili olarak katılımcılar Yalova ilinin en büyük

“Nüfus artışı ile çarpık kentleşme turizm alanlarına sanayinin kaydırılması tehdidini ve gelecekte çok hızlı büyüyen şehrin sorunlarını içermesi tehdidi ile karşılaşabiliriz.” “Tarım alanlarında sanayi tesisleri kurulumu ve şehirleşme nedeniyle imar baskısı artmaktadır.”

tehdit deprem kuşağı üzerinde bulunması ve kısmen su kaynaklarının azlığı gösterilmiştir. Bütün planların depreme göre yapmak zorunluluğuna vurgu yapılmış olup, yapıların depreme dayanıklı yapılması, var olan yapıların ise depreme karşı güçlendirilmesi ya da yeniden yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Buna ilaveten, sınırlı verimli topraklara sahip olması, var olan toprakların %60’ının orman alanı olması,

imar ve çarpık kentleşme sorunlarını tetikleme potansiyeli taşıdığı belirtilmiştir. Bir diğer vurgulanan nokta ise, yoğun iç ve dış göçten dolayı eğitim, sağlık, güvenlik gibi kamu hizmetlerinde artan talebin aynı oranda karşılanamaması durumu gösterilmiştir.

Araştırmada, katılımcı görüşlerinden dördüncü tema olarak *sektörel görünüm* perspektifi ortaya çıkmıştır. Bu temanın alt kategorilerinden birincisi *sanayi sektörü* [n: 9, f: 18]

“Kimse Yalova’nın sanayisinin bu boyutta geliştiğini tahmin edemezdi. Peki, bu sanayinin altında ne var? Bu, %55’in ağırlıklı kısmı gemi sanayidir. %17’si aktif tersaneler. Geçen yıl Mayıs ayında Yalova’yı en yüksek ihracat artışı yakalayan il vasfına erdiren bir gemi sanayisi var. Bunun dışında gemi sanayinden önce kurulmuş olan ve ihtisas organize sanayi bölgesi olarak yoluna devam eden Aksa Kimya Sanayi var. Onların da kendi sektörleri içerisindeki sıralamasına baktığımızda 6. sıradalar. Onlarda sanayi ile ilgili Yalova’da bir büyük değer. OSB’lerde İMES’de yetmiş yakın fabrikanın temelini atılması ile ilgili girişimler son hızla devam ediyor

kategorisi bulunmuştur. Katılımcıların sanayi sektörüne ilişkin görüşleri hemen hemen aynıdır. Bu noktada, sanayi ve üretim alanındaki en büyük gelişme Altınova bölgesinde kurulan tersaneler olduğu anlaşılmaktadır. Bu gemi sanayi sektörünün gerek ülke ekonomisine, gerekse Yalova ekonomisine büyük katkı sağladığına ve Yalova’yı ihracatta öne çıkartarak, binlerce kişinin iş sahibi olmasının önünü açtığına güçlü vurgu yapılmıştır. Bakanlıkça tescil edilen ve kurulma çalışmaları devam eden Organize Sanayi Bölgeleri Yalova’nın gelecek dönemlerde imalat sanayinde ciddi bir üretim potansiyeli taşıması beklenmektedir. Bununla birlikte, sanayi sektörü için diğer bir önemli değer ise Akkök holding bünyesinde üretilmeye başlanan ve stratejik öneme sahip bir ürün olan karbon elyafa dikkat çekilmiştir. Bir katılımcı ise Yalova’nın mevcut sanayi alanlarının ve OSB’lerinin bu alanda yeterli olduğuna, mevcut üretimler desteklenmesi gerektiğine ve daha fazla sanayi yatırımına gerek olmadığına vurgu yapmıştır. Bu bağlamda bazı katılımcılar özellikle OSB’lerin faaliyete

geçmesiyle birlikte Yalova’da yüksek katma değerli sektörlerin hayata geçeceğini, şehrin bu anlamıyla sanayi sektörünün güçleneceğini ve bunun sonucu olarak da bir ekonomik büyüklüğün olacağını öngörmektedir. Bazı katılımcılar da Gemlik’te yeni kurulmakta olan TOGG fabrikasının da Yalova’nın sanayi sektörüne olumlu katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Sanayi sektöründeki bu gelişim trendinin ve ivmenin devam ettirilebilmesi için ilgili tüm karar vericilerin geleceği doğru planlamalarının gerekliliğine ve önemine dikkat çekilmektedir.

Araştırmada sektörel görünüm temasına ilişkin ortaya çıkan ikinci boyut ise *tarım sektörü* [n: 9, f: 19] kategorisidir. Katılımcı görüşlerine göre: Yalova turizm kenti olmasının yanı sıra önemli bir tarım kentidir. Her türlü tarımın yapılmasına imkân veren bereketli toprakları ve iklim yapısıyla çiçek ve süs bitkisi üretimine elverişli bir konuma sahiptir. Özellikle, Yalova Türkiye'nin çiçek ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yere sahiptir. Bu yönü ile Yalova marka şehir olmasına katkı sağlayacak en önemli sektör olarak süs bitkileri ve çiçekçilik sektörü olduğu ifade edilmiştir. Bu sektörün ekonomik değer üretmede önemli bir katkısı vardır. Tarımsal bakımdan küçük alanlardan yüksek kar elde eder duruma gelmiş ve süs bitkileri ile kivi üretiminde Yalova'yı söz sahibi yaptığı ortaya konulmuştur. Büyükşehirlerin yüksek talebi nedeniyle süs bitkileri üretimi 2000'li yıllardan itibaren çok büyük artış (% 470) sağlayarak yaklaşık 3.800 dekar alana ulaşmış ve il için önemli bir ekonomik faaliyet haline geldiği ifade edilmiştir.

Yalova ilinin iklim ve toprak yapısı, süs bitkilerinin yanı sıra, bölgeye uygun meyve çeşitlerinin üretimine de imkân tanımaktadır. Kivi üretimi, elma, ceviz gibi ürünler Yalova için oldukça uygun ve avantajlı bir konuma sahip olmakla birlikte bölge halkı tarafından da benimsenmiştir. Bu ürünlerden kivi üretimi ülke üretiminin % 40'ını karşılamaktadır. Ayrıca, ilde su ürünleri, avcılık ve hayvancılık sektörü de gelişme trendindeki bir diğer alan durumdadır.

“Yalova ilinin tarım alanları Türkiye ortalamasına göre nispeten daha küçük ve parçalı yapıdadır. Ortalama işletme başına düşen arazi miktarı 16,5 dekar olup, Tapu Kayıt Bilgi Sistemine (TAKBİS) göre ilimizdeki tarım arazilerinin % 72,5'i, 5 dekar ve altında arazi büyüklüğüne sahiptir. Toplam arazi içinde orman alanları ve makilikler %58'lik pay ile ilk sırada yer almaktadır” “Yalova süs bitkileri üretiminde adet bazında İzmir ve Antalya'dan sonra 3. sırada, alan bazında ise İzmir, Sakarya ve Antalya'dan sonra 4. sıradadır” “Yalova ilimizin iklim ve toprak yapısı sayesinde bölgeye uygun meyve çeşitlerinin üretimine imkân tanımaktadır” “Multisektörel gelişme stratejisi dediğimiz bir kavram var. Yalova bu sebeple birçok şeyin şehri olabilir.

Araştırmada sektörel görünüm temasına ilişkin ortaya çıkan bir diğer boyut ise *turizm sektörü* [n: 8, f: 11] bulunmuştur. Yalova ilinin turizm sektörü görünümü katılımcı görüşlerine göre farklı şekillerde algılanmaktadır. Bazı katılımcılar Yalova'daki turizm sektörünün istendik ölçüde ve beklentileri karşılayacak düzeyde gelişmediğine ve kentin turizm potansiyeli harekete geçirecek büyük yatırımların olmadığına dikkat çekmektedir. Bir katılımcı da kentin turizm potansiyelinin sadece yerli turistlerle sınırlı kaldığını belirtmiştir. Bir başka katılımcı ise kent turizminin marka değerinin olmadığını ve gel kal git anlayışının hâkim olduğunu belirtmiştir. Bazı katılımcılar ise kentte turizm alanında yapılan hatırı sayılır atılımların olduğuna vurgu yapmaktadır. Yalova, İstanbul, Bursa ve Kocaeli gibi yaklaşık 21 milyon nüfusun yaşadığı büyük illerin hemen yanı başında olan turizm potansiyeli yüksek bir il olarak tanımlamışlardır. Bununla birlikte, deniz turizmine, sağlık turizmine ve kültür turizmine uygun Yalova ilinde, tesis sayısının artırılmasına ve reklam ve tanıtımının daha iyi yapılmasına gereksinim bulunduğu ortaya konulmuştur.

Araştırmada sektörel görünüm temasına ilişkin ortaya çıkan son boyut ise *hizmet sektörü* [n: 4, f: 4] bulunmuştur. Bu kategoride görüş bildiren katılımcı çok az bulunmuştur. Bir katılımcı, Yalova'nın 100 birimlik gelirinden yaklaşık 45 biriminin hizmet sektörü olduğunu belirtmiştir. Hizmet sektörünün gelişmesinde üniversitenin büyük rolü olduğu ifade edilmiştir. Diğer bir katılımcı ise, Yalova'nın nüfus artış hızının yüksek olması hizmet, sektörünü olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir.

“Turizm sektörü açısından idari yapılardan kaynaklı sorunlar da var. Yalova'daki termal turizm merkezi, turizm faaliyetleri yerli turiste kitlenmiş durumda. Mesela bizim termal ilçemizde ciddi bir pansiyonculuk var. Bunların hedef kitlesi fiilen fiziken Yalova'da yaşayan yabancılar aslında ama daha çok yerli turist. Bunu uluslararası sağlık turizmi ile de birleştirerek turizm pastasından pay alınmasını sağlamalıyız. Uluslararası turizm yatırımcısını bölgeye çekecek şekilde yaklaşmak gerekiyor” “Gelecek 25 yılda 2 sektörün diğerlerinden daha fazla büyüyeceğini düşünebiliriz. Bunun ilki turizm sektörü. Özellikle termal bölgesinde yeni alanların turizme tahsis edilmesi şu an da gündemde”.

Katılımcı görüşlerine göre ortaya konulan bir diğer tema ise *değişim, dönüşüm ve eğitim*

“Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, bizim alışkanlık-larımızı, uygulamaları mızı değiştiriyor, değiştirmek zorunda. Yoksa rekabet gücümüzü yok ederiz. Ar-Ge yapan, tasarım yapan, marka üreten bir ekonomik modeli kurmak zorundayız.”

temasıdır. Bu tema kapsamında ele alınan birinci bulgu *değişim ve dönüşüm* [n: 4, f: 10] kategorisidir. Bu kategoride ortaya konulan görüşler Yalova ilinin inovasyon ve sınırlı kaldığına işaret etmektedir. Bir katılımcı değişim ve dönüşümlere önderlik edecek bir model geliştirilmesinin gerekliliğine vurgu yapmıştır. Bununla birlikte değişim ve dönüşüm görüşlerinde de belirgin bir

farklılık vardır. Bir başka katılımcı ise teknolojiye yaşanan hızlı değişimlerin Yalova’da iş ortamında kısa sürede büyük değişimlere neden olduğunu, ancak mevcut şu anki anlayışla devam edilirse fırsatları kaçırma durumuyla karşı karşıya kalabileceklerini ifade etmiştir. İlgili sektörlerde değişim ve dönüşümü tetikleyebilecek yaklaşım ve kapasiteden teknik anlamda ve zihinsel olarak uzak olduklarına vurgu yapmıştır. Bir katılımcı da Türkiye’nin ekonomik göstergelerine, büyüme ve kalkınma hedefleri ile bu hedeflerin gerçekleşme düzeyi açısından en parlak dönemi olduğuna atıfta bulunarak Yalova’nın kentsel ve sektörel gelişiminin sınırlı kaldığını ifade etmiştir. Bu sınırlılık eğitimle, insan kaynağının nitelikli hale dönüştürülmesi ile nitelikli göç politikaları ile ve özellikle de idari yapıda iletişim ve koordinasyon bütünlüğünün uyumlandırılması ile mümkün olabileceği ortaya konulmuştur. İdari yapı ve yönetsel süreçlerde *bugün git yarın gel*

“Dünyada artık küreselleşmenin etkisiyle çok sert rekabet vardır, bugün ülkeler, şirketler pazar kavgası vermektedir. Dün bildiğimiz birçok marka bugün artık yoktur. Rekabet ortamının gerekliliği verimliliğe, inovasyonu, müşteri memnuniyetini ön plana alınması gerekmektedir.”

anlayışının öncelikle çözülmesinin gerektiğine vurgu yapan bir katılımcı ise özellikle süs bitkilerinde başladığı zaman kazanılan değerle kıyaslandığında, [kent in turizm sektöründe yaşandığı gibi] elde edilen başarıların hızla kayıp etme durumu ile karşı karşıya olduğunun altını çizmektedir. Bu noktada çözüm olarak çok acil bu iki sektörde inovasyona ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Bir başka katılımcı da 2003 – 2004 yılında

Yalova'nın Türkiye'de akıllı şehirleşme bağlamında e-belediye uygulamasında pilot illerden bir tanesi olduğunu ancak sonraki süreçte bu vizyon devam ettirilemediğini vurgulamıştır.

Araştırmada *değişim, dönüşüm ve eğitim* temasına ilişkin ortaya çıkan diğer bir boyut ise *eğitim ve üniversite* [n: 6, f: 11] bulunmuştur. Bu bağlamda katılımcıların eğitime yönelik görüşleri eski dönemlere nazaran görece daha çok başarısız bulunmuştur. Katılımcılardan bazıları eğitimde nicelik boyutundan ziyade nitelik boyutuna odaklanılmasının gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Bazı katılımcılar eğitim sisteminin teknolojinin ve inovasyonun çok gerisinde kalmaması gerektiğine ve sektörlerin güncel taleplerini takip etmesinin elzem olduğuna dikkat

“Yalova Üniversitesinin kuruluşu çok önemli idi. Ancak geçen sürede Yalova Üniversitesi şehir kimliğine ve şehre çok büyük bir katkı sağlamadı.”

çekilmiştir. Bir başka katılımcı ise öğrencilerin iyi eğitim aldıklarını, ancak bu eğitimlere uygun iş imkânlarının Yalova'da sınırlı olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda OSB'lerinde istihdam edilecek alanlara yönelik meslek liselerinde uygun bölümlere yer verilmesi ve buna göre müfredat belirlenmesi önerilmiştir. Bir katılımcı il olmanın bu anlamda önemli bir katkısı olmadığını belirtmiştir. Bir diğer katılımcı ise nüfusun artmasının yeni yatırımları, yeni iş ve istihdam imkânlarını beraberinde getirdiğine işaret ederek eğitimin niteliğini göz önünde bulundurulmasının zorunlu olduğuna vurgu yapmıştır. Bu niteliğin

“Yalova'da nüfus göç ile oluşmuş durumda ve 86 ülke tabiiyetinden insanlar yaşıyor. Üniversite de buna büyük bir katkı sağladı. Yalova bu potansiyelini karmaşık göçlerle oluşan bu duruma rağmen koruyabilmiştir”.

içeriğini bir katılımcı da dünyanın gittiği yeri gören, soran, sorgulayan, dünyanın trendlerine, teknolojinin gereklerine uyan bir eğitim sistemi kurmak olarak yorumlamaktadır ve eğitimin fiziki alt yapı sorunlarının bir şekilde çözülebileceğini, ama eğitimin niteliğine yönelik engellerin telafisinin zor olduğunu belirtmiştir. Benzer yorumlar üniversite için de geçerlidir. Bir katılımcı

Yalova Üniversitesinin güçlendirilmesi ve kentin eğitim şehri olarak adlandırılması

gerektiği dile getirmiştir. Ayrıca özel bir üniversite açılması için tüm paydaşların birlikte çalışma yapması gerektiği vurgulanmıştır. Üniversitenin kente katkısının düşük kalmasının sebepleri arasında diğer illerle kıyaslandığında geç kurulmuş olmasının, yetersiz bütçe imkânlarının, siyasal ve yandaş kadrolaşma arayışlarının etkili olduğu ifade edilmiştir. Buna karşın bir katılımcı ise kültürel çeşitliliği sağlamada üniversitenin pozitif bir rol oynadığına dikkat çekmiştir.

Katılımcı görüşlerine göre araştırmada ortaya konulan son tema *sorun ve beklenti* temasıdır. Bu tema kapsamında ele alınan birincisi bulgu *başlıca sorunlar* [n: 11, f: 31] kategorisidir. Bu kategoriye ilişkin tüm katılımcılar en az bir görüş bildirmişlerdir. Katılımcı görüşlerine göre Yalova iline ilişkin sorunların başında kentin küçük yüzölçümüyle ters orantılı bir şekilde göç ve nüfus yoğunluğu söylenebilir. Bu konuda bir katılımcı ilin yüzde 60'nın ormanlık alan, kalan yüzde 40'nın da sanayi de dâhil olmak

“Yaşanan göç dalgası, ciddi konut açığı ortaya çıkarmış ve bu da bir yapılaşma baskısı meydana getirmiştir. Yeni alanların imara açılmasıyla inşaat ve bağlı sektörler Yalova’da hızlı bir gelişme ve büyüme trendi ortaya koymuştur. Ancak bununla birlikte ortaya çıkan altyapı, ulaşım, eğitim, sağlık ve sosyal tesis ihtiyacı kamu sektörünü büyük ölçüde zorlamıştır. Bu göç dalgası tarım, ticaret, turizm ve sanayi başta olmak üzere bazı sektörlerin işgücü ihtiyacının karşılanmasını kolaylaştırırken, özellikle sağlık ve eğitim alanında yeni kamu yatırımları ihtiyacını ortaya çıkarmıştır”.

üzere her şeyin olduğu bir yerleşim alanında imar rantının önüne geçmenin daha zorlayıcı olabileceğini belirtmiştir. Bu sorunla baş etmede imar kararları alınırken bir uygulama birliğinin sağlanabilmesinden ve bütüncül bir perspektiften bakılarak işletilebilmesinden geçtiği ifade edilmektedir. Diğer bir boyut ise, il nüfusunun yoğun olmasına rağmen yerleşim alanının sınırlılığına bağlı olarak mahalli idareler bütçesinden alınan payın çok düşük olmasıdır. Bu noktada bir katılımcı mevcut bu yapıyı *ihmal edilmişliğin başlangıç noktası* olarak nitelendirmektedir. Benzer şekilde bir başka katılımcı da Yalova il

olduktan sonra hak ettiği yere hiçbir zaman gelemediğini, gerek devlet yatırımlarından olsun, gerekte yerel yönetimlerden olsun gerekli yatırım desteğini alamadıklarını beyan etmiştir. Katılımcı görüşlerine göre bir diğer sorun ise kentin nitelikli insan kaynağına olan

ihtiyaç ve nitelikli göç alım ve başka illere göç verme ile ilgili bulunmuştur. Bazı katılımcılara göre Yalova’da beyaz yaka işsizlik daha çok ön plandadır. Bu da özellikle gemi inşa sanayinde kalifiye işçi temini konusunda bazı güçlüklerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Göç alma ile birlikte artan hızlı nüfus inşaat ve bu sektöre bağlı yan sektörleri canlandırmıştır. Bununla birlikte niteliksiz göçün ve hızlı nüfus artışının getirdiği çarpık kentleşme, altyapı, eğitim, sağlık ve ulaşım gibi kamusal hizmetlerde birçok sorunların yaşanmasına sebep olmuştur. Tersanelerle gelen ve mülteci olanların da sorunları ayrıca ele alınması gereken bir durumdur. Bir katılımcı bu bağlamda kente ikinci bir üniversite, mevcut üniversiteye fakülte ve bölümlerin ilave edilmesi, hastane ve yeni okullara gereksinim duyulacağına dikkat çekmiştir.

Katılımcıların dile getirdiği bir diğer sorun ise tarımsal üretim yapılacak arazilerin teminidir. Bu sorun, başta sanayi sektörü olmak üzere diğer sektörlerin de ortak sorunudur. Katılımcılardan bazıları yatırım ortamını zayıflatan bir unsur olarak yatırım arazilerinin pahalı olması ve OSB’ler için kamulaştırma işlemlerinin hukuki boyutunun uzun sürmesi olduğunu ifade etmişlerdir. Bir katılımcı da mevzuatlardan, idari yapıdan ve hukuki süreçlerden kaynaklanan sorunların pazar imkânlarını sınırladığını, yerli ve yabancı yatırım ortamını zayıflattığını ifade etmiştir. Tarım sektörünü etkileyen diğer bir sorun ise kırsal alanda yaşayan genç nüfusun sanayi kuruluşlarında ve diğer sektörlerde istihdam edilmesinden kaynaklı tarım sektöründeki işgücü maliyetlerinin yükselmesi bulunmuştur. Bu konuda bir katılımcı kentte çiftçilerin yaş ortalamasının giderek yükselmekte olduğunu ve büyük bir çoğunluğunun çocuklarının ebeveynlerinden sonra tarımsal faaliyeti yapmayı düşünmediklerini buna karşın kalan arazileri satmayı düşündüklerini dile getirmiştir.

Bir başka katılımcı da sektörel verimlilik sorununa dikkat çekmiştir. Bu konuda kent topraklarının verimli kullanılmadığına vurgu yapılmaktadır. Tarım arazileri açısından arazilerin parçalanarak arsa niteliklerine dönüştürülmesi, bu arazilerin gelecekteki rant beklentileri ile tarım dışında faaliyet gösteren kişi ve kurumların mülkiyetine geçmesi tarım sektörü için bir başka sorun olarak ifade edilmiştir. Diğer taraftan, bir katılımcı da bazı arsa nitelikli arazilerin, ortakçılık ve kiracılık ile başta örtü altı yetiştiriciliği olmak üzere, tarım amaçlı kullanıldığını, ancak bu durumun, sabit sera teknolojilerinin seçimini engellemekte olduğunu ve sökülebilir ve taşınabilir sera yapım tekniklerini yaygınlaştırdığını ifade etmiştir. Bu yapı sera içi düzenlemelerin yapılmasına engel olmakta, yeterli havalandırma, ısıtma, sulama ve gübreleme tekniklerine sahip olmayan

seralardan beklenen verim, erkencilik ve kalite sağlanamamaktadır. Bir katılımcı da genç nüfusun üretim alanında çalışmak istemediğini ifade etmiştir. Gençlerin mesleki uyumlarının ve yönlendirmelerinin bölgede sektörlere göre yeniden yapılandırılması gerektiğine vurgu yapan bir katılımcı da bütün sektörlerde ara elaman sıkıntısının olduğuna dikkat çekmiştir.

Bu tema kapsamında ele alınan son bulgu ise *beklentiler* [$n: 10$, $f: 36$] kategorisidir. Bu kategoride katılımcılar, kent insanlarının gerek vatandaş olarak gerekse bir yatırımcı, bir sektör temsilcisi olarak beklentilerini ifade etmişlerdir. Bu beklentilerden öne çıkan görüşlerden bazıları şöyledir. Katılımcı görüşlerine göre Yalova halkının yaşanabilir bir kent imajının sürdürülmesini istedikleri anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile kentte huzur ve güven ortamını bozacak bir gelişme istemediklerini belirtmişlerdir. Yalova'nın kesinlikle yaşanabilirlik ile ilgili standartlarından ve özelliklerinden taviz verilmemesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Bu kavramın içinde niteliksiz göçten, imar politika ve uygulamalarına, sanayiden turizm zenginliklerine, orman ve tarım alanlarının korunmasına kadar bir dizi sorunların yaşanabilir bir standarda kavuşturulması katılımcı görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Yalova halkı, hem sanayi, tarım ve turizm gibi tetikleyici sektörlerin gelişmesini istemektedirler, hem de kentin doğal yaşam dokusunun da bozulmadan sağlıklı kentleşmenin planlı ve kontrollü bir biçimde yapılmasını beklemektedirler. Bazı katılımcılar ise tarım ve turizm kenti olarak kentin potansiyelinin daha fazla kullanması gerektiğini ifade etmiştir. Bu süreçte tarım arazilerinin imara açılmasının ve tarım dışı amaçlarla kullanılmasının önünü açan bir yönetim anlayışından uzaklaşılması gerektiği belirtilmiştir. Bir diğer ifade ile Yalova halkının estetik, doğal ve yaşanabilirlik kaygılarını gideren bir sürdürülebilir gelişme beklentisi içerisinde oldukları katılımcı ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bu bağlamda nüfus artışına ve göç almadaki ivmeye de paralel olarak yeterli ve gerekli kamu kurumlarının inşasını, mevcut olanların güçlendirilmesini beklemektedirler. Bu bağlamda kentsel dönüşüm ada bazlı olarak tüm imkânlar seferber edilerek bir an önce başlatılması taraftarındırlar.

Katılımcı görüşlerine göre, turizm sektörü hedef kitlesinin yerli turistlerle sınırlı kalmayacak şekilde yeniden yapılandırılmasını istemektedirler. Bu yapılandırmada yapılması gerekli olan düzenlemelerin hayata geçirilmesi, uluslararası turizm yatırımcısını bölgeye çekecek şekilde tanıtım ve reklam unsurlarının daha etkin kullanılmasını, termal

ve sağlık turizmi gibi alternatif turizm kaynaklarının öne çıkarılmasını beklemektedirler. Bir katılımcı da özellikle Armutlu ve Termal bölgesinde yaklaşık 1000 dönüme yakın yeni alanların turizme tahsisi ile birlikte Yalova’da önümüzdeki yıllarda güçlü bir turizm hamlesi olacağı beklentisi taşımaktadır.

Bazı katılımcılar ise bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelere vurgu yaparak, sadece kamu hizmetlerinin sunulma biçiminin değil, ticareti de büyük ölçüde değiştirdiğine ve dönüştürdüğüne işaret etmişlerdir. Bu bağlamda beklenti, kamunun ve özel sektörün uluslararası ölçekte yaşanan bu tarihi değişimi çok iyi okumaları, kurumlarını rekabet edebilir bir seviyeye taşımaları ve kurumsal yapılarını bu değişime ve yeniliğe hazır hale getirmeleridir. Yönetici ve idarecilerden beklentiler ise gerekli olan mevzuat düzenlemelerini kapsayıcı bir biçimde hazırlamaları ve sürece uyumu kolaylaştırıcı bir biçimde hızlıca hayata geçirmeleridir.

Katılımcıların bazılarının üzerinde durdukları bir diğer beklenti ise iletişim, işbirliği, istişare ve koordinasyonun sağlanmasıdır. Hedeflerin rasyonel bir biçimde ve katılımcı bir anlayışla belirlenmesi gerekir. Yalova küçük bir şehir olduğu için ilişkilerin daha organik olması ve prosedürel ve bürokratik yapıdan uzak bir iletişim ve yönetim beklemektedirler. Bu doğrultuda bir katılımcı da daha iyi bir Yalova için yerel yönetim ile merkezi yönetim arasında tam uyumun olmasının işleri kolaylaştıracağını belirtmektedir. İşbirliği ve koordinasyonun önemine değinin bir diğer katılımcı ise kamu ve özel sektörün işbirliğinin gerekliliğine, ortak hedeflere yönelik ortak çözümler ve projeler geliştirmelerinin önemine ve birlikte çalışmaya büyük önem verilmesinin lüzumuna dikkat çekmektedir.

Tarım dışı sektörlerin (turizm, sanayi, vb) imar planlamalarının uzun vadeli ve vasfını yitirmiş veya bozuk ormanlık alanlarda yapılması, bu planların dışındaki alanlara izin verilmemesi ile tarım alanları üzerindeki baskının azaltılması da ortak beklentiler arasında yer almaktadır. Tarımsal alanlarda bölgesel amaçlı uzun vadeli planlar yapılması, kendine özgü yapısıyla kestane ve ıhlamur ballarının ülke ve uluslararası düzeyde tanıtımının yapılması, markalaşmanın teşvik edilmesiyle orta vadede kovan sayısının ve bal üretiminin artırılması ve alternatif ürünlere yönelik projelerin desteklenmesi de tarım sektörünün beklentilerinden bazıları arasındadır.

Tarım sektörüne yönelik bir diğer beklenti ise hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin uygun hale getirilmesi için gerekli iyileştirme çalışmalarının (Gemi sintine ve balast sularının kontrolü, arıtma tesislerinin çıkış sularının otomasyon sistemli bir tahlil mekanizmasıyla tam kontrolü) yapılması bulunmuştur. Bu bağlamda sektörün beklentisi öncelikle su ürünleri toptan satış halinin kurulması ve balıkçı barınaklarının altyapı ve üstyapılarında iyileştirmeler yapılması gelmektedir.

Bazı katılımcılara göre, nüfus, istihdam, göç ve eğitim ilişkisinde Yalova ilinin mavi yakalılar konusunda göç alan bir şehir olduğu buna karşın, eğitilmiş beyaz yakalılar açısından da bakınca göç veren bir şehir olduğu ifade edilmiştir. Bu sorunun tersine döndürülmesi için eğitime uygun iş imkânlarının genişletilmesi ve çeşitlendirilmesi beklentisi içerisinde oldukları. Bu noktada OSB'lerle birlikte bu göçün azalacağı düşünülmektedir.

Bazı katılımcılar gelecek 25 yılda Yalova'nın kamu payının artırılması gerektiğini düşünmektedirler. Tüm bu beklentilere ek olarak kentin yönetim ve idaresinde, halkla ilişkilerde kurumlar arası iş birliği ve iletişimin güçlendirilmesi gerekliliği beklentisini taşıdıkları görülmüştür.

4.2 NİCEL BULGULAR

Bu bölümde 2045 projeksiyonunda elde edilen veriler, nüfus, demografik göstergeler ve eğitim başlıkları altında verilecektir.

4.2.1 2045 Yalova Nüfus Projeksiyonu

2018 yılında 262.234 olan Yalova nüfusunun, 2025 yılında 305.628'e, 2035'te 345.660'a ve 2045 yılında 409.762'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir (Tablo 3). Burada tüm dökümleri verilmemekle birlikte 2018-2045 yılları arası nüfus değişimi hem seçilmiş yaş grupları için hem de her bir yaş için yıl yıl hesaplanmıştır. Yaş için üst sınır 90 olarak belirlenmiş, yaşı doksan ve doksandan büyük olan bireyler tek bir yaş grubu olarak değerlendirilmiştir. Değişimin izlenebilmesi açısından beşer yıllık aralıklarla, yaş grupları ve cinsiyete göre nüfus değişimi verilmiştir (Tablo 5 ve 6).

Tablo 3. Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonu

NÜFUS PROJEKSİYONU	2018	2025	2030	2035	2040	2045
ERKEK	131.403	152.498	166.382	179.194	191.012	201.889
KADIN	130.831	153.130	168.235	182.432	195.668	207.873
TOPLAM	262.234	305.628	334.617	361.626	386.680	409.762

Nüfus projeksiyonlarında hesaplanan toplam nüfus kadar, bu nüfusun ortaya çıkaracağı nüfus yoğunluğu ve ön görülen nüfusun farklı yaş gruplarına göre dağılımının belirlenmesi de önemlidir. 847 km²'lik yüz ölçümüyle, ülkemizin en küçük alana sahip ili olan Yalova'nın, nüfus artışına bağlı olarak nüfus yoğunluğunun da artarak 2045 yılında kilometrekare başına 484 kişiye ulaşacağı (Tablo 4) hesaplanmaktadır.

Tablo 4. Yalova'nın 2018-2045 Yılları Arası Hesaplanan Nüfus Yoğunlukları

NÜFUS YOĞUNLUĞU	2018	2025	2030	2035	2040	2045
(Kişi/km ²)	310	361	395	427	457	484

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımının bilinmesi; eğitim çağındaki birey sayısı, iş gücüne katılabilecek birey sayısının, bağımlı birey sayısı gibi birçok önemli çıkarımı yapabilmemiz için gereklidir. 2045 yılı projeksiyonunda, hem kadın hem de erkek için beşerli yaş gruplarına göre (Tablo 5 ve Tablo 6) ve birer yıllık nüfus tahminleri hesaplanmıştır. 2018 yılı kadın nüfusu ile 2045 yılı kadın nüfusu tahmini karşılaştırıldığında, tüm yaş gruplarında artış beklenmektedir. Ancak beklenen bu artış,

genç nüfusta daha azken, üst yaş gruplarında daha fazladır. Bu durum Yalova nüfusunun yaş ortalamasının yükselmesine yol açacaktır.

Tablo 5. Yalova İli Kadın Nüfusunun Yaş Grubuna Göre Dağılımı (2018-2045)

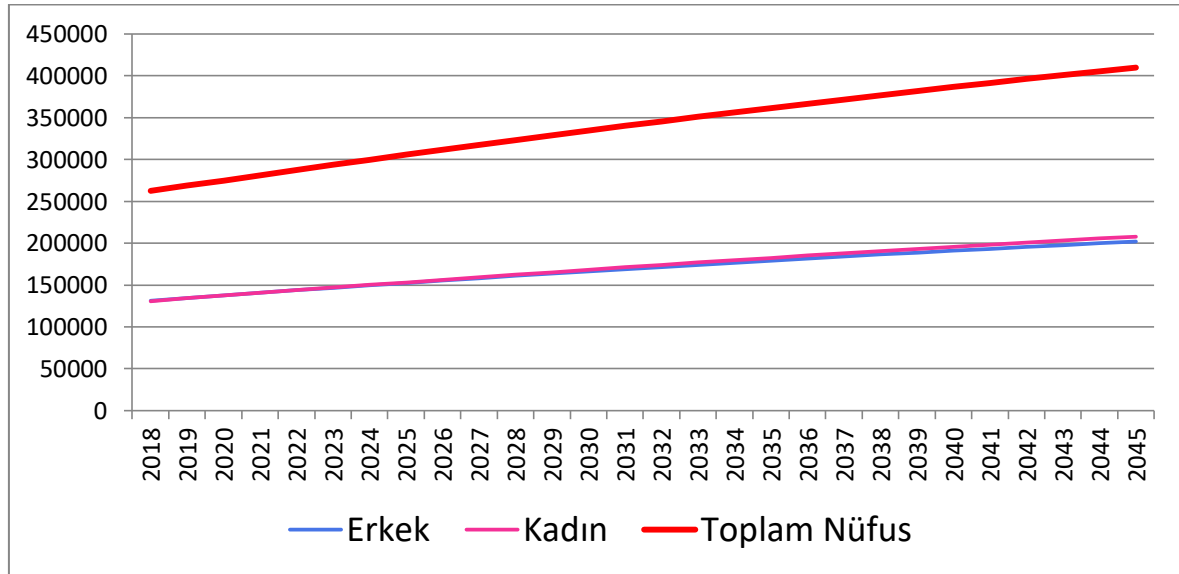
Yaş Grupları	KADIN					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
0 - 4	8.565	8.552	8.989	9.403	9.907	10.398
5 - 9	8.597	9.419	9.432	9.866	10.280	10.786
10 - 14	8.368	9.862	10.320	10.335	10.768	11.180
15 - 19	8.738	9.454	10.500	10.956	10.973	11.404
20 - 24	9.446	9.221	10.003	11.048	11.502	11.523
25 - 29	8.885	10.522	10.184	10.965	12.009	12.461
30 - 34	9.290	10.481	11.476	11.137	11.919	12.959
35 - 39	10.137	10.165	11.288	12.283	11.941	12.725
40 - 44	9.503	11.186	11.128	12.247	13.240	12.897
45 - 49	9.071	11.181	12.104	12.044	13.160	14.147
50 - 54	8.540	10.342	11.957	12.875	12.812	13.919
55 - 59	8.125	9.916	11.160	12.751	13.656	13.594
60 - 64	7.277	9.293	10.536	11.751	13.306	14.188
65 - 69	5.625	8.156	9.447	10.641	11.807	13.301
70 - 74	4.166	6.179	7.848	9.046	10.156	11.240
75 - 79	2.975	4.236	5.574	7.024	8.067	9.032
80 - 84	1.878	2.664	3.401	4.435	5.544	6.346
85 - 89	1.172	1.395	1.763	2.228	2.884	3.574
90+	473	906	1.125	1.397	1.737	2.199
TOPLAM	130.831	153.130	168.235	182.432	195.668	207.873

Erkek nüfusunda da kadın nüfusuna benzer şekilde tüm yaş gruplarında artış beklenmektedir. Artışın genç nüfusta daha az, üst yaş gruplarında daha fazla olacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 6. Yalova İli Erkek Nüfusunun Yaş Grubuna Göre Dağılımı (2018-2045)

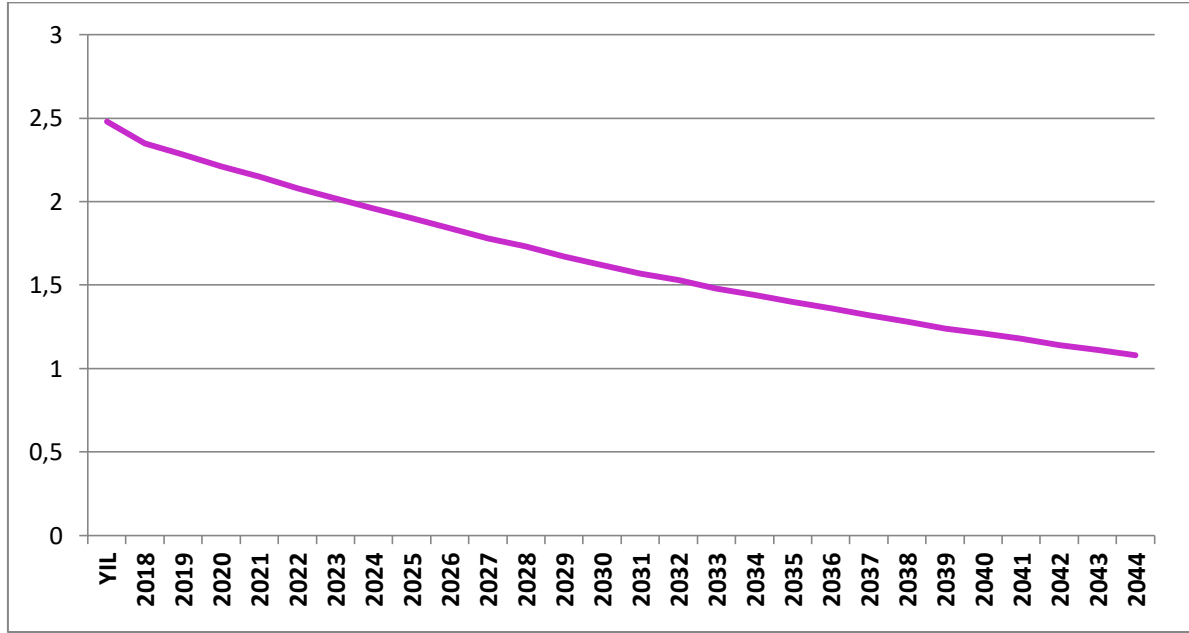
Yaş Grupları	ERKEK					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
0 - 4	8.987	8.548	8.984	9.397	9.901	10.393
5 - 9	8.993	9.867	9.588	10.025	10.437	10.941
10 - 14	8.953	10.689	11.135	10.855	11.293	11.705
15 - 19	9.862	10.097	11.346	11.793	11.512	11.948
20 - 24	10.475	9.928	10.500	11.742	12.188	11.907
25 - 29	9.429	11.558	10.798	11.368	12.605	13.052
30 - 34	9.555	11.170	12.535	11.778	12.345	13.578
35 - 39	9.825	10.833	12.169	13.529	12.777	13.338
40 - 44	9.314	10.910	11.581	12.909	14.259	13.513
45 - 49	9.032	10.448	11.535	12.200	13.516	14.852
50 - 54	8.137	10.061	11.048	12.116	12.769	14.064
55 - 59	7.892	9.346	10.649	11.605	12.641	13.273
60 - 64	7.009	8.734	9.764	10.997	11.907	12.890
65 - 69	5.395	7.599	8.611	9.559	10.683	11.519
70 - 74	3.699	5.607	6.947	7.824	8.656	9.630
75 - 79	2.529	3.564	4.695	5.763	6.455	7.125
80 - 84	1.397	2.071	2.632	3.411	4.147	4.620
85 - 89	730	986	1.238	1.550	1.974	2.371
90+	190	482	627	773	947	1.170
TOPLAM	131.403	152.498	166.382	179.194	191.012	201.889

Yalova'nın 2045 nüfus projeksiyonunda kadın ve erkek nüfustaki artış düşünüldüğünde, 2018 yılında 1,0044 olan erkek nüfusun kadın nüfusa oranının, 2045 yılında 0,9712'ye düşeceği ön görülmektedir (Şekil 21).

Şekil 22. Yalova İlının 2018-2045 Yılları Arası Nüfus Değişimi Tahmini

İlin nüfusunda her yıl artış beklenmesine rağmen büyüme hızının zamanla azaldığı görülmektedir. Yalova'nın 2018'de %2,48 olan büyüme hızının; 2025'te %1,96'ya, 2030'da %1,67'ye, 2035'te %1,44'e, 2040'ta %1,24'e ve 2045'te de %1,08'e gerileyeceği tahmin edilmektedir (Şekil 22).

Şekil 23. Yalova İlının 2018-2045 Yılları Arasında Nüfus Büyüme Hız Tahmini

4.2.2 2045 Projeksiyonu Demografik Göstergeler

Bu bölümde 2045 projeksiyonu kapsamında Yalova ilinin başlıca demografik göstergelerindeki değişim tahminleri ele alınacaktır. Her yıl için belirlenen demografik göstergelerdeki değişimler ayrı ayrı hesaplanmış olsa da, tabloda beşer yıllık periyotlarla değişimler verilmiştir. 2045 yılına kadar bazı demografik göstergelerde önemli değişimler beklenmezken, bazı göstergelerde belirgin değişimler ön görülmektedir. 2018 yılında binde 9,40 olan bebek ölüm hızının, 2025 yılında binde 9,22'ye gerileyeceği ve bundan sonra 2045 yılına kadar değişmeyeceği tahmin edilmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Yıllara Göre Bebek Ölüm Oranı Tahmini (2018-2045)

Demografik Göstergeler	Cinsiyet	DÖNEMLER					
		2018	2025	2030	2035	2040	2045
Bebek Ölüm Hızı (binde)	Kadın	8,84	8,61	8,61	8,61	8,61	8,61
	Erkek	9,97	9,83	9,83	9,83	9,83	9,83
	Toplam	9,40	9,22	9,22	9,22	9,22	9,22

Benzer şekilde, 2018 yılında 78,67 yıl olan hayatta kalma ümidinin, 2025 yılında biraz yükselerek 78,83 yıla ulaşması ve 2045 yılına kadar değişmeyeceği ön görülmektedir (Tablo 8).

Tablo 8. Yıllara Göre Doğuştan Hayatta Kalma Ümidi Tahmini (2018-2045)

Demografik Göstergeler	Cinsiyet	DÖNEMLER					
		2018	2025	2030	2035	2040	2045
Doğuştan Hayatta Kalma Ümidi (yıl)	Kadın	81,46	81,61	81,61	81,61	81,61	81,61
	Erkek	75,88	76,06	76,06	76,06	76,06	76,06
	Toplam	78,67	78,83	78,83	78,83	78,83	78,83

Nüfus değişimleri açısından belirleyici bir gösterge olan, toplam doğurganlık oranının (kadın başına ortalama doğum sayısı) 2025'te 1,64'e gerileyeceği ve bu sayıda sabit kalacağı ön görülmektedir (Tablo 9).

Tablo 9. Yıllara Göre Toplam Doğurganlık Oranı Tahmini (2018-2045)

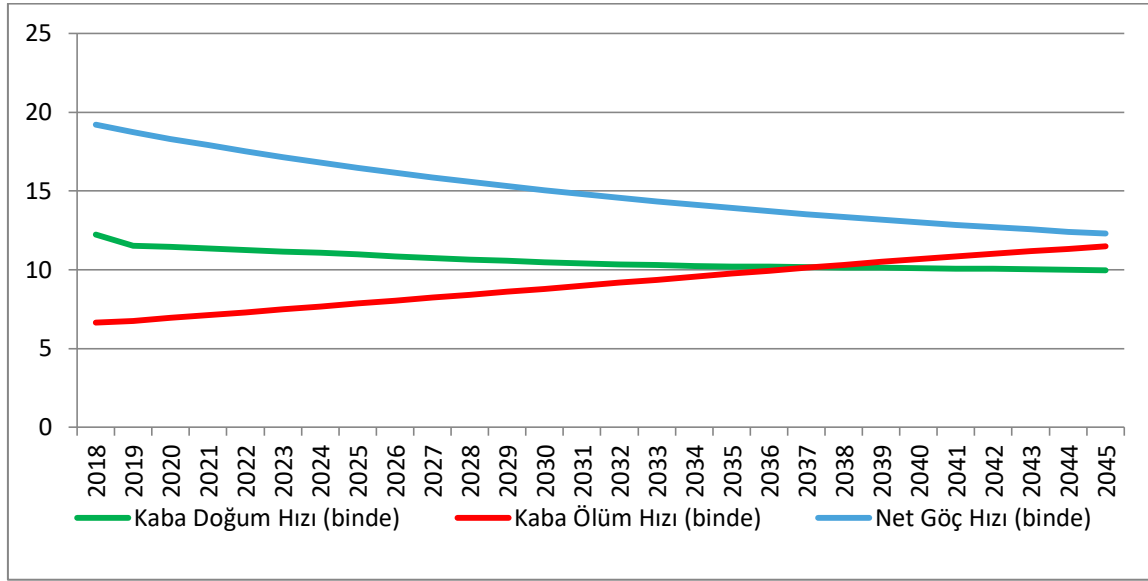
Demografik Göstergeler (kadın başına doğum)	DÖNEMLER					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
Toplam doğurganlık oranı	1,73	1,64	1,64	1,64	1,64	1,64

Nüfus değişimlerini doğrudan etkileyen göstergeler olan kaba doğum oranı, kaba ölüm oranı ve net göç hızında belirgin değişimler öngörülmektedir. Yalova ilinin 2018 yılında binde 12,23 olan doğum oranının azalarak 2045 yılında binde 9,97'ye gerilemesi, 2018 yılında 6,64 olan ölüm oranının ise artarak 2045 yılında binde 11,48'e ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu süreçte nüfusu etkileyen bir başka etmen olan göç hızının da binde 19,2'den, binde 12,29'a gerileyeceği ön görülmektedir (Tablo 10).

Tablo 10. Yıllara göre kaba doğum, kaba ölüm ve net göç hızı (2018-2045)

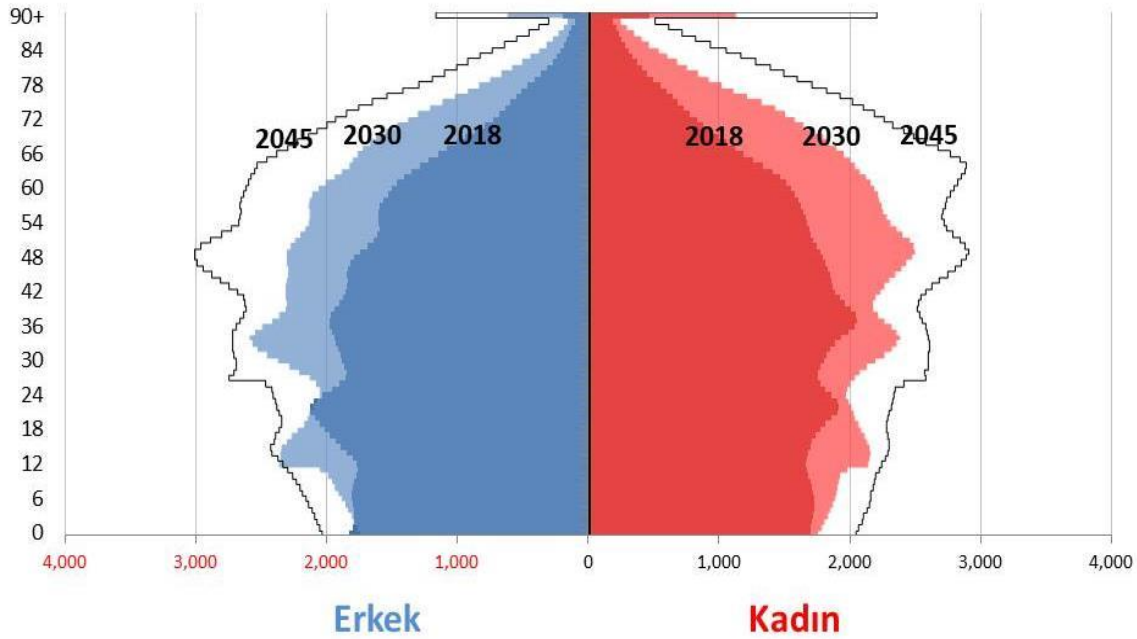
Demografik Göstergeler	DÖNEMLER					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
Kaba doğum Oranı (binde)	12,23	10,97	10,49	10,21	10,10	9,97
Kaba ölüm Oranı (binde)	6,64	7,86	8,80	9,75	10,67	11,48
Net göç hızı (binde)	19,2	16,47	15,05	13,92	13,02	12,29

Kaba doğum hızının her geçen yıl azalması ve kaba ölüm hızının da her yıl artmasının bir sonucu olarak, 2037-2038 yıllarında, ölüm ve doğum hızlarının eşit olması beklenmektedir. 2045'e kadar her yıl tahmin edilen nüfus artışının bu yıllardan sonra nedeni, hızı azalsa da, düzenli olarak gerçekleşen net göç hızıdır. Nüfusu doğrudan etkileyen bu üç değişken, Şekil 23'te bir arada verilmiştir.

Şekil 24. Kaba Doğum, Ölüm Hızı ve Göç Hızı Tahmini

Nüfus projeksiyonlarında göz önünde bulundurulması gereken bir başka önemli gösterge de yaş-cinsiyet piramitleridir. Erkek ve kadın nüfusunun, yaş gruplarına göre dağılımını gösteren bu piramitler, bir yörenin nüfus yapısını incelemenin en kolay yoludur. Yaş-cinsiyet grafiklerinden yörenin demografisine dair birçok önemli ipucu elde edilebilir. 2018-2045 arasındaki her yıl için ayrı ayrı yaş-cinsiyet grafikleri çizilmiş olsa da, burada değişimi göstermesi açısından 2018, 2030 ve 2045 yıllarının yaş-cinsiyet grafikleri iç içe verilmiştir (Şekil 24).

Şekil 25. 2018-2030-2045 Yıllarına Ait Yaş Grubu-Cinsiyet Grafikleri

Grafikte ilk göze çarpan 2045 yılında yaşlı nüfusun oranının görünür biçimde artmış olmasıdır. Özellikle 60 yaş civarı bireylerin oranındaki artış daha belirgindir. Bu durum düşük doğum oranının beklendik bir sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 11. Yaş Gruplarının Toplam Nüfus İçindeki Oranları (%)

Yaş Aralığı (%)	2018	2025	2030	2035	2040	2045
0 - 4	6,69	5,60	5,37	5,20	5,12	5,07
5 - 9	6,71	6,31	5,68	5,50	5,36	5,30
10 - 14	6,61	6,72	6,41	5,86	5,71	5,58
15 - 19	7,09	6,40	6,53	6,29	5,81	5,70
20 - 24	7,60	6,27	6,13	6,30	6,13	5,72
25 - 29	6,98	7,22	6,27	6,18	6,37	6,23
30 - 34	7,19	7,08	7,18	6,34	6,27	6,48
35 - 39	7,61	6,87	7,01	7,14	6,39	6,36
40 - 44	7,18	7,23	6,79	6,96	7,11	6,45
45 - 49	6,90	7,08	7,06	6,70	6,90	7,08
50 - 54	6,36	6,68	6,88	6,91	6,62	6,83
55 - 59	6,11	6,30	6,52	6,74	6,80	6,56
60 - 64	5,45	5,90	6,07	6,29	6,52	6,61
65 - 69	4,20	5,15	5,40	5,59	5,82	6,06
70 - 74	3,00	3,86	4,42	4,67	4,87	5,09
75 - 79	2,10	2,55	3,07	3,54	3,76	3,94
80 - 84	1,25	1,55	1,80	2,17	2,51	2,68
85 - 89	0,73	0,78	0,90	1,04	1,26	1,45
90+	0,25	0,45	0,52	0,60	0,69	0,82

Tablo 11’de görüldüğü gibi rakamsal olarak bakıldığında, 40 yaşına kadar olan tüm yaş gruplarının toplam nüfusa oranının gerilediği, üst yaş gruplarının toplam nüfusa oranının ise arttığı görülmektedir. Bu durumda Yalova nüfusunun yaş ortalamasının yükseleceği tahmin edilmektedir.

Toplumdaki 15 yaşından küçük, 64 yaşından büyük olan bireyler bağımlı bireyler olarak kabul edilir. 2018 yılında %31,54 olan bağımlı bireylerin toplam nüfusa oranının 2045 yılında % 35,99’a yükseleceği tahmin edilmektedir. Diğer bir ifade ile 2018 yılına kıyasla bağımlı 65 yaş ve üstü nüfus için 2045 yılında % 8,51’lik bir artış tahmin edilmektedir. 15 yaş altı nüfusta ise bu durum %4,06’lık bir düşüş beklenmektedir (Tablo 12).

Tablo 12. 2018-2045 Yalova İli Bağımlılık Oranları

Bağımlı Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (%)	DÖNEMLER					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
	31,54	32,97	33,57	34,17	35,10	35,99

4.2.3 2045 Projeksiyonunda Nüfus ve Eğitim

Eğitilmiş bireyler modern toplumların en önemli sermayesidir. Hem bireylerin hem de içinde yaşadıkları toplumun ekonomik başarısı, eğitime yaptıkları yatırımlarla doğrudan ilişkilidir (Becker, 2002). Eğitimin toplumların geleceğini şekillendirmedeki bu belirgin rolü nedeniyle, Yalova’nın 2045 yılındaki nüfus yapısında, eğitim çağındaki birey sayısının belirlenmesi önemlidir. Böylelikle farklı yaş gruplarının eğitim ihtiyaçlarının kaliteli biçimde karşılanabilmesi için gerekli olan insan kaynağı ve ekonomik yatırımları önceden kestirmek mümkün olabilecektir. Nüfusun yaş yapısına bakılarak (genç nüfusun [5-14 yaş] aktif nüfusa [15-64 yaş] oranı) eğitim harcamalarının yükü göreceli olarak kestirilebilir (Kavak,2011). Genç nüfusunun aktif nüfusa oranının küçük olduğu yörelerde ek kaynak oluşturma gereksinimi, bu oranın yüksek olduğu yörelere göre göreceli olarak daha fazladır. Nüfusa bağlı olarak ihtiyaç duyulan eğitim gereksinimlerini belirleyen diğer başlıca göstergelerde okullaşma oranı ve sınıf şubelerindeki öğrenci sayılarıdır.

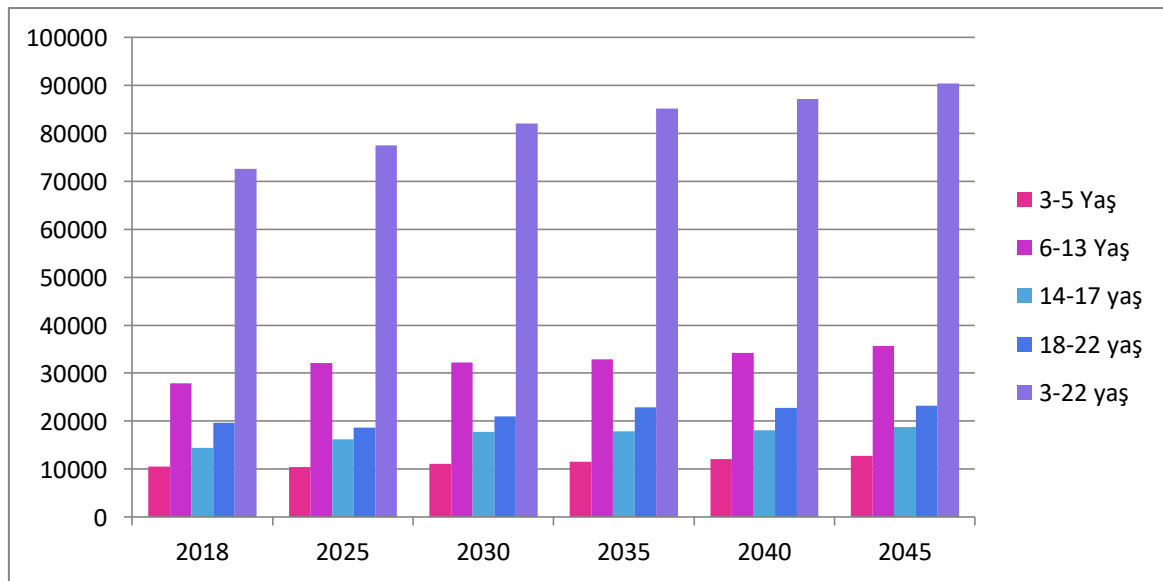
4.2.4. Okul Çağı Nüfusundaki Gelişme ve Eğilimler

Yalova ilinin 2045 nüfus projeksiyonu kapsamında, 2018 yılında 72.224 olan okul çağı nüfusunun (3-22 yaş) %25’lik bir artış göstererek 2045 yılında 90.373’e ulaşacağı tahmin edilmektedir (Tablo 13).

Tablo 13. Yaşa Göre Yalova Uzun Vadeli Okul Çağı Nüfusundaki Eğilimler (2018-2045)

Eğitim Kademesi	Göstergeler	YIL					
		2018	2025	2030	2035	2040	2045
3-5 Yaş	Çağ Nüfusu	10552	10466	11056	11530	12090	12714
	Nüfus Oranı (%)	4,02	3,42	3,30	3,19	3,13	3,10
	Cinsiyet Oranı (E/K)	1,04	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
6-13 Yaş	Çağ Nüfusu	27852	32161	32232	32844	34168	35629
	Nüfus Oranı (%)	10,62	10,52	9,63	9,08	8,84	8,70
	Cinsiyet Oranı (E/K)	1,06	1,07	1,05	1,03	1,03	1,03
14-17 yaş	Çağ Nüfusu	14480	16207	17818	17851	18142	18794
	Nüfus Oranı (%)	5,52	5,30	5,32	4,94	4,69	4,59
	Cinsiyet Oranı (E/K)	1,12	1,08	1,09	1,07	1,06	1,06
18-22 yaş	Çağ Nüfusu	19675	18693	20971	22927	22762	23236
	Nüfus Oranı (%)	7,50	6,12	6,27	6,34	5,89	5,67
	Cinsiyet Oranı (E/K)	1,12	1,06	1,06	1,07	1,05	1,04
3-22 yaş	Çağ Nüfusu	72559	77527	82077	85152	87162	90373
	Nüfus Oranı (%)	27,67	25,37	24,53	23,55	22,54	22,05
	Cinsiyet Oranı (E/K)	1,08	1,06	1,05	1,05	1,04	1,03

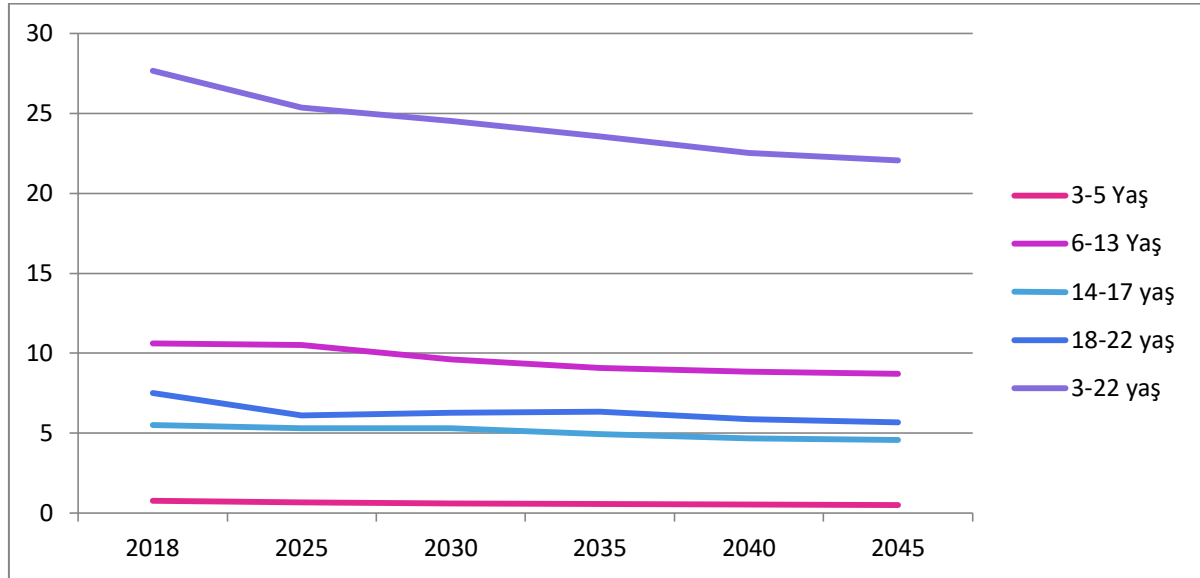
2018 yılından 2045 yılına okul öncesi eğitim kademesindeki (3-5 yaş) nüfustaki artışı %20, ilköğretim kademesinde (6-9 yaş) %24, ortaokul kademesinde (10-13 yaş) %32, ortaöğretim kademesinde %30 ve yükseköğretim kademesinde %20 olarak gerçekleşeceği ön görülmektedir. Okul çağı nüfusun toplam nüfus içerisindeki payının, %28'den %22'ye gerileyeceği tahmin edilmektedir. Okul çağındaki erkek nüfusun kadın nüfusa oranının 1,08'den 1,03'e gerileyeceği tahmin edilmektedir.

Şekil 26. Yalova Nüfusundaki Değişim Tahminleri (2018-2045)

Yaş gruplarına göre nüfus artışları değerlendirildiğinde, tüm yaş gruplarında artış tahmin edilmektedir (Şekil 25).

Her yaş grubu için nüfusun artması beklense de, genel olarak okul çağı yaş gruplarındaki artış beklentisi toplam nüfus artışı beklentisinden az olduğu için, okul çağı nüfusun, toplam nüfusa oranının azalması beklenmektedir (Şekil26).

Şekil 27. Yalova Okul Çağı Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı (%)

Genç nüfusun (5-14 yaş), aktif nüfusa (15-64 yaş) oranı, nüfus artışının yol açtığı yeni eğitim harcamalarının finansmanının toplum tarafından ne ölçüde karşılanma potansiyeli olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu oran 2018 yılında %19,44 iken, 2045 yılında %17,01'e gerileyeceği tahmin edilmektedir (Tablo 14) Bu gerileme eğitim harcamalarının getirdiği yükün karşılanması açısından olumlu bir gelişme olarak görülmektedir.

Tablo 14. Genç Nüfusun Aktif Nüfusa Oranı (2018-2045)

Genç Nüfusun, Aktif Nüfusa Oranı	DÖNEMLER					
	2018	2025	2030	2035	2040	2045
	0,1944	0,1945	0,1821	0,1725	0,1705	0,1701

4.2.5 Eğitime Katılımdaki Gelişme ve Eğilimler

Yalova ilinin 2018 yılı itibariyle okullaşma oranı 3-5 yaş (okul öncesi) ve 14-17 yaş (orta öğretim) kademelerinde Türkiye ortalamasının üstünde olmasına rağmen (MEB, 2018), 6-9 yaş ve 10-13 yaş (temel eğitim) kademelerinde yaklaşık olarak Türkiye ortalamasındadır (Tablo 15).

Tablo 15. Yalova İli Okullaşma Oranı (%)

Okullaşma Oranı (%)	DÖNEMLER			
	3-5 Yaş (okul öncesi)	6-9 Yaş (ilkokul)	10-13 Yaş (ortaokul)	14-17 Yaş (orta öğretim)
Türkiye	44,02	98,35	98,62	88,22
Yalova	51,67	98,11	98,36	91,74
Yalova 2023 hedefi	71,00	100	100	99,99

Yalova Milli Eğitim Müdürlüğü 2019-2023 Stratejik Planında (Yalova M.E.M, 2019) okullaşma oranının 2023 yılında okul öncesi eğitimde %71'e, ilkokul ve ortaokulda %100'e ve ortaöğretimde %99,99'a çıkarılmasını hedef olarak belirtmiştir. Henüz elimizde 2045 yılına yönelik bir strateji belgesi olmadığı için, 2023 yılı için hedeflenen okullaşma oranına, 2045 yılı için tahmin edilen nüfusa göre ulaşılabilmesi için ne kadar daha okul yapılması gerektiğini kabaca hesaplayabiliriz. Eğitim kademesinin kapsadığı yaş gruplarının 2045 yılı için tahmin edilen toplam nüfusunu, okullaşma oranı hedefi ile çarparak, ne kadar öğrenciye sınıf ihtiyacı olduğunu bulabiliriz. Hesaplanan sayıların, 2018 yılı için eğitim aynı eğitim kademesindeki nüfusa oranı, okullaşma oranı hedeflerine ulaşılabilmesi için, var olan sınıf miktarına ne kadar daha okul eklenmesi gerektiğini ortaya koyacaktır. Bu hesaplamada sınıflardaki ortalama öğrenci sayısının sabit olduğu varsayılmıştır (Tablo 16).

Tablo 16. 2045 Yılı İçin Hesaplanan Okul İhtiyacı

Eğitim Kademesi	2018			2045			Öngörülen Artış Oranı (%)
	Okullaşma Oranı (%)	2018 Nüfusu	Öğrenci Sayısı	Hedeflenen Okullaşma Oranı (%)	2045 Nüfusu	Tahmin Edilen Öğrenci Sayısı	
Okul öncesi (3-5 yaş)	51,67	10552	5452	71	12714	9027	66
İlkokul öncesi (6-9 yaş)	98,11	14061	13795	100	17448	17448	26
Ortaokul (10-13 yaş)	98,36	13791	13565	100	18181	18181	34
Orta öğretim (13-17 yaş)	91,74	14480	13284	99,99	18794	18792	41

2045 yılına kadar stratejik planda belirtilen hedeflere ulaşılabilmesi için okul öncesi eğitimde var olan sınıf sayısının %66 'sı kadar, ilkokulda var olan sınıf sayısının %26'sı kadar, ortaokulda var olan sınıf sayısının %34'ü kadar ve orta öğretimde var olan sınıf sayısının %41'i kadar ek sınıf yapılmalıdır. Elbette yeni yapılacak sınıf sayısına uygun olarak, gerekli olan araç-gereç ve öğretmen ihtiyacı da karşılanmalıdır.

Hem Milli Eğitim Bakanlığı'nın hem de Yalova İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 2019-2023 Stratejik planlarında geliştirilmesi hedeflenen diğer iki gösterge de temel eğitimde (ilkokul + ortaokul) 30'dan fazla mevcudu olan şube sayısının azaltılması (Tablo 17) ve orta öğretimde ikili eğitim kapsamında okullara devam eden öğrenci oranının azaltılmasıdır. Yukarıda belirtilen okullaşma oranları hedefi ile birlikte, bu iki hedefin de gerçekleşebilmesi için, yapılması gereken ek sınıf sayısının daha da fazla olması gerekmektedir.

Tablo 17. Türkiye ve Yalova, Farklı Eğitim Kademeleri İçin 30'dan Fazla Mevcudu Olan Şube Oranı

30'dan fazla mevcudu olan şube oranı (%)	DÖNEMLER			
	3-5 Yaş (okul öncesi)	6-9 Yaş (ilkokul)	10-13 Yaş (ortaokul)	14-17 Yaş (orta öğretim)
Türkiye	---	22,45	30,28	---
Yalova	---	13,04	4,87	---
Yalova 2023 hedefi	---	8	3	---

Yalova ilinde 30 kişiden kalabalık sınıfların oranı Türkiye ortalamasının oldukça altındadır. 2023 stratejik planı hedefleri kapsamında, bu kalabalık sınıfların oranını daha da azaltılması hedeflenmiştir. Okul yetersizliğinin bir sonucu olan bir zorunluluk olarak ortaya çıkan ikili eğitim, MEB'in stratejik planında tamamen sonlandırılmak istenen bir öncelik olarak öne çıkmaktadır. Yalova'da 2018 yılında ikili eğitim kapsamında eğitime devam eden öğrenci oranı %3,91'iken bu oran, 2023'te %2'ye düşürülmesi amaçlanmıştır (MEB, 2019).

4.2.6. 2045 Projeksiyonunda Ekonomik Sektörler

2045 yılı Yalova ili ekonomik görünümüne ilişkin olarak nüfus projeksiyonundaki artışa paralel olarak (409.762 kişi) ekonomik sektörlerdeki hareketliliğin birçok parametreye bağlı olarak riskleri bünyesinde barındırmakla birlikte artması beklenmektedir. Bu artış beklentisinin alt dinamiklerine bakıldığında kentin jeopolitik ve coğrafi konumu, ulaşılabilir lokasyonu, Türkiye'nin sanayisinin ana gövdesini oluşturan İstanbul, Bursa ve Kocaeli gibi sanayi kentlerine yakın olması bu argümanı kuvvetlendirmektedir. Diğer taraftan, kentin 2004-2019 yıllarına ilişkin (Bkz: Şekil 17) üretim hacmindeki artışlar dikkate alındığında bireylerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'dan aldıkları payın artış eğiliminde olduğu, ihracat ve ithalat rakamlarındaki özellikle 2016 yılından itibaren artı eğilimi (Şekil 18) ve bu trendin kentin son yıllarda öne çıkan ulaşılabilir konumu sayesinde girişimcilerin dikkatini çekmeye devam etmesi beklenmektedir. Nitekim girişim sayılarındaki artış da bu trendin artış yönünde devam etme olasılığını güçlendiren diğer bir unsurdur. Bu olumlu ekonomik göstergeleri besleyen sektörler bakıldığında özellikle sanayi sektörünün lokomotif sektör olarak öne çıktığı ve özellikle gemi inşaatını, tekstil, kimya ve kâğıt sektörlerindeki olumlu ekonomik göstergelerin kentin ihracatına büyük katkı sağladığı, bu ivmenin gelecek 25 yılda da devam etmesi olası olduğu söylenebilir. Yalova ekonomisinin sanayi sektörleri arasında orta ve büyük ölçekli gemi sanayisi kentin ekonomik büyümesinde önemi, istihdama ve GSMH'laya katkısı ve başta hizmet sektörü olmak üzere diğer sektörler katacağı ekonomik canlılık artarak devam edecektir ve Yalova'nın hızlı nüfus artışında etkili olan kente gelen göç hareketliliğinin de temel sebebi olması beklenmektedir. Gemi sektörünü ulaşım araçları imalatı sektörü [gerek üretilen bilanço, gerekse bu sektörde faaliyet gösteren işletme sayısı ve bu sektördeki kayıtlı istihdam açısından], suni elyaf imalatı sektörü, tekstil, kimya ve kâğıt sektörleri, gıda ürünleri içecek ve tütün imalatı izlemeye devam etmesi beklenmektedir. Ancak, nüfus ve

göç dinamikleri açısından özellikle sanayi sektöründeki ara eleman ihtiyacının Sanayi 4.0 değişimine uyum sağlayacak dönüşüm açısından zayıf yönler olarak durmaktadır. Her ne kadar yükseköğrenim oranlarında artış devam edecek olsa da kentin diğer illere verdiği göçün nitelikli insan kaynağı olduğu düşünüldüğünde özellikle genç nitelikli insan kaynağının bölgede tutulabilmesine yönelik politikalara gereksinim bulunmaktadır. Yerel nitelikli aranılan işgücünün kentte kalabilmesinin dış göç hareketliliğini de düşürebilme potansiyeli taşımaktadır. Gençlerin kentte kalmasına ve aktif işgücüne katılımını destekleyecek sosyal donatı ve istihdam ortamının iyileştirilmesi bu noktada iyi olabilir.

Tarım sektörü açısından kentin iklim ve bitki örtüsünün çiçekçilik, seracılık ve süs bitkileri üretimi açısından önemini artırabilecek ekonomik katma değer bakımından yüksek bir paya sahip diğer bir sektördür. 2045 yılı nüfus artışı hareketleri dikkate alındığında, özellikle de kent nüfusun yaşlanma oranının artmasına, genç nüfusun tarım dışı sektörlere eğiliminin daha çok olmasına ve civar kentlere göç etmesine bağlı olarak tarımsal faaliyetlerde işgücünün katma değeri yüksek ürün çeşitliliğine yönlendirilerek bu sektörün ekonomik canlılığının artırılması gerekmektedir. Ayrıca, iklim değişiklikleri yakından takip edilerek buna yönelik eğitici, öğretici, rehberlik edici ve destekleyici projelere ihtiyacın artması olası görünmektedir.

Turizm açısından oldukça önemli doğal kaynaklara sahip olan kentin bu sektörde gelecek 25 yılda hizmet sektörü ile birlikte potansiyel bir gelişim göstermesi beklenmektedir. Bunu destekleyen kanıtlar ise ekoturizmin son yıllarda artan önemi gösterilebilir. Diğer taraftan, kaplıcaları, deniz, kum ve güneş imkânlarının bulunması, mavi bayraklı plajları, ulaşımdaki merkezi konumu, eşsiz doğal ve coğrafi özelliği olan alanları bölgeye olan rağbeti artırmaya devam ettirecektir. Giderek yaşlanan nüfusun turizm tercihleri arasında önemli bir yere sahip olan kaplıca turizmi ve fizik tedavi ve iyileştirme merkezleri ile yaşlı ve engelli turizmi gibi sağlık destek tedavisi amaçlı turizm işletmeciliği potansiyel gelişme gösterebilecek başlıca alanlardandır. Bu bağlamda kentin mevcut turizm yatak ve konaklama tesislerinin hem kalitesinin artırılmasına hem de niceliksel yeterliliğinin sağlanmasına yönelik politikalarla desteklenmesi önemsenmelidir.

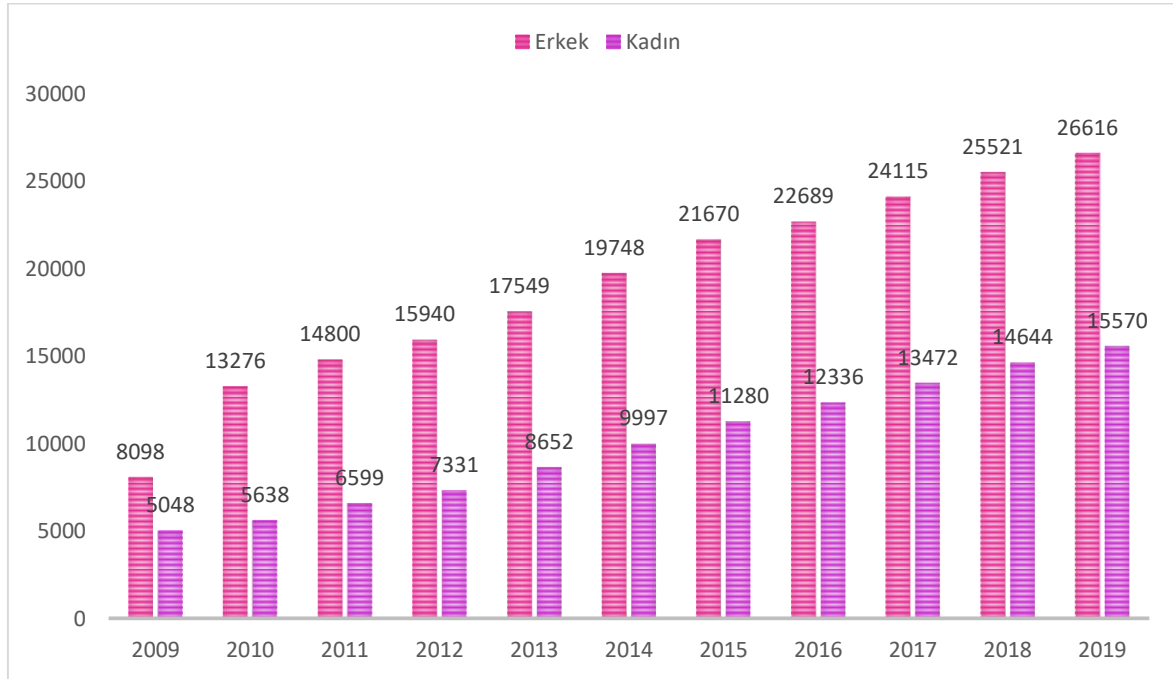
Ekonomik olarak gelişme trendini yakalayan ve bunun için gerekli coğrafi ve stratejik avantajları bulunan Yalova'nın artan nüfusuna paralel olarak sürdürülebilir bir yakın, orta ve uzun vade gelişim stratejileri yaparak, planlı bir eğitim ve istihdam bağının kurarak kentin bölgedeki gücünü ve etikliğini devam ettirebilir. Bu noktada, eğitilmiş insan

gücünün ve girişimci genç yeteneklerin desteklenmesi, sosyal yaşam alanlarının artırılması ve kentin cazibe merkezi haline dönüştürecek yaşanabilir kentsel dönüşümün sağlanması önemlidir.

4.2.7. 2045 Projeksiyonunda Sosyal Yapı

2045 yılına gelindiğinde, şehrin sosyal yapısının nasıl değişeceğini belirleyen en önemli parametre nüfusun yaş dağılımıdır. 2045 yılında 65 yaş ve üstü nüfusun toplam nüfusa oranının %20'yi aşacağı ön görülmektedir. Bu durum beraberinde yaşlı bakım hizmetlerine olan ihtiyacı artıracaktır. Şehirleşmeyle beraber aile yapılarının çekirdek aileye dönme eğilimi de, yaşlı bakım hizmetlerine olan ihtiyacı artıran bir diğer nedendir. 65 yaş ve üstü bireylerin topluma ve ekonomiye adaptasyonlarının sağlanması, 2045 Yalova'sını şekillendiren en önemli etkenlerden biri olacaktır. Eğer bu yaş grubuna uygun iş alanları çoğaltılabilirse ya da var olan işler onlara uygun hale getirilebilirse, bireyler daha uzun süre ekonomiye katkı sağlamaya devam edecek, bu da şehrin refah düzeyini artıracaktır. Şehrin planlanmasında da üst yaş grubu bireyler düşünülerek, onların birlikte zaman geçirebilecekleri, ruh ve beden sağlıklarını korumaya yönelik alanlara daha fazla yer verilmelidir.

Gelecekte Yalova'nın toplumsal yapısını etkileyecek bir diğer değişken de kadınların iş hayatına katılımlarının her geçen gün artmasıdır. Bu durum, kadınların eğitim düzeylerinin yükselmesi ile karşılıklı neden sonuç ilişkisi içerisinde. 2009 yılları ile 2019 yılları arasında yükseköğrenim gören erkek ve kadınların sayılarının hızlı bir artış gösterdiği görülmektedir (Şekil 27). Bu artışa paralel olarak, Yalova'da 2045 yılına kadar, yükseköğrenimli birey sayısının daha da artacağı ön görülmektedir. Bu durum, eğitilmiş bireylerin istihdam oranının göreceli olarak daha yüksek olduğu yazılım, araştırma geliştirme faaliyetleri, sağlık gibi alanların gelişmesinin önünü açacaktır.

Şekil 28. Yalova yükseköğrenim sahibi kişileri cinsiyete göre dağılımı 2009-2019

Not: TUIK veri tabanına göre yüksekokul, fakülte, yüksek lisans ve doktora eğitimi tamamlamış bireyler, yükseköğrenim sahibi kabul edilmiştir. 25 yaş ve üstü bireyler için sayılar hesaplanmıştır.

2045 yılına gidilirken, kadınların iş hayatına katılımının artması, okul öncesi dönemdeki çocukların bakımına yönelik çalışmalarının önemini artıracaktır. Özellikle ailelerin küçülmesiyle, okul dışı vakitlerde çocukların bakımı sorunu daha da belirginleşecektir. Çocukların okul dışı vakitlerde psikolojik, sosyal ve fiziksel gelişimlerini destekleyecek, güvenilir kurumların varlığı, kadının iş hayatına dolayısıyla üretime katılımını kolaylaştıracak önemli bir etkidir. Devletin bu konuda yapacağı yatırımlarla özel sektöre, öncü ve yol gösterici olması, 2045 Yalova'sında sosyal yapının nasıl oluşacağını şekillendirecektir.

Yalova'nın geçmiş 20 yıldaki boşanma hızına bakıldığında, yatay bir seyir izlediği görülmüştür (Şekil 28). Bu durumun, mevcut koşullarda önemli bir değişiklik yaşanmayacağı var sayılırsa, gelecekte te benzer biçimde devam edeceği ön görülmektedir.

Şekil 29. Yalova Boşanma Hızı (Binde) 2001-2020

Mevcut eğilimler göz önüne alındığında, genel hatlarıyla 2045 Yalova'sının küçük ailelerden oluşan, kadınların iş hayatına daha fazla yer aldığı, yaşlı nüfusun ve eğitilmiş bireylerin genel nüfusa oranının yükseldiği bir toplumsal yapıya sahip olacağı ön görülmektedir.

4.3 SONUÇLAR

Bu bölümde Yalova ili 2045 nüfus projeksiyonuna ilişkin sonuçlar ve önerilere yer verilecektir.

4.3.1 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Sonuçlar

- 2018 yılında 262.234 olan Yalova nüfusunun, 2025 yılında 305.628'e, 2035'te 345.660'a ve 2045 yılında 409.762'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Yalova iline ilişkin nüfus projeksiyonlardaki farklılıklar araştırmacılar tarafından yaygın olarak kullanılan ve artışın doğrusal olacağı, her dönemde nüfusa eşit sayıda birey ekleneceği ya da üstel olacağı varsayımına dayanan ekstrapolasyon yönteminin kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Bu araştırmada Yalova gibi göç alan ve kozmopolit bir nüfus yapısına sahip bir ilin 2045 yılı gibi uzun dönemli nüfus tahminleri için daha doğru sonuçlar veren Kuşak-Bileşen Yöntemi kullanılmıştır. Bununla birlikte bir fikir vermesi ve farklı projeksiyon yöntemleri arasındaki farkın ortaya konulabilmesi açısından ekstrapolasyon yöntemle de Yalova ilinin 2045 nüfusu tahmini yapılmıştır. Doğrusal (lineer) form itibarıyla Yalova'nın 2045 nüfusu 438.612, üstel form itibarıyla ise 614.765 olarak hesaplanmıştır.
- Yalova'nın nüfus artışına bağlı olarak 2018 yılında 310 olan nüfus yoğunluğunun artarak 2045 yılında kilometrekare başına 484 kişiye ulaşacağı hesaplanmaktadır.
- 2018 yılı kadın nüfusu ile 2045 yılı kadın nüfusu tahmini karşılaştırıldığında, tüm yaş gruplarında artış beklenmektedir. Ancak beklenen bu artış, genç nüfusta daha azken, üst yaş gruplarında daha fazladır. Bu durum Yalova nüfusunun yaş ortalamasının yükselmesine yol açacaktır.
- Erkek nüfusunda da kadın nüfusuna benzer şekilde tüm yaş gruplarında artış beklenmektedir. Artışın genç nüfusta daha az, üst yaş gruplarında daha fazla olacağı tahmin edilmektedir. Yalova'nın 2045 nüfus projeksiyonunda kadın ve erkek nüfusundaki artış düşünüldüğünde, 2018 yılında 1,0044 olan erkek nüfusun kadın nüfusa oranının, 2045 yılında azalarak 0,9712'ye düşeceği ön görülmektedir.
- İlin nüfusunda her yıl artış beklenmesine rağmen büyüme hızının zamanla azaldığı görülmektedir. Yalova'nın 2018'de %2,48 olan büyüme hızının; 2025'te %1,96'ya,

2030'da %1,67'ye, 2035'te %1,44'e, 2040'ta %1,24'e ve 2045'te de %1,08'e gerileyeceği tahmin edilmektedir.

4.3.2 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Demografik Eğilimler

- 2018 yılında binde 9,40 olan bebek ölüm hızının, 2025 yılında binde 9,22'ye gerileyeceği ve bundan sonra 2045 yılına kadar değişmeyeceği tahmin edilmektedir.
- Benzer şekilde, 2018 yılında 78,67 yıl olan hayatta kalma ümidinin, 2025 yılında biraz yükselerek 78,83 yıla ulaşması ve 2045 yılına kadar değişmeyeceği ön görülmektedir.
- Toplam doğurganlık oranının (kadın başına ortalama doğum sayısı) 2025'te 1,64'e gerileyeceği ve bu sayıda sabit kalacağı ön görülmektedir.
- Yalova ilinin 2018 yılında binde 12,23 olan doğum oranının azalarak 2045 yılında binde 9,97'ye gerilemesi, 2018 yılında 6,64 olan ölüm oranının ise artarak 2045 yılında binde 11,48'e ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu süreçte nüfusu etkileyen bir başka etmen olan göç hızının da binde 19,2'den, binde 12,29'a gerileyeceği ön görülmektedir.
- Kaba doğum hızının her geçen yıl azalması ve kaba ölüm hızının da her yıl artmasının bir sonucu olarak, 2037-2038 yıllarında, ölüm ve doğum hızlarının eşit olması beklenmektedir.
- 2045'e kadar her yıl tahmin edilen nüfus artışının 2037-2038 yıllarında doğum ve ölüm hızlarının eşitlenmesi durumunda bile, nüfus artış hızı düzenli olarak net göç net göç hızındaki artışa paralel olarak artmaya devam etmesi beklenmektedir.
- Göç hızındaki son yıllardaki dalgalı seyir nüfus projeksiyonlarındaki farklılıkların temel belirleyicilerinden birisi ve en önemlisi olduğu görülmüştür.
- 2045 yılında yaşlı nüfusun oranının görünür biçimde artmış olmasıdır. Özellikle 60 yaş civarı bireylerin oranındaki artış daha belirgindir. Bu durum düşük doğum oranının beklendiği bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Rakamsal olarak bakıldığında, 40 yaşına kadar olan tüm yaş gruplarının toplam nüfusa oranının gerilediği, üst yaş gruplarının toplam nüfusa oranının ise arttığı görülmektedir.

- Rakamsal olarak bakıldığında, 40 yaşına kadar olan tüm yaş gruplarının toplam nüfusa oranının gerilediği, üst yaş gruplarının toplam nüfusa oranının ise arttığı görülmektedir. Bu durumda Yalova nüfusunun yaş ortalamasının yükseleceği tahmin edilmektedir.
- 2018 yılında %31.54 olan bağımlı bireylerin toplam nüfusa oranının 2045 yılında % 35.99'a yükseleceği tahmin edilmektedir. Diğer bir ifade ile 2018 yılına kıyasla bağımlı 65 yaş ve üstü nüfus için 2045 yılında % 8,51'lik bir artış tahmini beklenmektedir.

4.3.3 Yalova İl Algısına İlişkin Sonuçlar

- Yalova, yüzölçümü olarak küçük olmasına rağmen kentin doğal değerlerine, doğal güzelliklerine ve termal kaynaklarına dayalı turizm potansiyeli yüksek bir ildir. Ancak bu potansiyelini yeterince açığa çıkartamamaktadır.
- Yalova ili nüfus karakteristiği açısından çok heterojen bir yapısı vardır. Yalova halkı Türkiye'nin bir prototipi görünümündeki kentin bu heterojen nüfus yapısını özümseyebilmeyi başarmıştır.
- Nüfus hareketlerindeki bu heterojen yapının oluşmasında Yalova'nın son on yıllarda aşırı göç alması, nüfus artışı hızı, coğrafi konumu, ulaşılabilirlik ve lojistik merkezlere yakınlığı, turizm zenginlikleri, özellikle yükselen değer tersane tesisleri gibi katma değeri yüksek sanayi sektörlerinin gelişmişliği, tarımsal potansiyeli ve üretkenliği etkili olmuştur.
- Yalova'nın göç gerçeği ve hızlı nüfus artışı birçok sorunu da beraberinde getirdiği anlaşılmaktadır. Bu sorunların başında imar sorunu, imar rantı, gettolaşma, eğitim ve sağlık sorunları sayılabilir.
- Yalova nitelikli insan kaynağını çevre büyük illere verirken, çok geniş bir alandan mavi yakalı, kısmen niteliksiz göç almaktadır. Kentte sürdürülebilir bir gelişme için nitelikli insan göçüne gereksinim duyulmaktadır.

4.3.4 Yalova Nüfus ve Eğitime İlişkin Sonuçlar

- Yalova'nın 2045 nüfus projeksiyonunda yaş ortalamasının yükselmesi beklenmektedir. Bu durum okul çağı yaş gruplarının tüm kademelerinde öğrenci sayılarının nüfusa oranının azalmasına yol açacaktır (Tablo 13). Bu azalma en çok okul öncesi (3-5 yaş) kademesinde gerçekleşecektir. Toplam okul çağı nüfusu %28'den, %22'ye düşecektir.
- 2018'de 1,08 olan okul çağındaki erkek nüfusun, kadın nüfusa oranının 2045'te 1,03'e düşmesi beklenmektedir. Yani okul çağındaki bireylerde erkek ve kadın sayısı neredeyse birbirine eşit hale gelecektir.
- Aktif nüfusun, 15 yaş altı bağımlı nüfusa oranı 2018'de %19,44 iken, 2045'te %17,01'e gerileyeceği tahmin edilmektedir. Bu durum eğitim giderlerinin karşılanmasının kolaylaşacağı şeklinde yorumlanabilir.
- Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenen okullaşma oranlarına ulaşabilmek için en fazla yatırım yapılması gereken yaş grubu 3-5 yaş grubu, yani okul öncesi eğitimidir. Onu sırayla orta öğretim ve temel eğitim takip etmektedir.

4.3.5 Yalova İlinin Güçlü Yönlerine İlişkin Sonuçlar

- Yalova konumu, iklimi, doğal güzellikleri, güvenli ve huzurlu bir kent oluşu, insanlar arası olumlu ilişkileri, organik bağları, kültürel zenginlikleri saygı ve tolerans kültürü ile yaşanabilir bir kenttir.
- Kolay ulaşılabilirliği, jeopolitik konumu, butik bir il oluşu, lojistik avantajları, gelişmiş büyük sanayi merkezlerine yakınlığı, sektörlerinde marka haline gelen sanayi tesisleri gereği insanlar için tercih edilen bir şehir olması, yatırımcılar ve OSB'leri için bir cazibe merkezidir.
- Yalova dinamik ve görece eğitimli bir nüfusa sahip olması, yerel karar alma süreç ve mekanizmalarındaki etkililiği, siyasi savunuculuk bakımında güçlü bir pozisyonu ve farklı kültürlerle toleranslığı ile öne çıkmaktadır.
- Bölgede kişi başına düşen milli gelirin yüksek olması ekonomik canlanmayı desteklemektedir. Ayrıca, bereketli tarım topraklarının olması, pazarlamadaki avantajlı konumu, alternatif meyve yetiştiriciliği, süslü bitkiler ve çiçek yetiştiriciliğinde öncü olması, potansiyel turizm kaynakları, şifalı kaplıcaları ile fark oluşturabilecek bir kent olarak görülmektedir.

4.3.6 Yalova İlinin Zayıf Yönlerine İlişkin Sonuçlar

- Yalova niteliksiz göç almaya uygun yapısı ve hızlı nüfus artışının getirdiği kentsel sorunlarla karşı karşıyadır. Hızlı nüfus artışının ve nüfus yoğunluğunun kentsel, çevresel ve sanayideki dönüşümleri güçleştirmektedir.
- Deprem kuşağı bölgesinde oluşu, nüfusun yaşlanması, genç ve eğitimli nüfusun bölgedeki büyük illere göç etmesi, imalat sektörü için kalifiye eleman sıkıntısı, sanayi ve turizm sektörü için yetişmiş iş gücü eksikliği tarımsal alanlarda çalışan nüfusun azalmaya başlaması, yeni yatırımlar için tarımsal ve sanayi tarla/arsa fiyatların yüksekliği,
- AR-GE yatırımlarındaki sınırlılıklar, kamudan alınan desteğin yetersizliği, orta ölçekli firma sayısının azlığı, sektörlerle yönelik reklam ve tanıtım hizmetlerindeki eksiklikler, eğitim ve insan kaynaklarına ayrılan bütçenin sınırlılıkları yeni girişimcileri etkileme potansiyeli taşımaktadır.
- Sektörel gelişmeleri ve trendleri yakından izlemedeki gecikmeler, iş süreçlerindeki koordinasyon ve iletişim eksikliği, idari karar süreçlerindeki bürokratik engeller ve kısmen hantal hiyerarşik yapı yatırım ortamını olumsuz etkileme potansiyeli taşımaktadır.
- Tarımsal işletmelerin genellikle küçük ölçekli aile işletmelerinde olması, tarımsal üretimdeki girdi maliyetlerinin yüksek olması, tarımla uğraşan çiftçilerin yaş ortalamasının yüksek olması, bahçe tesis maliyetlerinin yüksek oluşu, mera ve yem bitkisi ekiliş alanları ile hayvancılığa ayrılan alanların az olması tarım sektörünün rekabet edebilirliğini ve sürdürülebilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Tarım sektörü için bir diğer zayıf alan ise tek yıllık sebze ve süs bitkileri üretimlerindeki yıllara göre değişkenliklerin pazar hâkimiyeti konusunda dezavantaj oluşturmalarıdır.
- Toptan balık satış hali bulunmadığından avlanan balıklar diğer illerdeki balık hallerine gönderildikten sonra satış için tekrar Yalova'ya gelmesi, tatlı su kaynağının yetiştiricilik açısından yeterli düzeyde bulunmaması balıkçılık sektörünü olumsuz etkilemektedir.
- Marmara denizine deşarj edilen sanayi ve evsel atıklar olması, Marmara denizi deniz trafiği açısından ve su değerleri bakımından, diğer denizlerimize kıyasla yetiştiricilik için nispeten uygun olmaması, balıkçı barınaklarının altyapı ve üstyapı eksikliklerin giderilememiş olması da sektörel sorunlar arasındadır.

4.3.7 Fırsatlar

- Yalova ilinin jeostratejik konumunun ve doğal güzelliklerinin yatırımcıların dikkatini çekebilecek niteliktedir. Kentin kolay ulaşılabilirliği ve lojistik avantajları, güçlü sanayi kentlerine yakınlığı, TOGG gibi büyük ölçekli yatırım alanlarının yakınında kurulması yatırımcılar için cazibe merkezi olabilir. OSB'lerin önümüzdeki dönem oluşturacağı katkılar da iş ve istihdam açısından önemli fırsatlar sunması beklenmektedir.
- Tarım sektörü açısından ilin verimli toprakları, lojistik avantajları, sanayi sektörü, süs bitkileri ve alternatif ürünler üretimi için yeni fırsat kapıları açma potansiyeli taşımaktadır.
- Turizm sektörü açısından şehrin yeşil alan miktarının ve denize kıyı uzunluğunun fazla olması ve kaplıca ve sağlık turizmi potansiyeli yeni yatırım fırsatları sunabilir.
- Nüfus artışı da kentte ekonomik canlılığı destekleyerek özellikle hizmet sektörü için yeni fırsatlar sunabilir.
- Toplam eğitim çağı nüfusun, toplam nüfusa oranının azalması ve aktif nüfusu, bağımlı okul çağı nüfusa oranının artması, eğitim sistemi üzerindeki demografik baskının hafiflemesine yol açacaktır. Bu durum öğrenci başına eğitim için ayrılan payın artmasını beraberinde getirecektir. Yatırımların artması, tüm eğitim kademelerinde eğitim kalitesinin artırılması, eğitime erişimin kolaylaştırılması, eğitim sisteminin zenginleştirilmesi ve eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanması için fırsatlar sunabilir.
- Özellikle 3-5 yaş grubundaki nüfus artışının az olması, okul öncesi eğitimin geliştirilmesi için fırsatlar sunabilir.
- Hayat boyu öğrenme kapsamına giren nüfus artacağından, bu nüfusa sunulan eğitim fırsatları çeşitlendirilip, zenginleştirilip, eğitime erişim kolaylaştırılırsa topyekûn toplumsal kalkınmada bir araç olabilir.

4.3.8 Riskler

- Yalova ilinin en büyük tehdit deprem kuşağı üzerinde bulunması ve kısmen su kaynaklarının azlığıdır.
- Öğrencilerin iyi eğitim alabilmektedirler, ancak bu eğitimlere uygun iş imkânları Yalova’da sınırlıdır.
- Sınırlı verimli topraklara sahip olması, var olan toprakların %60’ının orman alanı olması, imar rantı ve çarpık kentleşme sorunlarını tetikleme potansiyeli taşımaktadır.
- Yoğun iç ve dış göçten dolayı eğitim, sağlık, güvenlik gibi kamu hizmetlerinde artan talebin istendik düzeyde karşılanamaması riski vardır.
- Yaşlı nüfusun artışı beraberinde yaşam boyu öğrenme taleplerinde artışı ve sosyal harcamalarda baskıyı arttıracaktır. Bu durum hayat boyu öğrenme etkinliklerinin, eğitim bütçesinden alacağı payın artmasına yol açabileceğinden, örgün eğitimi olumsuz etkileyebilecektir.
- Öğrencilerin iyi eğitim alabilirler, ancak bu eğitimlere uygun iş imkânları Yalova’da sınırlıdır.

4.3.9 Yalova İli 2045 Nüfus Projeksiyonuna İlişkin Sektörel Eğilimler

- Sanayi sektöründe tersaneler gerek ülke ekonomisine, gerekse Yalova ekonomisine ve istihdama büyük katkı sağlamaktadır. Bakanlıkça tescil edilen ve kurulma çalışmaları devam eden Organize Sanayi Bölgeleri Yalova’nın gelecek dönemlerde imalat sanayinde ciddi bir üretim potansiyeli taşıması beklenmektedir. Sanayi sektörü için diğer bir önemli değer ise Akkök holding bünyesinde üretilmeye başlanan ve stratejik öneme sahip bir ürün olan karbon elyafa üretimidir. OSB’lerin faaliyete geçmesiyle birlikte Yalova’da yüksek katma değerli sektörlerin hayata geçmesi, sanayi sektörünün güçleneceği beklentisi hâkimdir.
- Yalova Türkiye’nin çiçek ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yere sahiptir. Bu yönü ile Yalova’nın marka şehir olmasına katkı sağlayacak en önemli sektör olarak süs bitkileri ve çiçekçilik ile yüksek katma değer sağlayan kivi ve elma gibi meyve üreticiliği sektörüdür.
- İstanbul, Bursa ve Kocaeli gibi yaklaşık 21 milyon nüfusun yaşadığı büyük illerin hemen yanı başında olan Yalova, turizm potansiyeli yüksek bir il olarak

karakterize edilmektedir. Bununla birlikte, deniz turizmine, sağlık turizmine ve kültür turizmine uygun Yalova ilinde, tesis sayısının artırılmasına ve reklam ve tanıtımının daha iyi yapılmasına gereksinim bulunmaktadır.

- Yalova Üniversitesi eğitim ve hizmet sektörüne hareketlendiren kentteki önemli bir eğitim kurumudur.

4.3.10 Değişim ve Dönüşüm

- Bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelere paralel olarak sadece kamu hizmetlerinin sunulma biçimi değil, ticareti de büyük ölçüde değiştirmiştir. Yalova ilinin inovasyon ve teknoloji boyutu ayağı kamu ve özel sektörlerde sınırlı bir çerçevede hareket etmektedir. Bu bağlamda, değişim ve dönüşümlere önderlik edecek bir model geliştirilmesi ya da izlenmesi önerilmektedir. Yalova'nın Türkiye'de akıllı şehirleşme bağlamında e-belediye uygulamasında pilot illerden bir tanesidir, ancak sonraki süreçte bu vizyon devam ettirilememiştir.
- Dünyanın gittiği yeri gören, soran, sorgulayan, dünyanın trendlerine, teknolojinin gereklerine uyan bir eğitim sistemi kurgulamakla sektörel sorunlar çözülebilir.
- Kentsel dönüşüm ada bazlı olarak tüm imkânlar seferber edilerek bir an önce başlatılması deprem bölgesi bir kent için öncelikli bir alandır.

4.4 ÖNERİLER

- Sektör bazlı toplantı ve çalıştaylar düzenlenebilir. Sektörel kapasite artırıcı eğitimler ve seminerler yapılabilir. Kurumsal dönüşüm bağlamında kapasite geliştirme çalışmalarına ağırlık verilebilir. Kurumsal iletişim ve işbirliği stratejilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler yapılabilir. Yalova özelinde gençlere mesleki eğitim kursları açılabilir, kapasite artırıcı eğitim faaliyetleri desteklenebilir. Özellikle insan kaynağı kapasitesini artırmaya yönelik kodlama ve yazılım gibi eğitimler açılabilir.
- Girişimcilik ve yenilikçilik (inovasyon) konularında ve özellikle de yeni meslekler ve eğilimler konusunda bilgilendirici çalışmalara ortam hazırlanabilir, inovasyon odaklı bir kültürü geliştirmeye ve kurumsallaşmalarına yönelik kurslara, seminerlere yer verilebilir.
- Yalova ilinde küresel eğilimleri de dikkate alarak tüm sektörlerin ürettiği mal ve hizmetlerin katma değerini artırmaya yönelik inovasyon, tasarım ve marka odaklı girişimler, bilgilendirici her türlü çalışmalar desteklenebilir. İlgili sektör temsilcilerine ve aktif çalışan personele küreselleşme, bilgi ekonomisi, entelektüel sermaye ve girişimcilik gibi konularda farkındalık oluşturacak çalışmalara yer verilebilir, bu bağlamda işbirlikçi bir ekosistem oluşumu ve gelişimi için ortamlar sunulabilir. Bu bağlamda üniversite ve sektör temsilcileri işbirliğinde oluşturulacak mentörlük programları etkili olabilir. Yalova'da halen devam eden şirketlerin organizasyonlarına ve yeni girişimcilere yönelik inovasyon kültürünü yerleştirme çalışmalarına destek sağlanabilir.
- Firmaların inovasyon yönetimi yetkinliğinin sürdürülebilir şekilde arttırmalarını sağlayıcı, inovasyon yönetimi altyapısı oluşturulabilir, inovasyon yetkinlikleri ödüllendirilebilir, desteklenebilir. İmalat sanayiine yönelik mesleki eğitimin yenilikçi bir perspektifle kurgulanmasını sağlamak ve mevcut mesleki eğitimin sektörel bağlantısının geliştirilmesi için yaklaşımlar politikalar üretilebilir. Bu hedef doğrultusunda Mesleki Eğitim Kurumlarının altyapısı güçlendirilebilir ve Mesleki Eğitim Organizasyonları etkinliklerine yer verilebilir.
- Kamunun ve özel sektörün uluslararası ölçekte yaşanan bu değişim paradigmasını çok iyi okumaları, kurumlarını rekabet edebilir bir seviyeye taşımaları ve kurumsal yapılarını yeniliğe hazır hale getirmeleri sektörlerinin başarı hikayelerini

güçlendirebilir. Yönetici ve idareciler beklentiler ise gerekli olan mevzuat düzenlemelerini kapsayıcı bir biçimde hazırlamaları ve sürece uyumu kolaylaştırıcı bir biçimde hızlıca hayata geçirmeleridir.

- Destinasyon bazlı iş birliği faaliyetleri düzenlenebilir. Yurt içi ve yurt dışı turizm fuarlarına etkin katılım sağlanarak uluslararası arenada Yalova'nın doğal güzellikleri tanıtılabilir. Tanıtım ve reklam için yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılabilir. Bu bağlamda, resim, müzik ve Yalova içerikli tanıtıcı filmler gibi tanıtım enstrümanlarını kullanarak tanıtım içerikleri çeşitlendirilebilir. Turizmde sezon süresini uzatacak, turist profilini genişletecek, kişi başı harcama tutarını ve çeşitliliğini artıracak bir yapılanma oluşturulabilir. Kentin var olan turizm potansiyelini artırıcı kaynaklara odaklanılabilir ve turist ağırlama kapasitesini nüfus dinamiklerini ve yabancı turist profili projeksiyonlarıyla bütünleştirilebilir. Sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik alternatif projeler planlanarak hayata geçirilebilir. Bu bağlamda Turizm alanında özellikle Termal ve Çınarcık ilçeleri özelinde yeni ve katma değer artırıcı tesislere destek, proje ve bilgi sağlanabilir. Benzer şekilde, kültürel ve geleneksel motif ve değerleri turizm sektörüyle uyumlaştırmaya dönük çalışmalar desteklenebilir ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri gözden geçirilebilir.
- Değişim ve dönüşümlere önderlik edecek bir model geliştirilmesi ya da izlenmesi önerilmektedir. Bu sınırlılık eğitimle, insan kaynağının nitelikli hale dönüştürülmesi ile nitelikli göç politikaları ile ve özellikle de idari yapıda iletişim ve koordinasyon bütünlüğünün uyumlandırılması ile mümkün olabileceği ortaya konulmuştur.
- Özellikle süs bitkilerinde başladığı zaman kazanılan değerle kıyaslandığında, [kentin turizm sektöründe yaşandığı gibi] elde edilen başarıların hızla kayıp etme durumu ile karşı karşıya olunduğunun altını çizmektedir.
- Eğitimin bütçeden aldığı pay, eğitim çağı nüfusun toplam nüfusa oranı azalsa bile azaltılmamalı hatta arttırılmalıdır.
- “Hayat Boyu Öğrenme” kapsamında her düzeydeki yetişkinlere yönelik eğitim programlarının hem sayısı arttırılmalı hem de nitelikleri geliştirilmelidir. Artan yaşlı nüfusun, bu programlara katılımı teşvik edilerek hem öğrenme süreçlerinin

hem de ekonomiye katkılarının devam ettirilmesi hedeflenmelidir. Bu çerçevede “Yalova İkinci Bahar Yaşlılar Köyü” kurulmalıdır.

- Uzun vadede eğitimde alt yapı sorunları görece olarak daha az yer tutacağından, eğitimin niteliğinin geliştirilmesine odaklanılmalıdır.

EKLER

- Görüşme Fotoğrafları
- Görüşmelerden Kısa Notlar
- Görüşme Listesi
- Görüşmeler İçin İzin Yazısı

KAYNAKÇA

- Alcantara, A. N., (2002). “*Population Projections Without Trying*” *Data Users Conference* September 24, 2002 <http://bber.unm.edu/presentations/projections.pdf>.
- Becker, G. S. (2002). The Age of Human Capital. (Ed. E. P. Lazear). *Education in the Twenty-First Century*. Palo Alto: Hoover Institution Press, ss.3–8. https://www.researchgate.net/publication/265040228_The_age_of_human_capital (12.01.2021 tarihinde indirilmiştir).
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Coale, A. J., Demeny, P. and Vaughan, B. (1983), “*Regional Model Life Tables and Stable Population*, Second Addition”, Academic Press, New York.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2. Baskı). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Greene, J.C. (2007). *Mixed methods in social inquiry*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gürbüz, O., Akbulak, C., Doğan, M. ve Doğan S.Ö. (2004), Armutlu Yarımadası’nın Kuzeybatı Kıyılarında Arazi Kullanımının Coğrafi Analizi, *Türkiye Kıyıları 04 Türkiye’nin Kıyı ve Deniz Alanları*, V. Ulusal Konferans, s.373-382.
- Hasluck, F.W.(1910), *Cyzicus, Cambridge Archaeological And Ethnological Series*, Cambridge, aktaran, Doğan M., (2009), Socio- Economic Structure of The Population in Yalova, *Management and Education Academic Journal*, Vol.5, No: 2, p.78. Bulgaristan.
- Kazel, E. (2014), *Yalova Şehir Coğrafyası*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kavak, Y. (2011) Türkiye’de Nüfus Ve Eğitim: Uzun Vadeli (2010–2050) Nüfus Projeksiyonları Ve Eğitim Sistemine Yansımaları, *Milli Eğitim Dergisi*, 192, 86-104.
- Mandracıoğlu, A., 2010, Dünyada ve Türkiye’de yaşlıların demografik özellikleri. *Ege Tıp Dergisi*, 49(3), 39-45.
- McMahon, W. W. (2002). *Education and Development: Measuring the Social Benefits*. Oxford University Press. New York.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2019). T.C Milli Eğitim Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı, Ankara
- Patton M.Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods* (4th ed.). California: SAGE.
- Scheidel, W. (2010). Princeton/Stanford Working Papers in Classics.
- Shorter, F. C. and Pasta, D. (1974), “*Computational Methods For Population Projections with Particular Reference to Development Planning*”, The Population Council, New York, 1974.
- Tashakkori, A. ve Teddlie, C. (2003). The past and future of mixed methods research: From data triangulation to mixed method model designs. A. Tashakkori ve C. Teddlie (Editörler), *Handbook of mixed methods in social and behavioral research* (s. 671-701) içinde, CA: Thousand Oaks.
- TUİK, (2018), *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)*, 2007-2017. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059. Son erişim 14 Ağustos 2018.
- UN (2004). World Population Monitoring 2003: Population, education and development. Economic and Social Affairs.
- Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2019). Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2019-2023 Stratejik Planı, Ocak, 2019 (10.10.2020 tarihinde https://yalova.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_11/06113201_2019_2023_YALOVA_MYLLY_EYYTYM_MUDURLUYU_STRATEJYK_PLAN-DUZENLENEN.pdf adresinden indirilmiştir.)
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Watling, R., & James, V. (2012). The analysis of qualitative data. *Research Methods in Educational Leadership and Management*, 3, 262-27).

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

MARKA
**DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI**

Bu rapor 2020 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen TR42/20/TD/0031 referans kodlu “Yalova’nın 25 Yıllık Gelecek Perspektifi Raporunun Hazırlanması” çerçevesinde hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Yalova İl Özel İdaresi ve DETA Danışmanlık’a ait olup hiçbir suretle T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı’nın görüşlerini yansıtmaz.